

In hoc codice continentur: instituta artium Pro-
bius Catholica: L. 1. q. 5. Frontonis de nomi-
num verborumque differentiis: et Phocae
grammatici de flatili nota atque de aspi-
ratione libellus aureolus: Ab. A.
Iano Parrhasio nuper inuen-
ta: ac nunc primum edita.

LB D

Privilegio necui idem liceat in tota ditio-
ne Veneta per quinquennium.

J. Antonius Caesarius Ad lectorem.

Qui cupis ausoniae normas cognoscere linguae:
Hoc lege frugiferum candide lector opus
Nam cito tranquillum intrabit tua cymbula portum:
Nec mirum: quum sint haec proba scripta Probi.

Eiusdem.

Grammaticae quaecumque Probus praecipit reliquit:
Aetatis vitio delituere diu.
Ausoniae postquam Ianus custodia linguae
Prouidit: uolitant docta per ora uirum.
Debemus tibi sane: magis Probus ipse fatetur
Se debere tibi: quo duce morte caret.

In hoc codice continentur: instituta artiã Pro
biq; Latholica: L. 2. q. 5 Frontonis de nomi
num verborumq; differentiis: 7 Phocae
grãmatici de flatili nota atq; de aspi
ratione libellus aureolus: Ab. A.
Iano Parrhasio nuper inuen/
ta: ac nunc primum edita.

LDOS

Privilegio necui idem liceat in tota ditio
ne Veneta per quinquennium.

.I. Antonius Cæsarius Ad lectorem.

Qui cupis ausoniae normas cognoscere linguæ:
Hoc lege frugiferum candide lector opus
Nam cito tranquillum intrabit tua cymbula portum:
Nec mirum: quum sint hæc proba scripta Probi.

Eiusdem.

Grammaticæ quæcunq; Probus præcepta reliquit:
Aetatis vitio delituere diu.
Ausoniae postq; lanus custodia linguæ
Prouidit: uolitant docta per ora uirum.
Debemus tibi lanæ: magis Probus ipse fatetur
Se debere tibi: quo duce morte caret.

†

Vanta apud antiquos Valerii Probi fuerit auctoritas. A. Gellius in noctibus Atticis: Aeliusque Donatus indicat & Servius honoratus: ac (siquid inter hos habet loci) Priscianus: qui testimoniis eius ut oraculis utuntur. Is iter alia monumenta frugiferi sui laboris: Instituta artium reliquit & Catholica: quae rationem totius emendati sermonis amplectunt. Ea sexcentis & amplius abhinc annis in altissimo pulvere iacuerunt: cognita: donec a situ Georgius primus Merula vindicavit in usum tantummodo suum. Mox eo defuncto: quidam proprii iuris exemplaria fecerant. Indignumque uidebatur ambitioni paucorum seruire quae Latinae linguae diligentissimus indagator: in hominum lucubraret utilitate. Quare nos iisdem quibus ante Merula: uestigiis ad interceptae praedae cubile deducti libros aetate iam putres exscriptimus: Incredibile: quanto labore propter obsoletas ueterum literarum notas: & iam temporis iniuria uanescentium. Sed ne quod in aliis accusamus imitari uidear haec edere constitui Probi manibus ingratum fore non ratus: si (cui scripta sunt) ingenua studiosaque iuuentus inde proficiat: imprimisque uestra: quam mihi (qui maximus honor est) instituendam tradidistis annuis ex aetario ducentis: quanti (praeter me) nemini. Qua in re non pecuniae magnitudinem: cuius habere captum nunquam uolui: sed opinionem de me uestram metior ex illius Crispi Passeni sententia: quem dicere solitum legimus: quorundam se malle beneficium: quam iudicium: quorundam iudicium quam beneficium. Nam quorum magis oportet expetere iudicium quam uestrum. P. optus: qui omnes in omnibus bonis artibus estis eminentissimi: qui tot ac tantis uirtutibus abundatis: ut eas in exteris & amotis & benignissime foueatis. Argumento sunt alia quaedam multa: sed hoc efficacissimum: quod Philosophiae: Medicinae: eloquentiaeque & Grammaticae professores: a uobis ad hanc diem conducti: uel in patriam neglecto reditu apud uos in sumis rerum omnium commodis otioque tranquillissimo consenuerunt: uel exacto docendi munere: domum grauissimis ornati decretis: & donis aucti redierunt. In iis ut nomen ponatur etiam meum pro uirili parte contentam. Quamquam (nisi me ratio fallit) aliquid effecisse iam uideor. Nam si nostrae professionis (ut inquit Phocas) in eo summa uersatur: ut in aliorum scientia tui periculum facias: adulescentes uestri qui tot apud me peruenerunt ad optimam frugem: debent expectationem nostram sustinere: uestraque erga me uobis officia facere iucundiora. Quod ut in aliis etiam nunc surgentibus ingeniorum propaginibus assequamur: adiuuabunt haec opera Probi quae uestro nomine publicauit: paulo post emissurus & alia: uigiliarumque nostrarum maturos fructus: si uobis haec intellexero placuisse. Veicetiae. viii. Eid. Febr.

H Virgo	i	ambages	xix	Bacchis	xxiii	clamauerimus	cl
A finalis	i	amystus	xxvii	Binaria forā	xxviii	maueritis	ix
A finalis i tēpore	ii	an in syllaba	ii	Britones	xix	clam	xiii
A finalis in actō	iiii	androgeo	iiii	Brixo	xx	cluere	v
A finalis in uctō	iiii	an in accusatio	iiii	Bufo	xix	comma	ii
A finalis i uerbis	vii	ante	xiii	Cato	i	colon	ii
A	xiii	anio flā.	xix	C. duplex	ii	constat syllaba	ii
Ab	xiii	antores	xx	Calvus	iii	coniugatio quae ge-	
Abscq	xiii	anxyr	xxii	Calui poema	vi	minat	vii
Ablatiuus tertiæ de-		anus anuis bis	xxv	Caro carnis	xix	cōiugatio pria	vii
clinationis	xvii	apud	xiii	Cancer	xx	cominus	xi
Abas	xxiii	apheresis	xvi	Carcer	xx	contra	xii xiii
Ablatiuus singu. no-		apocope	xvi	Calx	xxiii	con	xiii
uē modis sit	xxviii	apax	xxvi	Cales opp.	xxv	coram	xiii
Actiuitas	xxii	apis	xxvi	Capys	xxvi	comicum carnē hu-	
Accingier	xvi	apes orbis & sine		Cassis	xxvii	mile & lene	xiii
Acie casu gto	xvii	liberis	xxi	Cassida	xxvii	consonantes positio-	
Accusatiuus singu. p		aquai	xvi	Camisos	xxvi	ni deseruūt	xiii
ma dclinationis	xvii	aqla grāmatic	xxiii	Caput	xxviii	cogo coegi	xvi
Actor	xx	arcades	v	crates cratetis	xxvii	eonea p cicōis	xvi
acer cōmune trium		ar	vii	casuū formæ	xxviii	cornu	xvii
generum	xx	arbor bis	xv xxiii	cedo	xxxi	coniugationes uer-	
acis flu.	xxiii	arbor	xv	cedite	xxxi	borum	xvi
acus in genere	xxiii	arbor	xv	cerdo	xix	cornicen trium ge-	
aculeus	xxiii	aruorum	xv	cafor	xx	nerum	xix
achilas	xxv	argos bis	xviii xxiii	ceres	xxvi	co syllaba termina-	
acanthus	xxvii	argi	xviii	cedrum	xxvii	ta	xix
actūs sing. qb9mo		arbos	xxiii	caestus	xxvii	compages	xix
dis termiet	xxviii	arcas	xxiii	caeo	xxx	color	xxi xxv
ades	vii	arados arad9	xxiii	charon	xix	colos	xxi xxv
aduerbia tēporis	xi	arpi	xxvi	chalybes	xxi	colns	xxv
aduerbia numeri	xi	artus	xxvii	chrēmes	xxiii	Cornu in sylla-	
ad	xiii	artabazes	xxix	citra	xiii	ba	xxviii
aduena trium gene-		aspirationis nota	ii	cis	xiii	cōiugatio pria	xxix
rum ter	xvi	as in syllaba	iii vii	cyclops	xv	Cōiugatio scda	xxix
aduēa oīs gnīs	xxvii	aspes	xxvi	circe	xviii	cōiugatio tertia	xxix
adhuc adhoc	xxvix	Athamas Atha-		circa	xviii	cōiugatio q̄rta	xxix
afēr afri	xxi	mæ	xxv	cinis cineris	xxv	creni	xxxi
age	xi	attis	xxvii	clausula Monosylla		crudeliter	xii
agger aggeris	xxi	aut	xii	bo termiata	xxxii	crebra	xii
Aio ais ait: ai aisti		aulai	xvi	Clausula trisylla-		crates cratetis	xxvii
ait.	xxx	aurai	xvi	ba	xxxii	cuius	vi
alibi	xii	auctor	xx	clausula. iiii. syllaba		cui	vi
alia bis	xv	augur oīs gnīs	xxi	rum	xxxii	cur	xi
amplius	xi	aucupes. auceps nō		Clausula uitio		cum	xii
am	xiii	dicitur	xxvi	sa	xxxiii	curubis	xxiii
ambago	xix	Barbarismus	xy	clamatu	vii	cucumis	xxv
		Balneatrix	xx			Datiu9 singularis p̄	

mæ declinatōis	xvii	E.	vii	xiii	Fidei	xvii	Hi	vi
Dapern	xviii	Ebur eboris	xy	Fidicen oīs gn̄is	xix	He	vi	vi
damaſcos	xxiii	Ecce	xi	Fidicina	xix	Hæc	vi	vi
damalis	xxv	Ec̄taſis	xvi	Fides	xxiii	Hic	xi. xvi. xxxix	
Datiuſ ſing. i q̄s ſyl-		Ego	v	Fidis	xxiii	Hymber	xx	
labas ex eat	xxviii	Egerimus	xy	Fio factus ſū	xxx	Hilar	xxi	
Definit ſyllaba	ii	Eheu	xiii	Flexui	xxi	Hilaris	xxi	
Denuo	xi	Eius	vi	frōs frōtis	xviii. xxvi	Hilarus	xxi	
deinde	xi	Ei	vi	frōs frōdis	xviii. xx i	Hiarbas	xxiii	
De	xiii	Eum	vi	Franco	xix	Hieras	xxvi	
Declinationes no-		Eam	vi	Frugi	xviii	Hio hiaui	xxx	
minum	xvi	Eo	vi	Funditus	xii	Hy	xxxviii	
declinatio priā	xvi	Eæ	vi	Fuga	xv	Hir	xxxix	
declinatio ſcda	xvii	Ea	vi	Fugiens	xv	Hippolitus	xxxix	
Declinatio tertia		Eorum	vi	Fur cōmune trium		Histr̄io	xxxix	
bis	xvii	Earum	vi	generum	xxi	Hodie	xi	
Declinatio quarta		Eos	vi	Fuat	xxx	Homo hoīs	xix	
bis	xvii	Eas	vi	Gadir	xxi	Henor	xxii	
decli. q̄nta bis	xvii	Eis	vi	Gargarus garga-		Honos	xxii	
defensatrix	xx	Eia	xi	ra	xxiii	Horror	xxxix	
degener	xxi	Elephas	xxiii. xxxix	Ganges	xxiii	Hortus	xxxix	
deleui	xxix	Elephātus	xxiii	Genetrix	xx	Hæc	xi	
Bis in genetiuo	iiii	Elis	xxix	Generiu ſingu. ter-		I. cōsonans	i	
dic	vii	Eliffa	xxxix	minatiōes	xxviii	I. duplex	i	
diu	xii	En in tpe	iii xi	Giges	xxiii	I. finalis	ii	
di	xiii	en in actō	iiii	Gradus abſolutus q̄		I. finalis in ḡtō	iiii	
dis	xiii	Enim	xiii	& poſitiuus	xii	I. finalis in uctō	iiii	
diphthōgus q̄d	xiii	Eo is & compeſi-		Gras græ	xxv	I.	vii	
diana	xy	ta	xxix	H.	ii	Ianthes	xxvii	
diereſis	xvi	epiſynaliphe	xvi	habet ſyllaba	ii	Ibi	xi	
dies ſcemenino ge-		eqdem	xix	Hæc	xi	Ideo	xiii	
nere declināda	xvii	equeſter	xxii	Haud	xi	Iecur	xx xxxix	
Dido in ſyllaba	xix	equeſtris	xxii	Hahahe	xiii	Igitur	xii	
dido didus	xix	ergo bis	xiii	Haruſpe	x xi	Ille illa illud	v	
dido didonis	xix	erga	xiii	Heus	xi	Illius	v vi xv	
diſcōrs	xxi	es finalis i q̄titate	iii	Heu	xi. xiii bis	illum	v	
do	xvi	es finalis in ḡtō	iiii	Heroicū carmē	viii	Illo	v	
Domus domi	xxv	es	vii	Herebus	xxiii	Illo	v	
domo domui	xxxix	er	xii	hercules	xxv xxxix	Illo	v	
drances	xxiii	etiam	xii	hexametri ſine clau-		Illic	xi xxxix	
duc	vii	ex	xiii	ſula uicioſa	xx ii	Illuc	xi	
dum	xii	exanimis	xxv	Here	xxxix	Impune	xii	
E. finalis	i	exanimus	xxv	Heraes	xxxix	Impubis	xxiii	
E. finalis i q̄titate	ii	eas	iii xxiii	Hermes	xxxix	Imbecilla	xxv	
E. finalis i actō	iiii	Far	xxi	Hic hæc hoc	vi	Inſidiæ a tergo	i	
E. finalis i uctō	iiii	Fandi	xxiii	Huius huic	vi	Inſinitiuſ mod⁹	ix	
E. finalis in abltō	iiii	Fidena	xv	Hoc	vi	Indicatiuus idē p̄		

nūciatiuus	ix	ctus	xxvii	Minus	xi	Neq̄	xviii
Interea	xii	Literarū gn̄a	i	Mimas mimæ &		Nefandi	xxiii
In	xiii	Liquidæ quot &		mimantis	xxv	Nepos cōe duum	
Infra	xiii	unde	i	mimas mimadis	xxv	generum	xxvi
Interiectiones	xiii	Liquidæ ſibi iungi		Minos	xxv	Neptis	xxvi xxvii
Intelligerimus	xv	non poſſunt	i	Mneſteus	ii	Ni	xi
Intellegit	xv	Ligo	xix	mnafylos	ii	niſi	xiii
Indugredi	xvi	Liber	xx	moles	v	nitens	xy
iſtar iſtaris	xviii xxii	Liberi	xx	mole	v	nitor paſſiuū	xy
Inſuber	xx	Lysippos	xxiii	modus pronuncia-		niſus	xv xxvii bis
Inſontes	xxvii	Lysippus	xxiii	tiuus	vii	nihili	xviii
Ipius	vi xv	Lis	xxv	modo	xii	noſtri	v
Ir bis	xx	longe	xii	moueo	xv	noſter	vi
Iſ ea id	vi	locuples	xxv	mouebo	xv	nouies	xi
Iſte	vi	lurcho q̄	xix bis	mouit	xv	non	xi
Iſta	vi	luxus quot ſignifi-		mouens	xv	notus	xv
Iſtud	vi	cat	xxviii	motus	xv	ntūs ſing. priæ decli.	
Iſs	xxvii	M. finalis	ii	moturus	xv	quot mōis fiat	xvii
iſtic	xxxix	Mane	xi	monofyllaboꝝ de-		ntū ſing. ii. decli. ter-	
iterum	xi	Magis	xi	clinatio	xxvi	minatiōes	xvii
italia	xv	Mala poma	xv	mutæ quot & uñ	i	nomina. ns. termi-	
italus	xv	Malū pnicies	xv	mutarū natura	ii	nata	xyiii
iuſta	xiii	Malus arbor	xv	mus	vii	noīa q̄ tm̄ ſingulari-	
iuppiter in ntō dūta		Malæ genæ	xv	muthul opp.	xyiii	ter declinant	xxi
xat et in uctō	xviii	Mauors	xvi	mutmur numeri tan-		nomina neutra	cus
iubar	xx	Mage	xvi	tum ſingu.	xxi	terminata	xxxiii
iuppiter	xxii	Magudur	xxi	muſtus	xxvii	nomina neutra	us fi
K. l̄ræ ptās	xix	Maguderis	xxi	Natura ſyllabaꝝ re-		nita	xxiii
xxiii	xxxv	Mallos	xxvi	gulis cōprēdi non		noranes	xxv
Kamenæ	xxxv	Mel	ii	poſteſt	ii	noranæ	xxv
Kaleo	xxxv	Mæcenæ	iii	N. finalis	ii	nolanes	xxv
L. in ſine	ii	Me	v	Nam	xi	nolanæ	xxv
Late	xii	Meus mea	vi	Nanq̄	xii	Noſarius ſingu. ſit	
Lar familiaris	xxi	Meum	vi	Nauita	xvi	modis. xy.	xxviii
Labos	xxi xxiii	Metaplaſm⁹	xv	Narbo	xix	Nugas	xxviii
Labor	xxi xxiii	Mēnon	xix	Nar flu.	xxi	O.	i
Laurus lauri & lau-		Memor	xx	Nares	xxi	O. finalis	ii
rus	xxvi	Manalus	xxiii	Nais	xxiii	O. finalis in ḡtō	iiii
Lauo lauas	xxx	Manala	xxiii	Naias	xxiii	O. finalis i actō	iiii
Lauo lauis	xxx	Mæcenæ mæce-		Nardus	xxiii	O.	vii
Lauor lauaris	xxx	næ	xxv	Nardos	xxiii	O. pronomē articu-	
Lens lēdis	xviii	Mæcenæ in accen-		Naphthas	xxvii	lare	xxxix
Leto letonis	xxi	tu	xxv	Naxos	xxviii	Ob	xiii
Lepos leporis	xxvi	Mænes	xxv	Nefas	iii xxiii	Obſono	xxx
Lens lentis	xxvi	Meio Meis Mej		Nequicq̄	xi	Obſonor	xxx
Lendis	xxvi	xi	xxx	Nequaq̄	xi	cedipodes 24	xyy
Lectus lecti non le		Mihi	v	Ne	xi	Oedipos	xxiii

Oedip⁹	xxiiii, xxvi	Penitus	xii	proibes	xxxix	Ratio	i
Olim	xi	Per	xiii	pulcher iq	xxix	R. i quātitare	iii
On i syllaba	iii	Penes	xiii	publipor	xxii	Ris i genetiuo	iiii
On i accusatiuo	iiii	Pedo	xxix	pulsis	xxiii	R. lra	vii
Onus	xxix	Pedester	xxii	pubes puberis triū		Raro	xii
Optatiuo mod⁹	viii	Pedestris	xxii	generum	xxii	Reges regei	xxiii
Optime	xii	Delias	xxii	pappes	xxvi	Rh.	xxxviii
Or	vii	Delides	xxiiii	pus	xxvi	Reboo	xxxi
Orion	xv	Perles	xxvi	Q. lra ptas	xix	Remus	xxxvii
Orchus	xix, xxi	Pietas	iii	xxx	xxxi	Rursus	xi
Orchus	xxiiii	Piper	xxii	Quis uel q̄ qd̄	vi	Romulus	xxxviii
Or syllaba termiata		Plaga	xv	Quem	vi	rura gnate colis	xvi
ppria corripunt		Pone	xiii	Quorum	vi	Rufus	xxiiii
in genetiuo	xx	Positionis rō	xiiii	Quatum	vi	Satius	xii
Orchas	xxiiii	porrū porri is	24	Quos	vi	Sal	xviii
Ormizas	xxviii	Pollē in genere	xix	Quas	vi	Sale	xviii
Ortus	xxix	psila qd̄	xxix	Quis	vi	Sanguen	xix
Os finalis	iii	Pronominū tēpora		Quibus	vi	Sanguis	xix
Os ossis	iii, xxiii	p oēs casus	v	Qualis bis	vi	Saxō comune	duū
Os i genetiuo	iiii	pnoia psonalia	v	Quale	vi	generum	xix
Os oris	xxiii	præteritū tps oīum		Qualem	vi	Santones	xix
Ostum ossi	xxiii	cōiugationū	viii	Quali	vi	Sarcio sarcui	xxx
Othrys	xxvii	præteritū pfectū &		Qualia	vi	Salue	xxxi
Participioꝝ q̄titas	x	plusq̄ pfectū	ix	Quantus	vi	Saluete	xxxi
Pariter	x	Procul	xi	Quo	xi	Saluere	xxxi
Parum niriū	xi	Præsertim	xiii	Qua	xi	Saluo	xxxi
Partim	xii	Propterea	xiii	Quater	xi	Scilicet	xiii
Pauor	xii	præpositiones loq̄		Quare	xi	Schema scēmini gn̄l	
Paulatim	xii	lates	xiii	Quanam	xi	apud plautū	xviii
Palam	xiii	præpositiones accu		Quasi	xi	Scrobis	xxiii
Pape	xiii	latiua	xiii	Quam	xi	Semiuocales quot	
Parietibus	xiii	præpositiones ca		Quoties	xi	& quæ	i
Pā pāis & pāos	xix	suales	xiii	Quæ	xii	seuiuocaliū nā	i
Paup triū geneꝝ	22	præteriti pfecti tps		quidem	xii	Semel	xi
Paupera	xxii	uñ format	xxxi	quocq̄	xii	Seorsum	xi
pallas palladis	xxiiii	prope	xiii	quippe	xii	Separatim	xi
pallas pallatis	xxiiii	propter	xiii	quādoq̄dem	xii	Sæpe	xii
Parthus	xxvij	præter	xiii	quando	xii	Seu	xii
Passiuitas	xxxi	pro	xiii	quin	xii	Sed	xiii
Participiū tps pti		præ	xiii	quia	xiii	Se	xiii
uñ format	xxxi	propago	xv	quoniam	xiii	Secundum	xiii
pastores sui	xxviii	prothesis	xvi	quare	xiii	Seferens	xvi
Ph.	xxviii	prosparalēpsis	xvi	quid	xiii	Serici	xvii
Periodos	ii	præsepe	xxviii	quies q̄tis	xxii	Satabis	xxiii
Persona p̄ia	vii	præsepis	xxviii	quæstus	xxvii	Secus	xxiii
Persona sc̄da	vii	præs prædis	xxiii	q̄ternaria fōa	28	Senaria fōa	xxix
Persona tertia	vii	prægnas	xxvi	quaria fōa	xxviii	syllabæ naturales is	

Syllaba nālr lōga	ii	Tale	vi	Vas uasis	23	xxvii	uirus	xxiiii
Sibi	vi	Talem	vi	Vas uadis	23	xxvii	ultra	xiii
Sic	xi	Tali	vi	Valles	xxvi		unde	xi
Si	xii	Talia	vi	Vbi	xi		una	xi
Sigdem	xii	Tantus	vi	Vergili locus	iiii		unaria forma	xxviii
Sin	xii	Tantorum	vi	Vestri	v		unguo	xxx
Siue	xii	Tamen bis	xii	Vester	vi		ungueo	xxx
syllabæ nā cōes	xiiii	Tabo	xxviii	Verborum termina			uocales quot &	
Syllabæ positione		Tanaql	xxviii	tiones	vii		unde	i
cōmunes	xiiii	Tartarus	xxiiii	Terba d̄fectua	vii		uocales apud oēs	
Sinus	xv	Tartara	xxiiii	Verboꝝ q̄titas i syl			dichronæ	i
Sinum	xv	Tellus	iii	labis p cōiugatiōes			uocaliū natura	i
Syncope	xvi	Tenus	xiii	mōs tpa p̄soas	vii		uos	v
Systole	xvi	Tetulistem	xvi	Venisse	ix		uocales naturæ de	
Synaliphe quot &		Tenedos	xxiiii	Terboꝝ passiuorū			ferunt	xiiii
qb⁹ modis fiat	xvi	Tenedus	xxiiii	d̄ponetiū cōiugatiō			uobis	xv
Sinapi	xix	Ternaria fōa	xxviii	p cōiugatiōes mo			uocatiuus secundæ	
Sinapis	xix	Tergo	xxviii	dos & tpa quātitas			declinatōis	xvii
Sinon	xix	Tergeo	xxviii	in syllabis	ix		uocatiuus a nomini	
sico	xix	Thuria fl.	xviii, 27	Vesper	xi		bus p̄p̄is & ap	
siler frutex	xxi	Thaumātiās	xxii	Vero	xii		pellatiuis in sus	xix
sinciput	xxviii	Thias	xxiiii	Veni	xvi		nola	xx
sol	ii	Tharrhos	xxxiiii	uerna triū generum			uomer	xxi
soleo solit⁹ sū	xxix	Thales	xxv	xvi xviii xxvii			uomis	xxi
sorbui	xxxi	Tharros	xxvi	uerber	xxii		ur	vii
sorbui	xxxi	Tis in gto	iiii	uerbalia	xx		us finalis	iii
specierum	xvii	Tibi	v	ueios urbs	xxiiii		us in genetiuo	iiii
specieum	xvii	Tibicē oīs gn̄is	xix	uenus uenetis	xxv		ut	xi
sponte	xix	Tydidēs	xxiii	uenatus	xxvii		utiq̄	xi
spno	xxxi	Toties certe	xii	uestitus	xxvii		utinam	xi
steterunt	xv	Tollo	xxxix	uerbū latinū. o. ante			uti	xi
stobi ciuitas	xxiii	Tractim	xii	o. habens non in			uscq̄	xiii
structura q̄	xxxi	Transuersa	xii	uenitur	xxxix		uulgus	xxiiii
structura dissylla		Tragici uersus eē tu		uerba or syllaba ter			uulpes	xxvi
ba	xxxii	midī debēt	xiii	minata	xxxi		X. duplex	ii
subiūctiu⁹ nūer⁹	ix	Tu	v	ufens flu.	xxviii		X. finalis	iii
super	xiii	Tui	v	uirgo	i		Y.	ii
subter	xii	Tulerunt	xv	uirtus	iii		Ys finalis	iii
sub	xiii	Tus	xxvii	uergili locus	xiii		Z.	ii
suauē in ablo	xvii	Tuli	xxxix	uergilius in q̄bus cō			Z. duplicari nō po	
suthul oppi. bis	xviii	V. consonans	i	tra p̄scriptā sylla			test	xiii
suber	xx	V. finalis i syllaba	ii	tum tōnem suo iu			Zidar opp.	xx
sumptus	xxvii	V. finalis i ycto	iii	re usus est	xv			
suppellex	xxviii	V.	vii	uidet	xv			
sustio sustiui sustiui	30	Va	xiii	uidi	xv			
T. finalis	iii	Vaha	xiii	uizo opp.	xx			

Explicit index.

PROBI Grammatici: Instituta artium Ad Caeslinum.

Accipe nostra tuis audacius edita iussis
 Caesline potens: & mentibus insere dicta.
 Quo cumulate mihi semper fortuna favore
 Haud inuita dedit sese: comitante benigno
 Quem superi uoluere uirum: mihi cedere famam.
 Ausus enim incipio (quoniam tua iussa fatigant)
 Tempora uel numeros uerborum & comata uerbis
 Ut possum monstrare meis, licet alta subire

Mens humilis uetet: & res metrica fortius arcet.
 Aptius esse tamen conantes iussa fatemur
 Arcta subire nimis: quam uoce animoque filere.

De elementis literarum.

Literarum elementa tria sunt: quae planius genera memoramus, unum uocalium: alterum semiuocalium: postremo mutarum. Elementum uocalium literarum quibus ex uocalitate inditum nomen est: apud nos quinque literis continetur: apud graecos septem, harum illi aliquas & corripunt & producant: aliquas semper longas semper breues habent, nos uero quoniam numero sumus exigui uocalium literarum: pro natura uniuscuiusque syllabae easdem corripere & producere possumus, sunt autem haec, a, e, i, o, u, his quaecumque syllaba: aut singularibus constat: ut A uirgo ifelix, & o dea: aut adhaerentibus ex qualibet parte consonantibus, ut ne pete conubiis natam, et en quid ago: aut duplicatis uocalibus quod graeci diphthongon uocant: interdum sine aliqua consonante: ut cenotrii coluere uiri, aliquando praecedentibus consonantibus: ut praeterea genus, aut interdum consequentibus: ut aetate increpitas sera, Elementum semiuocalium septem literis constat quae per se quidem proferri singulae possunt: sine uocali tamen per se syllabam facere nequeunt, Ideoque semiuocales dictae, quod per se proferantur uocalitatis nomen attingunt: quod per se syllabam non faciunt mutis similes inueniuntur, sunt autem numero septem, f, l, m, n, r, s, x, Elementum mutarum literarum nouem literis constat: quibus ex natura suum uocabulum cessit, Ideo enim mutae dicuntur quoniam per uocales literas pronunciantur: neque etiam per se syllabam facere possunt: sunt autem numero nouem, b, c, d, g, h, k, p, q, t, harum omnium diuersi elementi literarum uim naturamque per ordinem memorabo.

Literarum genera.
 Vocales quot & unum.

Vocales apud nos omnes dichronae,
 A uirgo.

Semiuocales quot & quae.

Mutae quot & unde.

De uocalibus literis.

Vocalium
natura.
O.

Vocales literæ quinque sunt. ex his omnibus o litera specialē continet rōnem. & cō græcā semp productā: non tamē plenius imitat: nā & si naturaliter brevis fuerit: pro longa poni potest. In ultima dūtaxat syllaba sæpe cōtingit quibuslibet partibus orationis: in nominibus masculinis & fœmininis casu nominatio recte o litera pducitur: q̄a & in genetiuo singulari pducta est: ut Cato: & rō. ut q̄s te magne Cato tacitū: ut arduus arma tenēs nō te rōnis egentē. Lucañ. uero breuē posuit o syllabā superioris nois: ut Arca no sacras reddit Cato pectore uoces. hic eam quoniā ultima syllaba pedis est: uidet̄ corripuisse. ille: quoniā nō solū pedi faciat caput: sed etiam quod manifeste lōga sit pduxit. At in hoc noie uirgo uirginis ubi manifeste brevis est: quoniā genetiuo deficit: quēadmodū eā longā poneret Verg. in hoc uersu: hūc mihi da pprium uirgo fata nocte laborem: nisi eā pro lōga poni posse secūdū eius literæ naturā sciret: nō quod initium pedi faciat ut quibusdā placet. In uerbis quoq; licet brevis sit pro lōga ponit̄. ut en q̄d ago: lustra domosq; traho. Ne uerearis: ergo hāc uocalem ultimā uerbi nō pedis: in qualibet parte oratiōis pducere. A autē & E naturā suā uocalitatis: siue correptæ siue pductæ custodiūt: duæ uero I & V nūc uocales nunc pro cōsonantibus ponūtur ea rōne. si eas præcedētis aut uocalis aliqua de superioribus cōsequat̄: ut inueni germana uī am: aut harū duarū de quibus agimus alterā pcedentē quælibet fuerit alteram cōsecuta: ut tam iuno omnipotēs: & altius ad uiuū p̄fedit. nec imērito prior a posteriore comprimit: quia facultas obruendi præcedentem a tergo insidiātibus exhibet. Præterea uim naturāq; i literæ uocalis plenissime debemus cognoscere: quod duarū interdū loco cōsonantiū ponatur. hanc. n. ex suo numero uocales duplicē literā mittunt: ut cætera elemēta literarū singulas duplices mittūt: de quibus suo disputabimus loco. illa ergo ratione i litera duplicem sonum designat: una quæ figura forma sit: si undiq; fuerit cincta uocalibus. ut acertimus Ajax: & aio te Aeacida Romanos uincere posse.

Cato
Ratio.

Virgo

A finalis
E finalis
I consonās
V cōsonās

Insidiæ
a tergo.

I duplex.

Semitocali
um natura.

Liqdæ quot
& unde.

Liqdæ sibi
iūgi nō p̄nt.

De semiuocalibus.

Semiuocales literæ septem sunt. f. l. m. n. r. s. x. harū natura generalis ea est ut omnes cōsonantiū loco ponantur. Nam & semiuocales mutæ consonantes appellātur: uerūtamen istarū quattuor. l. m. n. r. liquidæ sunt si cōsonantibus aliis in una tamē: sed posterior dūtaxat syllaba postponat̄. Idcirco dictæ liquidæ quoniā postpositæ propriā uim potestātēq; deperdunt: dum eorū sonus liquefcit & tenuat: & nunc breuē nunc longā communemq; syllabā p positionē eā quæ p̄cesserit pro arbitrio scribētis efficiunt. Si tamē consonās una p̄cesserit liqdam: ut phœbe grauis troiæ: & Euandriū Euādrīq; domus. Nā si duæ liqdæ p̄cesserint mutæ necessario fiet p̄cedens syllaba positioe longa. recte igit̄ liquidæ dictæ: quod sibi inhærere

inhærere non possunt. exceptis duobus nominibus ut mnestheus & mnasylas. x quoq; specialem uim tenet quod quæ una consonans sit tamen pro duplici semper præcedit: & sola facit positione longam siue in præcedenti syllaba sit siue in consequenti: in præcedenti ut nox erat: in consequenti ut axem humero torquet. hanc ergo semiuocales literam duplicem mittunt.

Mutæ literæ nouē sūt. b. c. d. g. h. k. p. q. t. hæ omnes præter. c. in oratione positæ simplices sunt: quæ. c. litera duplex in solis dūtaxat pronominibus inuenitur & una pro duabus consonantibus cedit: quoniam crassum sonum reddit: ac duplicē: ut hoc illud germana. & pro Iuppiter ibi hic ait: & hoc erat alma parens. In cæteris aut partibus orationis duplicem nō optinet potestātē. Nā si dicas nec erat alma parēs: nec ait p̄ una cedit: & uis illa soni deficit crassioris: h literā uero scire debemus cōsonantis loco poni nō posse: q̄a nota est aspirationis: non solida litera quæ græci nō tam figura aliqua literæ: quæ titulo pronunciationis ostendunt.

Græcæ literæ duæ sunt in oratiōe latinitatis y & z quarū diuersa natura est y uocalis est: quæ & p̄daci & corripit potest: producitur in hoc: quos neq; Tydides: corripitur in hoc. sic demum lucus stygiæ. z autē cōsonās est: has latinitas de græco fonte deriuauit: nō tā suorū necessitate uerborū: quæ græcorum nominum ratione. Sed z litera apud græcos duplex est. ita & apud latinos inuenitur. ut est cōemptorq; deum Mezentius. & ad medias inter cædes exultat amazon.

De syllabis naturalibus.

Vocalis litera naturæ deseruit: consonās positioni ex litera syllaba nascitur ex syllaba pes: ex pede cōma: ex cōmate uersus: ex uersu colon: ex colo periodos. Cōma est cum particula uersus uim sensus ostendit. ut o pater.

Colon cum in fine uersus: ex maxima parte sensus cōcluditur. ut o pater o hominum rerūq; æterna potestas. Periodos est cū protractus per multa sensus: sequenti uersu plenius explicat̄. ut o pater o hominum rerūq; æterna potestas. Nāq; aliud quid sit quod iam implorare queamus: Natura syllabarum breuium: atq; longarum in nominibus cæterisq; orationis partibus: per ordinē: nulla potest rōne artis cōprenderi. sed sola auctoritate inuestigari p̄t. neq; enim omniū nominū græcorū atq; nostrorū possumus numerū comprehendere diuersorum. ergo licet p̄funda sit atq; difficilis ratio syllabarum naturalium uim qualitātēq; mōstraret: tamen de postremis syllabis regulariter disputabo.

Syllaba naturaliter longa est quattuor modis. ea enim aut cōstat aut incipit: aut habet: aut desinit. Constat dicitur quādo sola uocalis syllabam facit. ut o decus. incipit cum in principio syllabæ fuerit. ut En ego uicta situ. habet cum in medio fuerit. ut uos æterni ignes: desinit quādo in fine posita est: ut te quoq; magna pales.

Mnestheus
Mnasylas
X duplex

Mutarum
natura
C duplex

H aspiratio
nis nota.

Y Z

Syllabæ naturales
Comma
Colon.
Periodos
Natura syllabarū regulis cōprenderi non potest.
Syllaba naturalit̄ lōga
Constat syllaba.
Incipit syllaba.
Habet syllaba.
Desinit syllaba.

A, finalis in tempore.

¶ Nominatiuus singularis duodecim literis terminatur p hos omnis nouissimarū syllabarū naturas aperiam. Nominatiuus singularis a litera terminatus in omni genere postremam syllabam breuem facit masculino, ut aduena nostris: sceminino. Vt irim de celo misit saturnia iuno. neutro quoq; in solis noibus græcis quoniam latina nō sunt: breuis est. ut Horatius in arte poetica. Sic animis natū inuentūq; poema iuuadis. & Cōi gñe eadē syllaba breuis est. ne in exēplis diutissime remoremur.

E, finalis in quāitate.

¶ Nominatiuus singularis e litera terminatus masculino & sceminino genere nominū græcorū est: & nouissimā syllabam semper longam facit. ut prætereā sceptrum ilione: & non Beroe uobis. Neutro autem genere latinorum nominum est: & semper breuem recipit: ut Tum fiero omne mihi uisum: & nomine quencq; uocans.

I, finalis.

¶ Nominatiuus singularis i litera terminatus non fere accidit: tamen si euenierit nouissimam syllabam longam recipit.

O, finalis in tempore.

¶ Nominatiuus singularis latini nominis o litera terminatus (ut superius dictum est) semper longam recipit: interdum pro necessitate breuē: at si græca nomina fuerint semper longam recipiunt. ut allecto toruam faciem: Pyrgo tot priami natorum.

V, finalis in syllaba.

¶ Nominatiuū singularē aptoū noīs: neutri generis u lra terminatum: in poemate aliquo nō facilius iuenies: ut si facias hoc cornu: hoc genu uel hoc gelu. nā hæc noīa apud Vergiliū septimo casu iueniunt. uerū si noīatiuū casū cōlocare uolueris ultimā hāc syllabā lōgā ponito: qm̄ necesse est in ablatiuo eā produci. ut Tulli⁹ in arato. Iā Tauri læuū cornu dexterq; simul pes. ibidē & corripuit: ut hac ppter læuum genu nisi parte locatus. in ablatiuo tamen sine ambiguitate producitur.

L, in fine.

¶ Nominatiuus singularis l lra terminat⁹ masculino & neutro genere pcedētib⁹ trib⁹ uocalib⁹. a. e. u. nouissimā syllabā breuē recipit. ut Lucanus quā si poenus transcenderit alpes hānibal. & si facias mel & fel. pcedente o litera longa est. ut sol mediū cœli. nā natura longa ubiq; est. nō positione nō imerito & in genetiūo producit. ut solis equi.

Mel Fel Sol

M, finalis.

¶ Nominatiuus singularis m lra terminatus semper breuē facit. sed si sola restiterit & in synaliphā nō ceciderit durā structurā metro facit: & iō apud Vergiliū in synaliphā semper cadit: a uocali excepta: & sit positione lōga ut iliūm oīs humo sumat. & atq; ubi iam in patria. per hoc uigilantia uergiliana laudāda est: quod ubiq; hæc litera finalis a uocali excipitur: aut ab aspiratione. ut sit synaliphæ locus & per se stare non possit.

N, finalis: An in syllaba.

¶ Nominatiuus singularis n litera terminatus præcedentibus uocalib⁹ uarias naturas syllabarū facit. quas per singulas uocales ostendemus. An syllaba nominatiui casus singularis quæ masculino & sceminino genere in græcis nominibus inuenitur semper longa est. ut quorum alter acarnan. & Lucanus. unde uenit titan.

Nominatiuus

¶ Nominatiuus singularis en syllaba terminatus græci nominis est & masculino siue sceminino genere semper longa est: masculino ut Hymen. ut Seneca in Hecuba. quicunq; hymen funestus inlætabilis. Neutro uero genere latina sunt nomina & syllabam breuem semper recipiunt. ut fulmen erat. & flumen agit: sunt & masculina. ut & attollens apicem generoso uertice flamen. ergo quæ græca sunt nomina ultimā syllabam producant: latina corripunt.

En in tpe.

¶ Nominatiuus singularis on syllaba terminatus masculino & sceminino genere nominū græcorum longam habet masculino genere. ut armiger Autemedon. & hunc uehit imanis Triton: sceminino. ut Calydo Babylon. neutro sane genere ultima breuis est.

Oni syllaba

¶ Nominatiuus singularis in uel un syllabis terminatus non fere cōtingit.

¶ Nominatiuus singularis r litera finitus omni genere græcis latinisq; nominibus breuem habet: græcis. ut Hector ubi est: latinis. ut ager ille malus: & hic uir hic est: & ipse doli fabricator Epeus. & nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo.

R in quāitate

¶ Nominatiuus singularis s litera terminatus per naturas uocaliū: ultimam syllabā p diuersa nomina & pducit & corripit: has me necesse est explanare per ordinem uocalium literarum.

¶ As syllaba terminatus nominatiuus in græcis nominibus masculino dūtaxat genere: longā aliquādo recipit. Vna ingens periphās. & Filius huic Pallas. interdū breuē. ut Arcas eques. ergo in propria qualitate nominis producit: at in appellatiua corripitur: sceminino autē genere græci quoq; noīs breuis est. ut Horatius Pallas honores: dipodia dactylice. ut sit dactylus & spōdius. ut Vergili⁹ Atq; Getæ atq; Hebrus atq; Actias Orithyia. latinis uero nominib⁹ masculino genere & sceminino semper producit. ut hanc etiā Mæcenās & labentē pietas. siue crudelitas.

As i syllaba

¶ Non frustra ergo producitur: quia eadem a litera uocalis genetiūo casu longa est. ut pietatis crudelitas. item neutro longa est genere. ut sit mihi fas audita: & in lucano. in cōmune nefas.

Mæcenās
Pietas.
Fas
Nefas.
Es finalis in quāitate.

¶ Es producta syllaba in græcis nominibus nominatiuus singularis semper explicatur. ut Aeneas anchisiades & priamides. In latinis autē nominibus alibi altera corripit: alterā alibi pducit necesse est: corripit in his nominibus quæ genetiūū singularē in tis syllabā mittunt. ut Comes comitis: ut filius huic pallas: illi comes ibat Achates: interdū tamen huius declinationis es syllaba longa est. ut Vergilius posuit in Bucolicis ipse aries etiā nunc uellera siccāt. & Arebant & uictum seges ægra negabat.

¶ Ea uero nomina quæ genetiūū lis aut mis uel dis: aut pis cæteris uel syllabis finiuntur: ultimam syllabam producant. ut Lucretius sexto libro de rerū natura. sustentata ruet moles & machina mundi. & Vergilius. Hæc erat illa fames. & Ille uelut pelagi rupes immota manebat. illa quoq; nomina sine ambiguitate semper producūt ultimam nominatiui

casus syllabam quæ genetiui singularis in e & i syllabam mittunt: ut facies facie: ut uisa maris facies: & huius declinationis Analogia e litera in ablatiuo casu semper producit: superiores autem corripunt aliquæ: alia producant: corripunt, ut mole tenet scopuli producant, ut Lucanus. Vbera sicca fame medios mittentur in ignes.

Is in fine
quanta,
Caluus

Is syllaba noiatiui casus breuis est masculino siue fœminino genere atq; cõmuni, masculino ut nãq; suã patria antiqua cinis, a. h. fœminino, ut Caluus in. io. Frigida iã celeri pagrata borysthenis ora, in monosyllabis uero inuenit lōga, ut Degenerasse tamẽ ni uis humana quot ânis.

Os finalis

Os syllaba græci nois: masculino genere siue fœminino breuis est: si aut nulla cõsonans uocalem præcesserit: aut r litera præcesserit: masculino, ut Cromis & Mnasyllus in antro, & scorpis & iusta plus, aut Ismaros: aut rhodope: si aut n litera uocalem præcesserit: lōga est, ut quæ sitor Minos urnam mouet, hoc monosyllabo etiã nomine lōga est, ut Tros ait Aenea cessas, fœminino breuis, ut Dulychiũ Sameq; & Neritos ardua saxis: & desuper omnis eo terrore ægyptos & idi, Neutro breuis, ut Vergilius & chaos & phlegethõ, Latini nominis sæpe pducta est, ut mos erat hesperio in latio: & uomeris huc & falcis honos, & os humerosq; deo similis: & Luce sedet custos aut sũmi culmine tecti: & breuis inuenitur, ut in hoc nomine: hoc os unde fit genetiui huius ossis.

Os ossis
Vs finalis

Vs syllaba masculino genere semper & neutro breuis est, ut campus ager gemitus: & hoc nemus hunc inquit fõtem: fœminino sane genere ea nomina ultimam syllabam corripunt: quæ aut similem genetiui nominatiui habuerint: ut At manus, interea muris tectisq; propinquãt: aut quæ genetiui i litera concluderint uocali: ea uero producunt quæ uocalem ultimæ syllabæ nominatiui casus in genetiui produxerint: & tis uel ris syllabam habuerint, ut uirtus uirtutis & tellus telluris, ut Lucanus, Ne tanta in cassum uirtus eat, & Vergilius, Heu quæ nunc tellus inquit, etiam si duplex u fuerit penultima quoq; corripitur, ut Carduus & Arduus arma tenens.

Virtus
Tellus

Ys finalis

Y, græca litera uocali & s latini terminatus noiatiuus lōgam habet, ut Teq; sibi generum Tethys emat omnibus undis, At masculino breuis est, ut at capys & quorum melior, eadem in accusatiuo breuis est, ut aut capyn aut celsis in. p. a. c.

T, finalis

T, litera terminatus nominatiuus nõ tantum in nomine, sed ubiq; nouissimam syllabam breuem facit, ut hoc caput.

X, finalis

X, litera finitus nominatiuus licet longã semper positõe faciat syllabã: tamẽ naturaliter nõc corripit nõc producit: corripit in hoc, ut nox erat, producit in hoc, hic primum noua lux oculis: & si fratrem pollux: & ea q; producant noiatiuo casu eãdem uocalem etiam in genetiui producunt penultimæ syllabæ, ut intonuit radiis, q. a. l. & talis amyclæi domitus pollucis habenis, hæten? de nominatiuo iã de genetiui disputãdũ est.

Genetiuius

Genetiuius singularis æ syllaba terminatus diphthongum faciẽte semper longam recipit in omni genere.

L, quoq; litera semper lōga est, at si duplex i fuerit penultima syllaba breuis erit: posterior lōga, ut dixi, Dardaniq; rogũ, necessarium esse existimo rationem horũ nominum & declinationis exponere quæ genetiui singularis: uel nominatiui & uocatiui pluralium i literam ultimã debeant duplicare, Ea noiã quæ nominatiuo casu singulari i literam uocalem ante ultimam syllabã habuerint in omni genere i literam debet necessario geminare: nõ solum metri gratia sed etiam propter uitũ barbarismi: & ut ne sit contra rationem nominatiuo breuior genetiuius, ut Aoniq; patris, quia dicimus hic Aonius: ergo rite i literam geminauit, ut massylius massylis, ac si ante ultimam syllabam in nominatiuo casu i litera nõ fuerit nullo modo duplicari potest.

O, litera genetiuius terminatus græcus est, eãq; produci necesse est, ut in foribus letum Androgeo, est enĩ proprie græcus genetiuius, licet aliqui sic legunt In foribus lætum Androgei græcæ declinationis ignari, & portusq; subimus Chaonio pro chaonii Patrisportus, quĩs legat portusq; subimus chaonios, est ergo genetiuius chaonio.

Es genetiuius singularis syllaba terminatus græcam declinationẽ habet & lōgã recipit, ut Luca, æstiferæ liby es, ut andromaches & heroes.

Tis uel ris aut dis & similis syllaba qualibet præcedente consonante uocalẽ in eodẽ casu genetiui semper breuis est, ut quãq; o si solitæ quicq; uirtutis adesset, & inferit uero & foetu nucis arbutus ho, & Euaditq; celer ripam inremeabilis unda, & Nec nõ ad templum summusq; ad paladis arces, & Aspice uentosi ceciderunt, murmuris auræ.

Os genetiuius singularis syllaba terminatus: in græca declinatione inueniri potest, & eadẽ masculino genere & fœminino corripit, ut Parthasio dictum Panos de more lycæi, fœminino, ut Lucanus, ut Pagasea raris peteret, cum Phasidos: & in Terentio, quãq; fretum torrens meotidos, & Vergilius cum Daphnidos arcum.

Vs syllaba terminatus genetiuius græci nominis: non cito apud poetas Latinos inuenit, tamẽ si fuerit longa est, ut si facias: didus & allectus, Latini etiã nominis lōga est, ut huius manus & huius curtus, ut discrepet a nominatiuo genetiuius: ut attonitæ magna ora domus & talia fat.

Datiuus casus omnis postrema syllaba quacunq; uocali terminata fuerit: semper longa est in omnibus generibus.

Accusatiuus a litera correpta terminatur in omni genere: & est græcæ declinationis, masculino: ut hecтора circum: fœminino ut lampada quassans, Neutro sine dubio breuis.

Accusatiuus singularis e litera correpta terminatus in generibus neutris inuenit, ut infelix nati funus crudele, & hoc genus acre uirum.

Accusatiuus causus singularis i lra terminatus gñe neutro: in aptois

Genetiuius
in tẽpore
l. finalis in
genetiui

O, finalis in
genetiui
Androgeo.
Vergilii lo-
cus.

Es finalis in
genetiui.
Tis Ris dis
in genetiui

Os in gene-
tuiu.

Terẽ, uarro

Vs in gene-
tuiu.

Datiuus in
syllaba.
A, finalis in
accusatiuo.

E, finalis in
accusatiuo.

Instituta artium

O. finalis in accusatiuo.

O. litera terminatus accusatiuus græci nominis & sceminini generis inuenitur quam produci necesse est. ut iustificam allecto.

V. litera terminatus accusatiuus singularis in genere neutro tantummodo inuenitur: & noatiuo cōsentit. cuius de postrema syllaba disputatū est.

Scire autem oportet quod in generibus neutris græcis latinisq; tres casus similes sui nominatiui: accusatiuum & uocatiuum utroq; numero ultimam syllabam breuem habent.

L. litera terminatus accusatiuus genere tantum neutro comprehenditur. & semper breuem recipit.

M. litera terminatus accusatiuus in omni genere semper breuem habet.

An in accusatiuo.

N. litera cōsonante terminatus accusatiuus oibus generibus repperies. sed naturæ diuersæ: etenim masculino & sceminino genere græcorū nomen longa erit ultima. a litera præcedente. ut ænean hominū quisq;.

En in accusatiuo.

E. litera præcedente. ut priamiden Helenū. & patrio andromachen. O. litera præcedente breuis. ut Vergilius Pelion innitu fugiens. sceminino genere. ut Horatius in primo carminū. sperne dilectā Cypron. Neutro autem genere latina syllaba est: & ubiq; (ut supra dixi) breuis.

On in accusatiuo.

R. litera terminatus accusatiuus. uel. s. aut. t. in generibus neutris. semper breuem habet. ut superius dictum est.

A. finalis in uocatiuo.

Vocatiuus casus a litera terminatus latina quidem breuem syllabam recipit. ut & scelerum pœnas. & o dea. In græcis uero nominibus semper longa est. ut o lycida. & quo fugis ænea.

E. finalis in uocatiuo.

E. litera uocatiui casus longa est: græci dūtaxat nois. ut Tydide meneiliacis. nec immerito longa est: nisi quia & in noatiuo singulari producit latina sane si fuerit breuis est. ut Turne quod optanti. & Aeole nāq; tibi.

I. finalis in uocatiuo.

I. litera terminatus uocatiuus singularis interdum breuem habet: interdum longam. breuem in hoc Tybri pater. & O crudelis Alexi. & Daphni quid antiquos?

Item genere sceminino. ut iri decus cæli. longam in hoc. an ne lacus tantos & lari max. recte hic producit postrema q̄a nominatiuus ri & postea iis syllabis explicat hoc est hic larius huius larii: ergo ea nomina producuntur i literam quæ in genetiuo duplicauerint. Nam quæ is syllabam habuerint eodē casu genetiuo corripunt.

O. litera terminatus uocatiuus nominatiuo congruit.

V. finalis in uocatiuo.

V. litera terminatus græcis noibus longam habet. ut quo res sūma loco Pāthu. Neutro uero genere noatiuo atq; accusatiuo respōdit nomen latinorū. Vocatiuus singularis latini nois: siue græci quacuncq; consonante finitus fuerit breuem habebit ut nominatiuus.

E. finalis in ablatiuo.

Ablatiuus singularis qualibet uocali terminatus: longam habet ultimam syllabam præter e literam correptam: hæc enim sola in isto casu duplex est. producit uero specialiter si nominatiuus habuerit es syllabam longam

Probi

v

longam & genetiuū suum e & i syllabis explicuerit: ut macies maciei species speciei. ut cū subito syluis macie cōlectū: ut causa fuit. neq; enī specie famaue mouet. potest etiā in his produci nominibus: quæ genetiuo casu ab hac declinatione desciscūt. ut hæc fames huius famis. nam longa est ultima nominatiuo & ablatiuo. ut hæc erat illa fames. & amissis: ut fama apibus morboq; fameq;. In aliquibus nominibus es syllaba: ut in noatiuo breuis est. ita & in ablatiuo. ut ipius hæc tā culta noualia miles habebit. & alibi. ingentes uterūq; armato milite cōplēt. Inueniunt etiā nomina quæ in ablatiuo postremā e literā uocalē corripunt. cū in nominatiuo longa sit. ut Rupē sub aëria. & mole tenet scopuli: quare in his ambiguitatibus auctoritas inquirenda est. uerū si in nominibus græcis ablatiuum nostrū quem illi non habent formaueris nouissimam syllabam breuem esse intelliges. ut Daphnis me malus urit. ego hanc in in Daphnide Laurum. & postera cum primo lustrabit lampade terras. Latina uero nomina præsertim ea quæ nominatiuo es & genetiuo tis syllabas recipiunt: in ablatiuo casu semper breuem habent.

De numero plurali.

Plurali numero in ultimis nominū syllabis: nullā difficultatē repperies: etenim nominatiuus accusatiuus & uocatiuus omni in genere: exceptis nominibus græcis & neutro genere nostro: postremā syllabam semper longam recipiunt. Græca enī & neutra semper breuem nominatiuo casu. ut Thyrrheniq; omnes: accusatiuo Arcades accensos monitu. uocatiuo. Arcades hæc inquit. sceminino itē genere per nominatiuū casum. ut pulsant & pictis bellant amazones armis. Et tamen græca nomina quæ nominatiuo casu plurali nouissimā syllabam longam per diphthongum habent: hanc quoq; in accusatiuo producunt. ut Vergilius. Arctos oceani metuentis æquore tingi.

Rupes
Rupe
Moles
Mole

Arcades.

Itē es syllaba ut supra diximus græca breuis est in accusatiuo. Cycldas & crebris legim⁹. & uocatiuo. ut nympha nī amor libethrides: & Naides idigno. Neutro genere in casibus supradictis sine ambiguitate breuis est. græcis latinisq; nominibus per nominatiuum. ut carmina. Vel cælo. p. per accusatiuum. ut arma manu per uocatiuum. o patria o diuum domus. græci etiā nominis exēpla subiiciam⁹. Ennius in primo. Nam latos populos res atq; poemata nostra cluebant. & in Vergilio Arcada piscosæ cui circum flumina letnæ.

Nominatiuus pluralis i lra terminatus duas formas. habet. etenim aut simplicem habet. ut cūctiq; fremebāt. aut iterdū duplicē. ut o socii: neq; enī ignari sumus antemalog. utraq; tñ forma nouissimā syllabam longam recipit: geminata aut i litera peneultimā syllabam breuem facit. huius aut declinationis rationē in genetiuo singulari plenissime disputatū est.

Nominatiuus pluralis diphthongo finitus semper longam habet.

Genetiuus pluralis semper breuem habet latino seu græco nomine. sed

Cluere.

huic aut positio subuenire debet ut longa fiat: aut a uocali excipiat synalipham faciat: sicut in accusatiuo diximus.

Datiuus pluralis & ablatiuus duabus tantum sed diuersis syllabis terminantur is & bus: is syllaba semper longa est: sed hæc interdum unam i literam habet: ut it comes & paribus curis uestigia figit. interdum duplicem secunda genetiui singularis & noatiui pluralis formam ut correptis subito mediis ut & saxum ingens uolunt alii. huius quoque casus ut nominatiuus pluralis penultimam breuem facit: bus autem syllaba semper breuis est: penultima quoque corripitur. De postremis syllabis nominum in quantum uoluimus disputatum est: nunc ad pronomina ueniamus.

De pronomine.

Pronomina quonia non plurima sunt: neque multiplicibus syllabis late distent: idcirco non tantum de postremis syllabis eorum sed de omnibus disputabo. Pronomina personalia sunt hæc ego tu ille. Primæ personæ ego duabus breuibus constat: ut en ego uicta situ & hic ego nāque tuas. aliquando tamen ultima longa esse potest secundum naturam litteræ uocalis: quæ frequenter in ultimo quidem produci quæ corripitur potest. Genetiuius huius pronominis ex breui & longa constat securus pelagiatque mei.

Datiuus interdum ex duabus breuibus constat ut est mihi nāque domi. interdum ex breui & longa: ut dic age nāque mihi fallax. hoc autem regulariter accipiendum est: quod hæc pronomina mihi tibi nouissimas syllabas & producant & corripunt. longa sunt in his uersibus. dic age nāque mihi: & Aeole nāque tibi: breues in his: sunt mihi bis septem. Nam tibi Tymbre caput. Accusatiuus & ablatiuus longam habent me & a me. ut meme adsum qui feci: & me duce. Dardanius.

Item pluralis nominatiuus & accusatiuus primæ & secundæ personæ syllabis longis constant: uos & nos.

Genetiuius in omnibus personis in littera terminatus: breuem habet ultimam. in littera finitus longam. ut Nil nostri miserere. & Atque utinam ex uobis unus uestrique fuissem.

Datiuus & ablatiuus duabus longis constant. item secunda persona nominatiui singularis longam habet. ut tu quoque.

Genetiuius ex breui & longa constat: ut o genitor nec te miseret. quæque tuique de datiuo. ut supradictum est.

Accusatiuus & ablatiuus longa constant: ut Te quoque magna pales.

Tertia persona ille illa illud. natus casus singularis nouissimam syllabam breuem hæt in omni genere. ut ille meum comitatiter: & illa uel itactæ segetis. & uel illud erat.

Genetiuius dactylum recipit. ut illi arma: sed mediâ metri cā corripuit: quam in prosa producimus. potest alibi ergo mediâ longa poni. Accusatiuus trochæum recipit. Datiuus & ablatiuus spondium.

Noatiuus & accusatiuus pluralis: genere masculino & foemino duabus longis

Pronominū
tēpora per
oēs casus.
Pronomina
personalia.
Ego Mei p
nominis ge
netiuus.

Mihi Tibi

Me

Vos Nos

Nostri
Vestri

Tu

Tui

Ille Illa illud

Illius illum.

Illo

Illi

Illud

lōgis cōstat. neutro uero gñe ex lōga & breui. ut illa manet imota locis.

Genetiuius omnium generum ex duabus longis & breui constat.

Infinಿತæ qualitatis pronomina quis uel qui quæ uel quod: uocali finitæ syllabæ longæ sunt. consonanti breues. ut sed quis ad hæperitæ?

Genetiuius omnium eoquod in littera uocalis duplicis consonantis loco ponitur: ex longa & breui cōstat. ut cuius Aristæo quæ est oblata facultas.

Datiuus interdum ex duabus breuibus: ut & cui putre solui: interdum ex breui & longa ut nunc locus aruor. in synalipham longa.

Accusatiuus breuem postremam recipit. Ablatiuus in omnibus pronomibus & generibus longam.

Nominatiuus pluralis longam naturaliter capit ultimam syllabam. masculino & foemino genere. Neutro autem tribus casibus breuem ut illa. Genetiuius ex lōga & breui cōstat: quorū uel quarū. ut externi ueniūt: quorūque a stirpe nepotes. & quarū quæ fandi doctissima cymodocea. Accusatiuus masculino & foemino: longam habet quos uel quas. ut quas ego.

Datiuus & ablatiuus si is syllaba terminantur iambum recipiunt: ut quis ante ora patrum: si bus pyrrichium. ut huius quibus inuisti fratres. Itē talis & qualis tale & quale eiusdem infinitæ qualitatis recipiunt noatiuum & genetiuum singulari: Trochæum. ut talis i aduersos & Qualis erat. & Tale tuum nobis carmen. & quale sopor fessis. accusatiuo trochæum recipit.

Datiuo & ablatiuo spondium tali & quali.

Plurali numero nominatiuus masculino & foemino genere spondium recipit. Neutro Dactylum: ut talia per latium. & qualia multa mari nauar.

Accusatiuus masculini & foemini generis spondium habet: ut talis & qualis. Ceteri omnes dactylum recipiunt.

Item minus quæ finitæ qualitatis pronomina. is. ea. id. masculino & neutro genere noatiuus singularis breuem syllabam recipit foemino utraque breues. Genetiuius omnium trochæum capit eius. Datiuus iambum ei. Accusatiuus pyrrichium eum uel eam. Ablatiuus iambum ab eo. Itē pluraliter noatiuo casu masculino quod genere lōga est & una fit syllaba de duabus uocalibus. ut in genere foemino iambum recipit ut ex neutro pyrrichium.

Genetiuius casus in omnibus generibus amphibrachym. Accusatiuus masculino & foemino iambum. Neutro pyrrichium. Datiuus & ablatiuus iambum.

Item pronomina finita. iste ista istud. Nominatiuus singularis omnium generum nouissimam breuem recipit. Genetiuius palimbacchio constat interdum ita ut mediâ longa sit. istius: interdum dactylus poni potest ut mediâ syllaba corripatur. ut illius aram. & ipsius ante oculos. Datiuus spondium habet. Accusatiuus trochæum ablatiuus spondium. Item pluralis nominatiuus masculini & foemini generis recipit spondium neutro trochæum. Genetiuius palimbacchium. Accusatiuus nominatiuo cōsentit: datiuus & ablatiuus spondio constant. Item pronomina possessiua noster uester nostra uestra nostrum uestrum. Nominatiuus singularis

Datiuus &
ablatiuus ex
duabus lōgis
Quis uel q
quæ quod
Cuius
Cui
Quem
Quorum
Quarum
Quos
Quas
Quis
Quibus
Talis
Qualis
Tale
Qvale
Talem
Qualem
Tali
Quali
Talia
Qualia
Talis
Qualis
Is ea id.
Eius Ei
Eum Eam
Eo
Ii Eæ
Ea
Eorum
Earum
Eos Eas
Eis
Iste
Ista
Istud
Istius
Illius Ipsius
Nē Vester

ubiq; trochæum recipit Genetiuis spondæum.

Datiuus eundem. Accusatiuus trochæum. Ablatiuus spondæum. Pluralis masculino & fœminino genere nominatiuus spondæum habet neutro tribus casibus similibus trochæum, genetiuis palimbacchium accusatiuus cæteri; spondæum.

Sibi Se

Item triptota pronomina sibi se, a se, sibi pronomē datiuo casu utroq; numero frequēter duabus breuibus constat: ut hoc sibi pulchra suū, interdum ex breui & lōga quēadmodum est mihi tibi, quorū de natura supradictum est. ut Calu⁹ in. io. mens mea dira sibi prædicēs oīa uæcors.

Calui poem.

Suus sua suum.

Se autem e a se utroq; item numero syllaba longa constat.

Item pronomina suus sua suū. Nominatiuo singulari pyrrhichiu recipiant: & neutro genere V litera geminat ne sit uerbū: ut auguriūq; suū. Genetiuo datiuo siue ablatiuo: iambum accusatiuo pyrrichium.

Item pluraliter masculino & fœminino iambum recipit: neutro tribus casibus pyrrichium.

Genetiuis amphibrachym, cæteri uero casus iambum.

Hic h hoc.

Item pronomina finita atq; demonstratiua hic hæc hoc. Nominatiuo singulari masculino siue neutro genere eadem syllaba breuis est: fœminino longa. genetiuis casus omnium trochæum recipit, non tam natura quam positione quod i litera duplex sit, ut huius odorato radices. Datiuus pyrrichium huic: sed possunt ambæ syllabæ in synaliphâ cadere, ut atq; huic responsum paucis ita reddidit: Accusatiuus & ablatiuus breuem syllabam recipiunt natura: sed positione lōgam, item pluraliter hi & hæ hæc, nominatiuus longam recipit genetiuis ex lōga & breui constat: cæteri omnes syllabam longam recipiunt.

Huius huic
Hoc Hi
Hæ Hæc

Meus Mea
Meum

Item pronomina possessiua: & ad aliquid referentia meus mea meum nominatiuus singularis siue accusatiuus: & uocatiuus pyrrichiu recipiūt, genetiuis siue ablatiu⁹ iābū, pluralis nominatiuus & accusatiu⁹: & uocatiu⁹: masculino & fœminino gñe: ex breui & lōga constat neutro ex duab⁹ breuibus genetiuis omniū breui & lōga & breui. Datiu⁹ & ablatiu⁹ ex breui & longa, ut siue meum corpus spoliatū lumine maius reddere.

Quantus
Tantus

Item pronomina quantus tantus nominatiuo casu singulari, & accusatiuo ultimam breuem recipiunt: ut quātus ab occasu. Tantus amor terræ, fœminino & neutro genere supradictis casibus eadem syllaba breuis est, genetiuo quoq; breuis datiuo & ablatiuo longa.

Item pluralis nominatiuus accusatiuus & uocatiuus masculini & fœminini generis longam habent naturaliter ultimam: nam prima positione fit longa: neutro uero genere his casibus breuis erit ultima, genetiuo omnium ex duabus breuibus & longa constat: ut miserere laborū tantorum. Datiuo & ablatiuo extrema longa est. Non immerito plerūq; pronomina comprehendit: ut aliquantulum patefceret naturalium ratio syllabarum, cætera autem ex his facile colliguntur.

Tantum.

De

De Verbo.

In ultimis syllabis dicam: penultimisq; uerborū, uerba oīa cunctis significatiōibus: cōiugationibusq; modis tēporibus atq; personis: decē lris terminant uocalibus qnq; cōsonantibus totidē.

A. litera uocali semper producta, ut da nunc Thymbrae pater: E litera producta, ut ta uatam tu diua mone litera correpta, ut en age segnis. i litera semper producta tēpore præsentis. Nāq; sub cœbalia memini, præterito pfecto, ut læta dedi. O, litera frequēter pducta, ut lustra domosq; traho, aliquando correpta. Nā ut superius dictum est o litera postrema uocalis in nominatiuis casibus nominū siue pnomiū: personis quoq; uerborum & corripit & pducit potest, u litera semp longa sed hæc in uerbis ipersonalibus inuenit, ut clamatu & monitu. Cuius declinatiōis forma apud Vergiliū nostrum non facilius inuenit.

Item de consonantibus uerba m litera terminata breuem syllabam recipiunt, cuius rationem supra memorauī, ut aut in synalipham cadat, aut positione longa reddat syllaba.

C. lra terminata sæpe producit, ut dūc age duc ad nos, & dic age nāq; mihi iterdū corripit, ut fac ergo ut fuerit, in aliis psonis tēporū & modorū eadē syllaba ita iperatiuo modo & corripit & pducit p sua natura pōt.

As uel es syllaba in omnibus uerbis & cōiugationibus præter sum, & quæ ex ipso nascunt, ut adsum prosum quia & defectiua sunt, & cōiugatione carent semper producant, ut uicinosq; ignare paras inuadere portus, & Formosam resonare doces amaryllida syluas: & in illis defectiuis uerbis est, ut Huc ades o Gelathæa.

Is syllaba si fuerit tertiæ cōiugationis producta pducit etiā in monosyllabis uerbis quæ cōiugatione carent: potest syllaba produci, ut uis & Tarquinos. At si fuerit tertiæ correpta, corripit: ut his germana malis oneras atq; obicis hosti, mus uel tis syllabæ plurali numero inueniuntur: sed semper breues sunt, ut Nox ruit ænea nos flendo ducim⁹ horas & lumina labentem cælo quæ ducitis annū. Verba r litera terminata qualibet præcedente uocali nouissimā syllabam breuem recipiunt, at syllaba ut inferat & quos sydonia uix urbe reuelli. Et syllaba magicis in uitam accingit, or, ut testor utrūq; caput: ut syllaba ut ducit iselix xuo matorus Acætes t litera postremam semper breuem syllabam reddit pcedentibus tribus uocalibus, a, e, i, ut ly dorūq; manus collectos armat agrestes: & admonet ira daum: & nec turnum segnis retinet mora: sed rapit acer, disputauimus genera de postremis syllabis: nunc specialiter disceptamus: per significaciones modos tempora atq; personas.

Prima psona modo pronuntiatiuo: id est indicatiuo tēpore p̄senti acti uorum neutralium uerborū sæpissime longam recipit, ut lustra domosq; traho. Secunda psona primæ & secūda uel tertiæ cōiugationis producta: semper pducit ultimam syllabam, ut donas moneas audis. Tertiæ

Verborū terminationes

A. finalis in uerbis, E I O.

V. Clamatu Monitu

C Duc Dic Fac

As Es

Ades Is

Mus Tis

R. litera Ar

Or Vr T. litera.

Modus pronuntiatiuus

b

uero cōiugationis correptæ corripit. ut caufando nostros in longū ducis amores. Tertia psona oibus quattuor ordinibus cōiugationū ultimam syllabā corripit plurali numero. prima & secūda in tribus ordinibus cōiugationū productis: excepta tertia coniugatiōe correpta penultimā syllabam producūt: nouissimā corripiunt. ut donamus donatis. Monem⁹ monetis. audimus auditis. Tertia uero cōiugatione correpta penultima semper corripit. ut nos flēdo ducimus horas. & labentē cælo qui ducitis annum. Tēpore p̄terito imp̄fecto numero singulari penultimā syllabam in omnibus psonis utriusq; numeri uniuersæ coniugationes longā recipiunt. ut donabā monebam audiebā legebam. itē pluraliter donabamus monebamus audiebamus legebamus: nouissima syllaba singulari numero prima psona semper breuis est: in omnibus coniugatiōib⁹. ut clamabāt & cætera. secūda psona singularis omniū cōiugationū semper p̄ducit ultimā. ut clamabas monebas audiebas rapiebas. Tertia autē psona singularis & p̄ia uel secūda pluralis semper breuē h̄nt. ut clamabat clamabam⁹ clamabatis. Tertia at̄ pluralis positiōe lōga fit. ut clamabāt.

In defectiuis sane uerbis: si consideres sum & adsum uel profū penultima corripit. ut eras aderas p̄feras. In cæteris psonis similiter p̄teritum perfectū tēpus semper longā recipit ultimā siue i litera postrema simplici prima psona terminat. ut Tytire tu patulæ cecini: siue geminata. ut Quo feror unde abiī. scire autē necesse est quænam coniugatio ultimam i literā debeat duplicare. Sola tertia coniugatio producta seu correpta: nō tamen in oibus uerbis geminare p̄t. ut Appetū & Veneris uiolauī uulnere dextrā. & ut supra dictū est. quo feror unde abiī. In tertia quoq; psona singularis eandē l̄ram duplicat. ut adiit agnouit & obstupuit. subiit cari. Sed in tertia psona singularis in q̄bus i l̄ra duplicat penultima semper corripit. In prima autē cōiugatione producit. ut clamaui donauī. In secūda coniugatione corripit: ut monui splēdi ac si primæ coniugationis declinationem hanc induxeris: quæ ex auctoritate non ex ratione descendit. coniuncto domui penultimam corripies. In secūda psona singularis semper ultima producit in omnibus uerbis. in tertia persona coniugationis primæ penultima syllaba aliquando corripit. ut inonuit læuum. nonnunq̄ producit. armauit ornauit. In omnibus autem coniugationibus nouissima breuis inuenit: plurali numero prima persona cōiugationū omnium: penultimā siue ultimā syllabā semper corripit. ut ha ctenus & fragili donauimus. & iunximus hospicio. secunda psona ultimam semper corripit. Tertia persona penultimam semper ubiq; producit. ut & focii amissi petierunt æthera pennis. Tertia uero duplex persona quam alii quartam: nominant penultimam semper ubiq; producit & ultimam corripit. ut Romanos ad templa deum duxere triumphos. p̄terito plusq̄perfecto tempore numero singulari prima persona penultimam ultimamq; in omnibus coniugatiōibus corripit. ut donauerā splenduerā

Verba defectiua.

Cōiugatio q̄ geminat. i.

Verborum quantitas in syllabis. per cōiugatiōes modos tēpora p̄soas. Coniugatio prima. Persona prima. Persona secunda. Persona tertia.

splendueram audieram iunxeram. secunda psona penultimam corripit nouissimam p̄ducit. ut audieras. Tertia psonæ primæ consentit. ut ter circum iliacos raptauerat hec tora muros. Plurali numero p̄ia persona secūdaq; in oibus cōiugationibus penultimam longā: & ultimā breuem recipit. ut donaueramus donaueratis. splendueramus splēdueratis. audieramus audieratis: traxeramus traxeratis. Tertia psona ultimam semper corripit. ut donauerant traxerant. Tēpore futuro primæ & secūdæ cōiugationis in omnibus psonis penultima syllaba lōga est. ut amabo monebo. postrema quoq; bo syllaba longa est: sed si necesse fuerit ut p̄ breui ponat̄ licebit. secūdam quod in prima uerbi positione disceptauim⁹. cætera sane psonæ supradictas: coniugationū utroq; numero nouissimam semper corripiunt. ut clamabis monebis clamabit monebit. at in numero plurali etiā penultima corripit. ut clamabimus monebimus clamabitis monebitis. Tertiæ uero coniugationis productæ seu correptæ: prima psona nouissimam syllabam corripit. ut audiam rapiam penultima uero syllaba tertiæ productæ semper corripit. ut sentiam audiam. ut audiam & hæc manis ueniet mihi fama. Si tertiæ autem coniugationis correptæ penultima syllaba fuerit natura syllabæ: in aliis ita alia corripit alia producit. corripit in hac mortalem eripiat formam. producit in hac. ducam scribam quoniam primæ sunt uerborum syllabæ: nec declinationibus imutatæ secunda psonæ singularis coniugationis tertiæ duplicis nouissima syllaba semper producit. ut audies scribes quæ syllabæ uerborum ultimæ ubiq; producit. penultima sane syllabæ primæ personæ congruit. Tertia quoq; persona similiter in ambabus syllabis consentit. Pluralis personæ omnes sine ambiguitate penultimā semper producūt: & ultimā corripiunt. ut audiemus rapiemus audietis rapietis. Tertiæ uero psonæ penultima syllaba singularis psonæ consentit.

Modo imperatiuo tempore p̄senti numero singulari persona secunda omnes coniugationes productæ p̄ter tertiā correptam ultimam syllabam producit. ut littus ama. & Tu uatem tu diua mone. Tertiæ sane coniugationis correptæ persona secunda singularis ultimam corripit. ut continuoq; greges uillis lege. Tertia persona singularis omnium coniugationum ultimam syllabam corripit. ut donet moneat audiat rapiat. Secūda psona pluralis in prima & secunda uel tertia cōiugatione productis penultimā syllabā semper p̄ducit: & ultimā corripit. ut donate moneate audite. ultima autē breuis est in tertia cōiugatione correptæ ultima & penultima breues sunt. ut dicite felices animæ. & cingite frōde comas.

Futuro tempore numero singulari secunda persona in tribus ordinibus coniugationum productis ultimam & penultimā syllabā semper p̄ducit. ut clamato moneto audito. In tertia coniugatione correpta penultimam corripit. ut postremas metito. Tertia persona coniugationis primæ numero singularis penultimam producit si a literam quæ coniuga-

Futurū primæ & secunda coniugationis.

Imperatiu⁹ modus.

tionem ostendit habuerit, eam & aliquando corripit, ut Lucanus in quinto *Cæsar* habet, & si o uocalem habuerit producit, ut *donet*. Quoniam ut supra diximus primæ uerborum syllabæ in fundamento non in declinationis flexibilitate consistunt: merito suam naturam penultimo loco custodiunt. At in aliis uerbis eiusdem primæ coniugationis ubi declinatio inflectit: penultima syllaba breuis inuenit, ut *clamitet* quæritet. Cæteræ uero coniugationes huic formæ consentiunt, ut penultimam breuem habeant, ut *ire iter* neq; ab terra moneat, t. c. f. & *audiat hæc genitor* qui *scædera*, s. nouissima etiam syllaba quæ, t. litera consonante semper finit in omnibus breuis est. In omnibus autem coniugationibus numero plurali persona secunda penultimam syllabam semper longam: & ultimam breuem recipit, ut *clamatote monetote auditote scribitote*.

Opratiuus
modus

Opratiuus modo tempore præsentis & præterito imperfecto productis coniugationibus prima persona singularis penultimam longam: & postremam breuem habet, utinam *amaré docerem audirem*: tertia correpta corripit penultimam ut *arriperem cingerem*. Secunda persona duabus longis terminat: utinam *amares moneres audires moueres*, hæc enim uocales quibus coniugatio producta cognoscit: ubiq; produci debent: præter tertiam correptam quæ e literam correptam recipit, Tertia uero coniugatio correpta penultimam corripit utinam *cingeres*. Tertia persona singularis primæ consentit plurali numero prima & secunda persona omnium coniugationum penultimam longam & ultimam breuem recipiunt, ut utinam *clamarem clamaretis: monerem moneretis: audiremus audiretis: raperemus raperetis*. Tertia persona in productis coniugationibus penultimam producit, in tertia correpta corripit, utinam *cingerent*.

Præteritum
tempus omnium
coniugationum

Tempore præterito & plusquamperfecto omnibus coniugationibus persona prima singularis: postremam breuem habet, secunda persona longam: es enim syllaba producta terminat, ut *amasses audisses*. Tertia persona primæ congruit, plu. in omnibus coniugationibus prima secundaq; persona penultimam longam & postremam breuem habet, ut *amassemus amassetis, rapuissemus rapuissetis*.

Tempore futuro prima persona penultimam syllabam in omnibus coniugationibus corripit: utinam *clamitè moneam audiã eripiã*, si uero prima uerbi syllaba in penultimo loco fuerit pro natura sui longa inuenit, utinam *clame* utinam *donè a lra* corripit, ut *flumina amè syluasq; inglorius*, ultima omnium semper breuis est. In secunda persona eadem erit penultima syllaba quæ in prima fuerit, secunda persona, siue es siue as syllabas habuerit ultimas producit, in tertia persona penultima syllaba eadè quæ in superioribus erit, ultima uero semper breuis. Pluraliter autem & prima & secunda persona in omnibus coniugationibus penultimam longam recipit, & ultimam breuem, ut utinam *donemus donetis moneamus moneatis: audiamus audiat: legamus legatis*. Tertiæ personæ singularis in penultima syllaba similis inuenit.

Adiunctiuo

Adiunctiuo modo præsens & præteritum imperfectum & plusquamperfectum tempus optatiuus modo congruit, Perfectum uero tempus numeri singularis in omnibus personis omnium coniugationum penultimas ultimasq; syllabas breues habet, ut cū *clamarem clamaueris clamauerit*, ut cū *monerim monueris monuerit*, ut cū *audierim audieris audierit*, ut cū *scripserim scripseris scripserit*. Plurali autem numero in omnibus quattuor coniugationum modis personas duas primam & secundam: quæ penultimam semper producant: ultimam uero corripunt, Tertia uero persona penultimam corripit, ut cum *donauerint: monuerint audierint legerint*. Tempore sunt alio, (Nam duo recipit) quoniam primum futurum tempus futuro temporis modo pronuntiatiuus consentit prima persona singularis sola nouissimam syllabam longam habet, ut *donauero monuero cæteræ duæ singularis: eadèq; primam penultimam breuem recipiunt*, ut *donauero donaueris donauerit*. Plurali numero prima & secunda persona omnium coniugationum: penultimam longam & ultimam breuem habent, ut *clamauerimus clamaueritis monuerimus monueritis audierimus audieritis dixerimus dixeritis*. Tertia persona omnium penultimam breuem habet.

Subiectiuus
modus,

Infinitiuus modus tempore præsentis productis tribus coniugationibus penultimam longam habet, ut *Plausæ sonitum ceratcis amatae*.

Futurum
subiectiuum,

Intè docere monere. Interdum tamen in secunda coniugatione penultima syllaba corripit, ut *feruere leucaten*, & cū *littora feruere late*, sed in hoc uerbo recte corripit, quoniam antiqui tertiã coniugationem magis quam secundam esse uoluerunt, ut *Lucilius feruit nunc feruet ad annum*, & *Teren-tius in adelphis dum feruit maxime, ergo errare noscuntur* hi qui *Vergilium nostrum longam pro breui posuisse putant*: ut in his uersibus longam pro breui sane posuit, *Illæ autem paribus quas fulgere cernis in armis: & Auroq; effulgere: nã sine dubio huius uerbi secunda est coniugatio: quæ debet produci*. Nã tertiæ coniugationis productæ exemplum subiectiuum & stabulo frenos audire sonantes. Tertia coniugatio correpta tempore præsentis penultimam breuem recipit, ut *Tu calamos inflare leues ego dicere uersus*, ultima autem syllaba in omnibus coniugationibus breuis est tempore præterito: postrema semper ubiq; breuis est, ut *superas cœli uenisse sub auras*. Interdum autem præteritum tempus in litteram duplicat penultimam syllabam: sed in his duntaxat uerbis: quæ præterito perfecto modi pronuntiatiui duplicauerint ut supra dictum est: non solum metri causa: quæ rationis, ut nos abiisse rati, futuro quoque tempore penultima longa & ultima breuis est: sed non facilius huius temporis & modi uerbum in poematibus inuenit.

Clamauerimus,
Clamaueritis,
Infinitiuus
modus,
Feruere

Fulgere.

Venisse.

De declinatione passiuorum deponentiũ conuincit uerborum. Odo pronuntiatiuus, i. indicatiuus: tempore presenti numero singulari: persona prima penultimam syllabam in aliquibus uerbis longam recipit, ut *ducor clamor*. Si tamen prima uerbi syllaba fuerit in aliquibus breuem, ut *quo feror unde abii* si multa

Indicatiuus
idèq; pronu-
ciatiuus.

Verborum
passiuorum
deponentium
communiumque
per coniugationum
modos
& tempora
quantitas in
syllabis.

Præteritum
perfectum &
plusquamperfectum.

rum uerbum aliquod fuerit syllabarum frequenter penultimam corripit: postrema autem semper breuis est & erit. secunda tertiæque persona singularis excepta tertia coniugatione correpta: penultimam longam & postremam breuem recipiunt. Tertia enim correpta duabus breuibus postremis terminatur. ut ducitur infelix duo. numero plurali persona prima in productis coniugationibus penultimam longam habet. ut secunda & tertia persona singularis. ut clamamur monemur audimur. In tertia autem correpta breuem recipit. ut legimur & ferimur per opaca locorum. Persona secunda penultimam breuem & ultimam longam admittit ut amamini: & mouemini. omnis enim syllaba in uerbis: ut in aliis partibus orationis: si littera uocali finita: semper producit. Tertia persona postremam breuem habet. Tempore præterito imperfecto omnibus in coniugationibus personisque præter secundam personam pluralis penultimam semper longam & ultimam breuem inuenies. ut ducebar ducebaris ducebat. Item plurali ducebatur. secundæ uero personæ pluralis syllaba in tertio ab ultima loco producit. ut ducebamini. Tertia persona pluralis ultimam breuem habet. Tempore præterito perfecto & plusquamperfecto numero singulari prima & tertia coniugatio producta penultimam longam & postremam breuem habet. ut donatus auditus. secunda autem coniugatio uel tertia correpta: penultimam syllabam aliquando breuem recipit. ut admonitus aliquando positione longam. ut scriptus: plurali autem numero ultima longa est. ut admoniti: penultima breuis. Tempore futuro prima & secunda coniugatio persona prima numero singulari penultimam longam habet. ut amabor & docebor. Secunda & tertia persona breuem. ut Horatius in arte poetica. Nec semper feriet quodcumque minabitur arcus. Scire autem oportet quod litteræ uocales: quæ tres coniugationes productas ostendunt: frequenter produci debeat. Numero plurali prima persona postremas breues habet. ut amabimur monebimur. Secunda persona breuem & longam. Tertia persona ultimam breuem recipit. Tertia coniugatio producta uel correpta eiusdem temporis futuri primam personam duabus postremis breuibus explicat. ut nutriat rapiat. In dissyllabis autem uerbis interdum penultima longa: & postrema breuis erit. ut in Horatio primo carminum. Scriberis uario fortis. plurali numero prima persona penultimam longam: & postremam breuem habet: ut audiemur & rapiemur. Secunda persona tertiam ab ultima longam: penultimam breuem: postremam longam habet: ut audiemini & rapiemini. Tertia persona ultimam breuem habet: ut utinam audirent: raperent. Imperatiuus modus tempore præsentis numero singulari persona secunda uel tertia: in coniugationibus productis penultimam longam & ultimam breuem habet: ut amare ametur: monere moneatur: audire audiat. In tertia autem coniugatione correpta secunda persona: utraq; postremæ breues sunt. ut scribere legere. In tertia persona penultima longa & postrema breuis

ma breuis est. ut legatur. Plurali numero persona prima omnium coniugationum penultimam longam & ultimam breuem habet. ut amemur moneamur audiamur: scribamur. Secunda persona tertiam ab ultima longam: penultimam breuem: postremam longam habet. Tertia persona postremam semper breuem recipit. Tempore futuro in omnibus coniugationibus productis: secunda uel tertia persona singularis penultimam longam habet: & ultimam breuem. ut Contemplator item cum. tertia autem coniugatio correpta penultimam syllabam breuem habet. ut legitur scribitur. Pluralis numerus persona secunda coniugatione tertia correptæ competit. Optatiuo modo tempore præsentis & præterito imperfecto numero singulari personæ omnes in tribus coniugationibus productis penultimam longam recipiunt. ut utinam donaret moneat audiret: similiter in cæteris personis singularibus. Item pluralis prima persona singulari congruit. secunda persona tertiam a fine longam habet. penultimam breuem & ultimam longam. ut utinam amaremini moneamini: audiremini: ultima autem syllaba præter secundam personam plurali. breuis est. Tertia autem coniugatio correpta a superioribus longe discrepat. Nam ut illæ litteram uocalem producant: quæ est index coniugationis: ita & ista corripit. Prima tamen persona singularis. ut utinam scriberet utinam legeret. secunda autem persona uel tertia singularis penultimam syllabam producant. ut utinam rapereris raperet. Numerus pluralis superioribus coniugationibus consentit. utinam scriberemur: Præteritum perfectum & plusquamperfectum tempus modi pronuntiatiui: præ duobus temporibus congruit: prima persona futuri temporis in prima coniugatione postrema syllaba breui explicatur. penultimam autem interdum positione longam. ut utinam contempler: aliquando breui. ut utinam amer interdum longa. ut utinam exclamer. Secunda uel tertia persona singularis in omnibus coniugationibus penultimam syllabam semper longam recipiunt: siue. a. siue. e. uocales habeant. Prima coniugatio. e. litteram productam habebit. ut utinam contempleris contemplet. cæteræ uero. a. litteram productam habent. ut utinam monearis utinam audiaris: utinam legaris. de postrema autem omnium non dubitaueris quin breuis sit eadem. litteræ uocales. a. &. e. uim suam etiam numero plurali custodiunt. ut utinam contemplemur contemplemini. utinam doceamur doceamini. utinam audiamur audiamini. utinam scribamur scribamini. secundæ personæ penultima breuis est & ultima longa. Adiunctiuus modus tempore præsentis optatiui modi: futuro tempori competit. Præteritum imperfectum tempus præsentis temporis modi superioris congruit. Præteritum autem perfectum & plusquamperfectum modorum superiorum temporibus in sua specie consentiunt: futurum tempus primum huiusmodi pro suis coniugationibus: tempori futuro modi pronuntiatiui congruit. ut contemplanor commonebor. cum audiar cum legar. aliud autem futurum uel ulterius præteritis temporibus perfectis consentiunt.

Infinitus
qui & perpetuus
modus.

Infinitus modus: quem & perpetuum quidam uocant tempore presentis coniugationibus tribus quas productas semper esse diximus: penultimas postremaque syllabis longis explicat. ut clamari doceri moueri: ut ne que doceri. ut mutari uel putas bellus: & hinc exaudiri. Tertia autem coniugatione correpta: tempore ite presentis si penultima syllaba ubique producta fuerit: & in capite uerbi fuerit hic quoque producta est. ut progeniem sedeni troiana a. s. d. At si ubique corripit corripienda ut in Lucano. Romano spectante rapi. Interdum autem & positione longa est. ut An tanta ne & tanta paties. postrema autem syllaba in omnibus sine ambiguitate longa est. Præterito tempore prima & tertia coniugatio producta: penultimam longam & ultimam breuem semper recipiunt: ut reclamatum esse auditum esse. Secunda coniugatio penultimam syllabam interdum breuem recipit: ut monitum esse. Interdum positione longam. ut doctum esse. Tertia autem coniugatio correpta semper positione longam efficit. ut ductum esse deceptum esse. Futurum secundum rationem coniugationum in prima particula uerbi simile est præterito tempore: in postrema particula spondio constat. ut clamatum iri monitum iri scriptum iri. uerba impersonalia in ratione syllabarum actiuis & neutralibus uerbis: tertia tamen personæ in omni declinatione (præter infinitum modum) similia sunt: & interdum penultimam syllabam breuem recipiunt: ut non pudet obfidione iterum. In trissyllabo breuis est. ut poenitet: aliquando naturaliter longa est penultima diphthongi ratione. ut tædet aliquando positione longa. ut oportet. Verba sane infinitæ declinationis: quæ alii impersonali modo iudicant. ut amat amabat: docet docebat. In communi declinatione temporum passiuus & deponentibus & communibus uerbis coherent.

Participiorum
quantitas.

Participia omnium uerborum: quattuor formulis syllabarum ultimarum explicant: natura diuersis. Prima est qua presentis tempore duplex inuenitur: aut enim ans syllaba producta finit. ut Ardet amans Dido. aut ens eadem quoque producta. ut bella mouens. Secunda formula est quæ tempore futuro ex omnibus significationibus ueniens uerborum uniformis erumpit. hæc semper tres syllabas explicat: penultimam longam & ultimam breuem syllabam reddens. ut si uisurus eum ibo. Ea autem Participia huius temporis: quorum uerba primam coniugationem recipiunt: etiam tertiam syllabam ab ultima semper producant. ut amaturus contemplaturus. non immerito quia etiam in uerbis a littera quæ est coniugationis index: necessario producta. Tertia formula duplex quæ admodum prima & temporis præteriti esse cognoscitur. Interdum enim tres syllabas finit. ut & ductus cornu stabit. Interdum duas syllabas. ut sunt mugitibus æther concussus. utraque syllaba breuis est. Penultimam autem rationem syllabarum in uerbis præteriti perfecti passiuus scilicet ostendimus. ne eadem repetita documenta opusculum nimium dilatet. Quarta formula est simplex: & futurum patendi tempus ostendens: hæc duas syllabas semper breui finit horum omnium participiorum postrema syllaba per declinationes casuales: secundum rationem nominum ita

minum ita seu longe seu breues intelliguntur. duo tamen participiis desunt quod & productam uocalem in fine duntaxat nunquam recipiunt & quod nullus casus eorum. t. l. uel. u. terminatur.

De Aduerbiis.

Quoniam statuimus: per omnes partes orationis decurrere: & de natura postremarum: siue penultimarum syllabarum: ut fert ratio: disceptare: quæ tradi solæ regulariter possunt. Nam cæterarum præcedentium docet auctoritas rationem: idcirco docere existimari etiam de aduerbiis quæ tamen comprehendere possunt: aliquantulum disputare. ergo per omnes significationes aduerbiorum eundem est. **A**duerbia temporis. s. hodie cras mane nup olim aliquando. hodie constat anapesto. ut hodie uictor spolia illa supbi. Cras constat syllaba longa. ut in Horatio primo carminum. Cras ingens. mane constat trochæo ut Mane ruunt portis. etiam cum nomine fuerit: eundem recipit: ut dum Mane nouum. Nup quoque aduerbiu Trochæo constat. heri spondæo constat. Vesperis constat cretico. Olim constat trochæo. olim arbor. aduerbiu ut cum temporis fuerit & postea quæ significauerit productam uocalem recipit: licet habeat positionem. ut in octauo. ut bellisignum laurei turnus ab arce. aut si fuerit similitudinis breuem uocalem habebit. ut At uelut ille canum morsu. **A**duerbia localia. hic aduerbium a pronome distat quæ pronomen corripit & aduerbiu producat. ut hic ego namque tuas sortes. Illic uel illuc & huc aduerbia postremas longas recipiunt. ut huc illuc acie circumtulit & huc ades. & Seneca in hecuba hendecasyllabo sapphico uersu. Illic est illic ubi fumus alte. ibi uel ubi sine dubio primas syllabas breues habet. ultimas autem scire oportet & longas & breues poni posse. longas ut cernit ibi mæstos. breues ut his ubi tum. & atque ubi iam patriæ. Ideo & unde aduerbia postremas syllabas breues recipiunt: ut inde ubi clara dedit. & unde laborum. quo uel qua: & hæc aduerbia longis syllabis constant. ut quo fugis ænea & qua uictrix redit illa. & hac iter elysium nobis. Item aduerbia localia quæ sub imagine nominum latent: cum inciderint ad rationem nominum referuntur. Item eminus & cominus dactylo constant. ut illum eminus. & totum cui cominus ensem. Procul aduerbium pyrrichio constat. ut aut procul hinc saxo. Nuper aduerbium temporis & donec pyrrichio constant. ut Horatius. nuper sollicitum quæ mihi tedium. & donec ut æstiuus effusus nubibus hyemem. **A**duerbia numeri quæ. l. uel. r. uel. s. literis terminantur breues syllabas ultimas recipiunt. ut in Lucano semel omnia uictor iusserit. & Moenia dardanidum quater ipso in limine portæ. in dissyllabis autem etiam primæ syllabæ breues sunt: illa autem quæ ens: uel es syllabis finiuntur ultimas syllabas longas habent. ut nouies styx. constat autem anapesto. Iterum aduerbium numeri tribus breuibus constat. ut sublimis aias iterumque ad tartara. **A**duerbia ordinis. denuo con-

Aduerbia
temporis
Hodie Cras
Mane Nup

Heri Vesp
Olim Vt

Hic

Illic illuc huc

Ibi Vbi

Inde Vnde
Quo Qua

Hac

Eminus
Cominus
Procul

Aduerbia
numeri
Semel
Quater
Nouies
Iterum
Denuo

Deinde
Rursus
Non Haud
Nequicq̄
Nequaq̄
Frustra etiā
Vtiq̄ En
Ecce
Age Eia

Vtinam
Cur
Quare
Quianam
Fortasse
Forfitan
Forte Heus
Heu
Ne

Vna Simul

Pariter

Seorsum
Separatim
Sic Veluti
Vti
Quasi

Magis

Nam Quā
Forte
Paḡ nimium

Min⁹ Satis
Amplius

stat cretico. Deinde constat palimbacchio, ut Deinde satis fluitum inducit. Rursus constat trochæo, ut rursus abundabat. ¶ Aduerbia negā dis: nō. & haud lōgis syllabis constāt: ut Nō ego myrmidonum. & haud equidem cædo. Item nequicq̄ & nequaq̄ constant palimbacchio, ut nequicq̄ trepidat, frustra aduerbium cōstat spondio, ut uane ligus frustra q̄ animis, etiam aduerbium tribrachum recipit, ut hic etiam inuentum priamōn, utiq̄ cōstat tribus breuibus. ¶ Aduerbia demonstrandi: en lōgā habet, ut en agros. Ecce aduerbiū constat trochæo, ut ecce dionæi p̄ces sit. ¶ Aduerbia hortantis age eia. Age aduerbiū constat duabus breuibus, ut te sine nil altū mens inchoat: en age segnes. Item eia cōstat spondio, utima sane syllaba in synaliphā cadit duobus his uersibus, eia age segnes, & hostis adest eia. ¶ Aduerbiū optādi utinā constat ex tribus breuibus, ut atq̄ utinā ex nobis unus. ¶ Aduerbiū interrogatiū, cur constat syllaba lōga, ut cur inquit diuersus abis. Quare aduerbium constat trochæo, ut quare age & inceptū, quianā aduerbiū cōstat tribrachio, ut Heu quianā tanti cinxerunt. ¶ Aduerbiū dubitandi fortasse ultima syllaba breui finit. Item forfitan cōstat dactylo, ut forfitan & Priami, forte cōstat trochæo, ut forte sub arguta. ¶ Aduerbiū uocādi heus lōgam habet, ut heus etiā mens, heu respōdentis aduerbium longa constat ut Lucanus, heu demens. ¶ Aduerbiū prohibendi ne constat longa, ut ne pete connubiis, coniūctio autem si fuerit corripit, ut Coniunx ne Creusa. ¶ Aduerbiū cōmunicationis, ut una simul pariter, una aduerbium spondio cōstat, ut hi subito natum anchises unaq̄ sibyllam simul constat pyrrichio, ut illa furens simul arua fuga, pariter constat tribrachio, ut dixerat atq̄ animis pariter certantibus. ¶ Aduerbiū separationis seorsum & separatim, seorsum primam syllabam longam: & postremam breuem recipit, item separatim constat ditrochæo. ¶ Aduerbiū similitudinis: sic constat syllaba longa, ut sic ait, ueluti constat anapaesto, ut ac ueluti magno in populo, etiam sepatatim uti dicim⁹, ut Salustius in lugurthino utiq̄ rem sese habere, item quasi cōstat pyrrichio, ut Tullius, Nam quasi bos sibi dedecor ingenuere parētes. ¶ Aduerbia comparationis: magis potius omnibus constant breuibus, ut tā magis illa fremens, & siue antro potius succedimus, nam ultima positione fit longa, Nam & quam natura breues syllabæ sunt. ¶ Aduerbiū euentus, forte cōstat trochæo, ut forte fuit iuxta Tumulus. ¶ Aduerbia quātitatis parum nimium omnibus breuibus constāt, ut Lucanus in q̄nto, Quid satis est si Roma parū? & Vergili⁹ esse sinent nimium uobis roma na ppago, Itē min⁹ & satis & amplius oibus breuibus cōstāt, ut sit satis Aenidæ, et min⁹ atq̄ min⁹: & neq̄ me i decorē germana uidebis āpli⁹. ¶ Aduerbia qualitatis siue quātitatis plæraq̄ gradus recipiūt, p̄sertim si a nomine ueniāt, Nam ppauca sunt aduerbia quæ ab se orta gradus recipiant: & quoniam quæ ex aliis partibus orationis deriuant aduerbia innumerabilia

innumerabilia sunt: merito omnia comprehendere non possunt: tamē horum aduerbioꝝ regulariter de postremis syllabis disputabimus. Absolutus gradus quē alii positiuū uocant: in aduerbio sex literis terminat, uocalibus tribus, ut sæpe bene o semp producta uocali, ut raro falso, ut falso querit de natura, u. semp pducta, ut anceps pugna diu, Consonantibus autē tribus explicat m lra correpta, ut illa leuem fugiēs partim secat æthera pinnis, & tractimq̄ susurrant, r, litera correpta, ut lacerum crudeliter ora, s, litera correpta, ut nec fūdus omnes, Aduerbia e litera terminata absoluto gradu: plæraq̄ lōga syllaba finiunt, ut ante omnes stupet ipse Dares longeq̄ recusat: & si non alium late iactaret odorem, nō sine ratione Vergilius eandem pductam in a literam correptam uertit, ut & pede terrā crebra ferit, Pauca breuē habēt rite bene & ipune & sæpe, ut carpebat somnos rebus iā rite paratis, & bene apud memores uerteris stat, & sæpe fugā Danaï, & sæpe alterius ramos impune uidemus uertere in alterius: media uero longa est, aduerbia o litera terminata semper longam habent, ut scipiades cladem libyæ paruocq̄ potentem Fabricium, quāuis & nomen esse possit absolute positā, cætera aut quæ cōsonantibus finiunt aduerbia: supradictō gradu breues semper ultimas syllabas recipiunt, quoz̄ iā exempla supradicta sunt, Cōparatiuus gradus in omnibus aduerbiis qui semp ius literis terminat & explicat semper breui syllaba finit, ut mollius & solito, Postremā enim syllabam in omnibus aduerbiis: cōsonanti litera finita breuem esse oportet, penultima quoq̄ syllaba comparatiui siue superlatiui gradus aduerbiorum, ut in omnibus gradibus breuis semper inuenit, ut Atq̄ ubi iam breuiorq̄ dies & mollior ætas, & maximus agricolis pelagoq̄ parabit imber, Superlatiuis gradus aduerbioꝝ qui uniformi syllaba terminat e literā postremam sup longam recipit, eadem enim syllaba in nomine superlatiui gradus uocatiuo casu breuis est, ut optime graiugeni & maxime Teucroꝝ ductor, ergo in aduerbiis necessario me syllaba ad discretionē partium pducet, De aduerbiis pmiscuis plenissime disputandum est ex auctoritate collectis, uero cōstat spondio, ut si uero uiciamq̄ seres, Sero aduerbiū cōstat spondio, at si nomen fuerit constabit iābo, ut pasce sero pingui, Tamē constat pyrrichio, ut Nos tamen hæc, Alibi cōstat anapaesto, ut arborei fœtus alibi, Interea siue præterea cōstat choriambo, ut interea medium Aeneas, & p̄terea genus aut unum, penitus cōstat tribrachio, funditus cōstat dactylo, nihil pro non positum constat pyrrichio, ut nihil mea carmina curas, Dum & cum aduerbia breues syllabas habēt, Sed sine positōe poni nō possūt, Sati⁹ cōstat tribrachio, ut nōne fuit satius, Pridem cōstat trochæo, ut iā pridem resides populos, Quoties uel Toties cōstat anapaesto, ut Quoties oculos cōiecit in hostem: & Quid natū toties, Certe cōstat trochæo, ut certe siue mihi phyllis, paulatim cōstat palimbacchio, ut Paulatī & sulcis frumētī q̄teret herbam,

Gradus absolutus q̄ & positiuus,
Raro Falso
Diu Partim
Tractim
Crudeliter,
Funditus
Longe
Late
Crebra
Rite Bene
Sæpe
Impune
Paruo

Optime

Vero Sero

Tñ Alibi
Interea
Penitus
Fūditi⁹ nihil
Dum Cum
Sati⁹
Pridem
Quoties
Toties certe
Paulatim

Modo

Transuersa,
Contra

Et Que

Ne

Aut

Quidem
Equidem
Quoq;
In Nepe
Quippe
Igitur
Si Etiam
Siquidem
Quandoq;
Quando

Quin
Sin
Seu
Sive
Nāq; Ni

Modo aduerbium constat pyrrichio, ut tu modo nascenti puero, at si nomen fuerit iambo. Sane quoniā aduerbia omnia quæ partim ex se oriuntur: partim ex aliis deducuntur: comprehendi non possunt: merito sigillatim nō existimo psequēda, sed tamen de postremis syllabis breuiter dicā, aduerbia A lra finita quæ p e lra ponit breuē habent ut trāsuersa tuēibus hircis, at si ex se oriuntur lōgā habebunt, ut cōtra iussa mouēt.

E. litera finitum aduerbium (ut supradictum est) sæpissime longam recipit: interdum breuem, ut rite, l. litera finita aduerbia semper breuem habent, m litera similiter correpta fiunt.

O. lra pducta in gradibus sane finiunt, ut hic uero uictus genitor, alibi enī & breuis inuenit, Tu modo quos in spē statues sūmittere gētis.

R. litera finita aduerbia semper breuem habent, ut semper equos: atq; Arma uirum, & lacerum crudeliter, ora, S. litera finita aduerbia semper breuem recipiant, Vt quæ totam luctu cōcussit funditus urbem, & mollius & solito, y. litera finita aduerbia semper longam recipiunt: ut nāq; diu luctans lentosq; in stirpe moratus, omnium autem præcedentiū syllabarum naturas: magistra docebit auctoritas.

Copulatiuæ coniunctiones & que, ac, breuibus syllabis constant, ut fortuna omnipotens & ineluctabile fatum, Item iamq; cateruatim.

Disunctiuæ coniunctiones ne, nec, neq; uel sed, omnes correptas syllabas habent. Ne cōiunctio eo aduerbio discrepat q; hæc corripit: & aduerbiū producat, ut ne mihi tū molles, Cōiunctiois exēpla, ut cōiūne creusa, Aut cōiunctio, Quoniā diphthongo ualet lōga est: ut Nūc manet in fontem grauis exitus: aut ego ueti, Expletiuæ cōiunctiones quidē equidē quoq; tamē nempe, qdem duabus breuibus cōstat, ut ista quidē quia nota mihi, egdē tribus breuibus cōstat ut protendens equidē merui, quoq; duabus breuibus cōstat, Vt tu quoq; litorib; nostris, Tamen duas breues habet, ut haud tamē audaci, Nepe cōiunctio trochæo concludit: ut quippe, ut Quippe uetor fatis certe spōdæo, ut certe siue mihi phyllis, Causales coniunctiones, igitur constat tribracho, Vt iliacas igitur classes, Si cōiunctio pducit, ut Si quibus eiectus syluis, Etia cōiunctio tres breues habet, ut hic etiā inuentū, Siquidē cōiunctio cōstat dactylo, Quādoquidem ex lōga & tribus breuibus cōstat, ut Quādoquidem ausonios, Quādo cōiunctio & breuem & lōgam nouissimam potest recipere secundum naturā postremæ uocalis, longa est in hoc, meq; timoris argue tu Drance quādo tot stragis aceruos, est enim cōiunctio causalis, hoc est quādoquidē: nō aduerbium tēporis, cæterū dum cōponit breuis est, Quin cōiunctio natura lōga syllaba est, ut Quin ego non alio digner te funere palla, Sin syllaba longa est, ut Sin has ne possim naturæ accedere partes, Seu syllaba lōga est, ut Seu uos hesperia magnam, Siue constant trochæo: ut Siue sub incertas zephyris motantibus umbras, Nāq; ex longa & breui cōstat, ut nāq; sub cæbalix, Ni cōiunctio

lunctio longa est, ut Ni fuga subsidio, Nisi cōiunctio duas breues habet, ut & nisi me qua, &c. Sed breuis est, ut ipsa acie nondum falcis tentanda sed uncis, Rōnales cōiunctiones, p̄sertim cōiunctio primā syllabam diphthōgo longā habet: nouissimā breuē, ut Præsertim certis si mensibus, Enī duabus breuibus cōstat, ut etenī mollibus, Quia cōiunctio constat pyrrichio: ut Nam qa nec fato merita: nec morte peribat, Quippe primam naturaliter longā: & postremā breuē habet, ut qppe solo natura subest, Quoniā cōiunctio breui constat: ut nunc uidi tristis: quoniā fors oīa uersat, Quoniā quidē oēs breues habet, Ergo cōiunctio postremam syllabam longam sine dubio habet, in hoc p̄sertim uersu, Quæ regio Anchisen, quis habet locus: illius ergo, quāuis adia phoros hoc est cum in fine sit uersus: cuius nunq; natura requirit: tamen longa esse debet: significat enī illius causa uenimus, hæc sane sola cōiunctio: cōtta rationem latinitalis ultimā syllabam circūflectit, at si alio intellectu conlocata erit in synalipham frequentius apud Vergilium cadit, ut ergo ubi delapsa sonitu & ergo age care pater, uerū tamen in simplici intellectu repetitæ rei: sine dubio longā posita est, in hoc uersu, ergo non hyemes illam, ideo cōiunctio constat anapæsto, ut atq; ideo Taurus procul, Scilicet cōiunctio cōstat dactylo: ut scilicet his superis labor est, Propterea cōstat choriābo, Quare cōstat trochæo, ut q̄te age, Quid semp breuis est, ut neqd in exptū frustra, Præpositiones duobus generib; cōstant: etenim aliæ sunt loquelares: quæ ornandi sensus aut augēdi uel minuedi grā: cæteris partibus præponunt, aliæ autem casuales uocantur: quod casibus seruiant, loquelares sunt An, con, re, se, di, dis, an præposita breuis est: sed semp positione longa fit, ut obuius ambustum, & quæ rapidus fluminis ambit, Re præpositio semp breuis est in quibuscunq; partibus orationis fuerit, In nomine, ut his primam ante acie digna atq; in digna relatu, In uerbo, ut colla armosq; labāt gemitū nem; oē remugit.

Participio ut nūc rapidos retro atq; æstu reuoluta resoluēs, Se præpositio semp longa est, & cum frigida mors anima seduxerit artus, Di præpositio semper longa est, ut Tum uero in curas animū diducit omnes, Dis p̄positio breuem syllabam habet, sed eam positione lōgā fieri oportet, ut discicitq; rates, & disciflos nudis laniabāt, non fere enī in uocalē cadit Con & In p̄positiones loquelares cū fuerint: ita ut p̄ cōpositionem loquelis inhæreāt: ambæ unius naturæ sūt, hoc genere si in, f, uel, s, lras consonantes ceciderint naturaliter pducunt, ut infertatq; deos latio, & insignem pietate uirum, Itē considant tectis, & Num uulnus acerbū cōficit, At si a cæteris consonantibus excipiunt positione longa fient nec produci in præpositione possūt sine uitio barbarismi, in uerbo cū casualis fuerit breuis est: si a uocali excipiat, Præpositiones accusatiui casus, Ad p̄positio semp breuis est siue loquelis: siue casib; seruiat, ut Eumenidum aspicias ripā ue iniustus, & Iuppiter oīpotens si nō exosus ad unū,

Nisi
Sed

Præsertim
Enī Quia
Quippe

Quoniam
Ergo

Ergo circūflectitur

Ideo
Scilicet
Propterea
Quare
Quid
Præpositiones loquelares
Præpositiones casuales
Am Re

Se
Di

Dis

Con In

Præpositiones accusatiui
Ad Cux,

Apud
Ante
Citra
Cis

Contra
Erga Intra

Intra
Iuxta Ob
Per Penes
Prope
Propter
Sup Subt
Præter
Pone
Secundum
Ultra Vsq

Ab
A E

Absq
Coram
Clam
De
Ex
Pro

Præ
Palam

Apud præpositio duabus breuibus constat. ut **Q**ualis apud gelidi cam flu. ultima sane positioe longa fit. Ante naturaliter duabus breuib9 constat sed prior positioe longa fit. ut **A**n-te sinistra caua monuisset. Citra præpositio postremâ longam habet. Cis præpositio breuem syllabâ recipit. Circa postremâ syllabâ longâ recipit. ut corpora multa uirû circa seniorq. **C**ontra etiâ eadē ultima syllaba longâ claudit. ut cōtra nulla est oleis cultura. Erga ppositio superiori similis est. Intra eadē quoq; similis ut iâq; intra iactû. hoc ergo nobis obseruandû est: ut oēs ppositiones a lra finitas scias ultimas syllabas longas habere. Inter postremâ breuē recipit. ut iter odoratû lauri nemus. Intra ultimâ longam habet: ut supra memorauim. Iuxta eadē superiori agruit: ut iuxtaq; Creusam. Ob. breuis ē. ut negs obiceptû. Per eadē quoq; breuis est: ut adq; p abages Penes duabus breuibus stat. Prope duas breues habet. Propter ultia breuis est. ut pp aq; riuû. Super constat duab9 breuib9. ut aut sup idaliû. Subter ultima breui finit. Præter trochæo stat. Pone trochæo stat. nâ accētū solo a uerbo discernit: quoniâ iterdû in aduerbiû cadit. ut Pone subit coniuat. Secundû primâ syllabâ & nouissimâ breues habet. ut saltibus in uacuis pascunt & plena secūdū. Ultra ppositio ultimâ longâ habet. ut dixi. Vsq; ultimam breuē recipit. ut usq; sub extremû brumæ intractabilis hymbre.

De præpositionibus ablatiui casus.

Ab præpositio semp breuis est. ut nec nō & sterilis q; stirpib9 exit ab imis. A. siue. E. ppositiones semp longæ sunt. siue separatim seu adharētes: præpositioi præponant. separatim cum casibus seruiunt: ut hic tm̄ in tenebris cōuersum a lumine. & At genus e siluis cyclopū & mōtib9 altis. A. loq; lis adharēs. ut amouet & fidū capiti subduxerat. absq; postremâ syllabam breuē habet. quēadmodū usq;. Corā constat trochæo. ut corā quē q̄ritis adlū. clā syllaba breuis ē. De semp longâ est siue loq;laris. siue casualis sit. loq;laris deducunt socii naues. Casualis. ut At subitæ horrifico lapsu de mōtib9 adsunt. Ex ppositio breuis est. per naturam: sed positione longâ fit. Pro præpositio cū loquelaris fuerit: semp producit. ut nobis ad belli auxiliū p nomine tātō. At cum casualis fuerit: uarie ponit. alibi enī longâ: alibi breuis iuenit. Est operæpretium edocere quādo breuis debeat: quādo longâ constitui. si hanc pcedentē syllabam secuta fuerit altera syllaba: necessario prior corripit. ut in Lucretio. omnia ueridico qui quōdam ex ore profudit. At cū positioe syllaba longâ fuerit consecuta frequēter producit in uerbis siue participiis. ut procurrūt lautentum. hinc densi rursus inundant. alibi autem breuis: alibi longa est. In nominibus breuis est in hoc. ut ni faciat maria ac terras cœlūq; profūdum. longâ in ultimo uerbo: breuis ponitur. in his sane uarietatibus: q; maxime auctoritas quæreda est. Præ sine dubio longâ est quod diphthongum habeat. Palā constat duabus breuib9. ut luce palā. Sine duas breues habet. ut nâ

sine ui

sine ui non ulla dabit respōsa. Tenuis præpositio quæ ablatiua & iterdû genitiua casui pulchre iūgit. ut est crurū tenuis: duabus breuibus constat. Sub ppositio semp breuē syllabâ habet. ut hasta sub exertâ donec perlata papillam.

De Interiectione.

Interiectiones quæ adfectû animi uario motu designât. Interdum enī gaudiū aliquādo dolorē mētis ostēdūt. Quoniâ multæ sunt. ex his paucas ostendā. Interiectio cōposita syllabis tribus habita. longas recipit uerū in Comico carmine sola collo cari pot: leni scilicet & humili uel iucūdo. In lyrico autem quamuis & ipsum lene sit: quod non possit tumidioribus cothurnatisq; uerbis ornari: nunq; tamen hæc interiectio apud Horatium reperit: quanto magis ut heroico tragicoq; carmini necessaria habeat: fortia tumidaq; uerba quærenti. Item uah. siue uaha ex breui & longâ constat: sed huius uis interiectionis superiori congruit. Heu siue Eheu interiectiones: pductas syllabas habent. ut heu quæ nunc tellus inquit. & eheu q; pingui macer est. Sed hæc omni genere poetarum aptari potest. etiam liberæ a numeris orationi quâ maxime historicæ. ut Sallust. in bello Iugurthino. heu me miserum: heu me infelicem. Item interiectio admirationis papæ duabus longis constat. prima per unam productam uocalem: postrema per diphthongum. sed & hæc lentioribus apta uidet. esse carminibus. Item horationis interiectio eia constat trochæo. & quia Vergilius ultimâ sciebat esse breuē. ubiq; ei uocalem subiecit. ut eia age rûpe moras. & horis adest Eia. potest tamen in necessitate pro longa poni. Nefas cum fuerit interiectio: eandem naturâ: quam habet in nomine: reseruabit: constat autē ex breui & longâ. ut Baetra uehit seqturq; (nefas) ægyptia coniu. Cū aliæ uero interiectiones iciderint. auctoritatis fide poterūt referari.

De positionibus syllabarum.

Positionis ratio decem modis cōprehendit. in his. n. syllabis quæ cum breues natura sunt: tamen eas necessario fieri longas oportet: læpe tamen inuenit positio in syllabis natura longis. sed si naturaliter producant. positionē superfluâ habebunt. illic enī est quærenda positio: ubi longitudo naturæ defecerit ut quod natum nō fuerit: excludat. Nam quemadmodum uocales naturæ deseruiunt: ita positioni consonantes. **P**rimus modus positionis est. si correpta uocalis desinat in cōsonantem: & excipiat ab altera cōsonanti. ut arma uirumq; ferens. Desinat autem uocalis cum in se hoc est in cōsonantem suæ syllabæ ceciderit: excipitur cum in cōsonantem consequentis syllabæ transferit. **S**ecundus modus est: si correpta uocalis desinat in duas cōsonantes. ut est in carpathio neptūni. g. u. **T**ertius modus est: cū correpta uocalis excipit a duabus cōsonantib9 ut Acrisioeis Danae sūdasse colonis. **Q**uartus modus est cū correpta uocalis desinat in duplicē lram. x. ut nox erat. **Q**uintus modus est cū

Tenus

Sub

Interiectiones.

Hahahe
Comici carmen humile & lene.

Lyricū carmen lene.

Heroicū carmen quale.

Tragici uersus eē tumidi debent.

Va Vaha
Heu Eheu
Papæ Eia

Nefas interiectio.

Positionis ratio

Vocales naturæ deseruiunt.

Consonantes positioni deseruiunt

Z

excipitur a duplici: ut axem humero torquet. hanc rōnem & in. z. obseruabis. siue enī in eam uocalis definit: siue ab ea excipiat (quoniam duplex est) facit positiōe lōgam. & sane in hac est aliqd obscurū: qd in latino nō est. qā illa diducit cui syllabæ ihæreāt hæc aut ita duplicē efficit sonū. ut cui accōmodata sit ignoret. ut Mezentī ducis exuuias. ergo illi errare noscunt q hæc dupliciter scribūt. Sextus modus est cū correpta uocalis definit in cōsonantē: & excipit a uocali uice posita consonantis. ut Nec ueni nifara locū sedēq; dedissent. Septimus modus est. cū correpta uocalis definit in unā consonantē: in qua pars oratōis finit. quē admodum fert opinio multoz. ut oīa uincit amor. ut tibi pāpineo grauidus autūno. Octauus modus est cū correpta uocalis finē uerbo fecerit. ut horresco referēs: & liminaq; laurusq;. q tñ syllabæ cōmunibus syllabis posunt inferi. Nonus modus est cū uocalē breuē secuta fuerit i lra uice posita consonantis. ut Harpyiæq; colunt. non imerito sit positiōe lōga py syllaba: nisi qā (ut supra diximus) i lra cū fuerit in medio uocali: ita ut consonans sit: decimū sonū reddit. Decimus modus est: si post uocalem subiecta sit consonāti uocalis: uel. u. & correptā uocalem habeat consequentē. ut Parietibus textū cæcis. In hoc uersu quoniā prima ps orōnis: correptā habet hoc genere positionis primā syllabā lōgam efficitur. secundam nāq; syllabam resecamus. p medium & pcedentem consonantem primæ syllabæ conglutinamus. uocalē autē ad tertiam reuocamus: & loco consonantis desigimus. Hic sane modus positionis: apud Vergiliū non in superiori exēplo tantū: sed in multis uersibus inuenit. ut Ariete in portas & Trāstra per & remos. Itē genua labant uastos quatū æger hanelitus artus. & tenuis ubi argillæ damosis calculus artus.

Z duplicari non potest.

Harpyia

Parietibus

Syllabæ natura cōes. Diphthongus quid

Vergiliū locus Nulla morā fecere neq; aoniæ aganippæ.

Syllabæ positiōe cōes.

De cōmunibus syllabis per naturam.

Ommunes syllabæ naturales duobus modis incurrūt: aut in singulis uocalibus: aut duabus cōiūctis: q̄s græci diphthōgos uocant. Cōmunis syllaba p singulas uocales sic itelligitur: si pducta uocalis excipiat a uocali correpta. est enī longa in hoc uersu. Glaucoq; & Panopæ & Inoo melicerti. in ista autē breues. eadem pductæ. ut te Corydon o Alexi. Cōmunis syllaba per diphthongum sic itelligi potest. si geminæ uocales a uocali excipiant. etenim in hoc longa est ulla moram fecere neq; Aoniæ Aganippes. In isto autem breuis est. Insulæ Ionio in magno. Sed tamen cōtemplanda est poetæ nostri diligentia. Superiore etenim uersu recte lōgam posuit: qā consequens uocalis breuis est. In isto autem: læ syllabā breuem posuit: quoniam eadem syllaba pducta a longa uocali excipit. ergo recte consequentis longitudo naturam prioris oppressit.

De cōmunibus syllabis positionum.

Syllaba desinēs in uocalem breuem: si excipiat a duabus cōsonantibus: ita tamen si præcessit liquidam muta est. Namq; longa in hoc.

in hoc. Immemores totū dāsto cyclopis i antro. hæc eadē breuis ē alibi. Lustra domosq; traho uastosq; ab rupe cyclopas. & in aliis nobis deficit rō positiōis. hoc ordine cōsonantiū. ut Phœbe grauis troiæ. At si liquida puenit mutā obtinebit uim suā positiō. pnt et uideri cōes eæ syllabæ: quæ. c. lra terminant. hic uel hoc quarū de natura disputatū est. hæc enī syllabæ apud Vergiliū & lōgæ & breues ponunt. si a uocali excipiant lōgæ sunt in his uersibus. pro iuppiter ibit hic ait. & hoc illud germana fuit. alibi autē breuis. ut hic uir hic est tibi quē pmiti sapius audis. hæc tamē ratio in pnominibus tm: nō etiā in cōiūctionib; inuenit. Nā nec cōiūctio cōis esse nō poterit quia in pnominē solo. c. lra reddit duplicē sonū: in cōiūctione simplici. merito ergo breuis est. Scire aut oportet pnomen hic apud Vergiliū duobus tm locis p breui esse positū. nā ubiq; longa syllaba est. nō solū apud Vergiliū sed etiā apud alios.

De productione uel correptione syllabarum.

Vnt aliq; syllabæ apud Vergiliū: q; necessitate metrica: cū uitio barbarismi: q; apud poetas metaplasmus appellat: contra rōnem corripunt. Sūt aliq; q; cū breues sint: necario pducunt. corripunt i his. Matri lōga decē tulerūt fastidia mēses. Itē illi; arma. & ipsi; ante oculos. mediā syllabā pnominū cū sit lōga corripuit. Itē obstupui steterūtq; comæ. Itē syllabā lōgā in uerbo corripuit. Itē egerim; nosti & nimīū memisse nece est. Itē syllabā lōgā corripuit. Itē urbēq; fidenā corripuit si syllabā cū sit lōga hoc loco breuis est. Itē cū subito asurgēs fluctu nimbo: sus orion. O syllabā corripuit: q; alibi lōga est. ut Armatūq; auro circumspicit orionā. Dein de breuib; dicā: q; p lōgis sunt positæ. Italiā fato p fugus. primā syllabam cū sit breuis longā posuit quīs caput pedi: faciat alibi enī breuis est. ut Antiqua cedro italūq; paterq; sabinus. Itē exercet Diana choros. Di syllabā pduxit: qā longa est. alibi eā breuē posuit. ut Tergemināq; hecaten: tria uirginis ora dianæ. etiā positiōe lōgas de breuib; facit. ut Reliquias Troiæ & religionē sacræ. l. lram consonantem cōtra rōnem germinauit. lō hæc itelligenda eē arbitror. ut caueri possint. Vergilius enī ppter operis magnitudinē & auctoritatē sui: qua multum ualet: nō sine necessitate metrica naturam syllabarū cōuertit: diuerso genere. Sunt pterea syllabæ quæ in una specie positæ cū intellectu mutantur: ita ut nunc pducis: nunc corripit possint. ut est sinus: sinū enī cum p gremio uel recessu positum itellegerimus: prima syllaba breuis erit. ut hinc sinus herculei & ipse sinu præ se portat: cum p uase sinum itellegerimus dictum primā syllabā pducam. ut sinū lactis & hæc tibi liba priape quot annis. Itē malum p pomo & arboris malo: & malas p genis accipimus prima syllaba lōga erit. ut malo me galathea petit lasciuia puella: & Aduersaq; ifigit; arbore mali: & Tu quoq; flauētē prima lanugine malas: at si p pnicie uel labore dictū fuerit breuis erit: ut q; prima maloz causa fuit. & Aduetūq; malo ligurē. Alia cū itelligerim; nomē eē primā

Cyclops

Hic Hoc

Hic pnomen pro breui. Verg. i qb; contra pscriptā syllabarū rōnem suo iur; usus est. Barbarism; Metaplasmus. Tulerunt. Illius Ipsius. Steterunt Egerimus Fidena Orion. Italia Italus Diana Religio Reliquiæ

Sin; Sinū Mala poma Malum pernicies. Mal; arbor Malæ genæ. Intelligeri; Alia Cm;.

Instituta artium

Alia
Vobis
Notus
Intellegitur
Plaga

Arbor
Arborum

Arborum
Propago

Moueo
Mouebo
Mouit

Mouens

Motus
Moturus

Fugit

Fuga
Fugiens

Videt
Vidi

Nitens
Nitor pas-
suum.

Nisus.
Venio

syllabam longā esse existimamus: ut Alia serpillūq; herbas contūdit olētes. Cū uero p̄nomen est breuis erit. ut perq; niues aliū p̄q; horrida castra secuta est. uobis p̄nomen a nomine & scriptura & accētū discernit. Itē notus cū p̄ cognito ponit: ut sit participiū primā syllabā longā habebit. ut nota tibi. At cū p̄ uento intelligit: breuis erit. ut tendūt uela noti. Itē plaga cū p̄ uerbere posita fuerit primā syllabā longā habebit. ut dāt animos plagā. cū uero p̄ zona coeli. i. circulo breuē. ut & siquē extenta plagā. Itē arbor in omnibus casibus bo syllabā breuē habet. & p̄. b. li teram scribit. ut arboris autullā: & aduersiq; insigit arbore mali: & arboribus positus. si autē ab aruo feceris genetiū. pluralis uo syllaba longa erit. & p̄. u. literā scribēda est. ut haecenus aruorū cultus. Sunt alia nomina: quā in uno intellectu p̄ casus syllabae naturā uertūt. ut ppago in nominatio prima syllaba breuis est. ut esse sinēt nimiū uobis romana ppago. At in ablatiuo longa est. ut melius ppagine uites respōdent.

In uerbis quoq; similiter eadē syllaba: cū tēpore imutat. ut est moueo tēpore p̄senti & futuro p̄ia syllaba corripit. ut Hic mouet Euphrates. & lōgius & uolūes fatorū arcana mouebo: tēpore p̄terito p̄ducit. ut Venit amor subitaq; animū dulcedine mouit. In participiis quoq; p̄sens tēpus breuē habet. ut bella mouēs imittit equos. p̄teritū tēpus longam habet. quēadmodū nomē unde orit. ut stagna refusa uadis grauitē cōmotus. & hi motus animorū. futuri uero tēporis participiū a uerbo dissentit. nā longā recipit. ut Lucanus Tēptādasq; rates moturi militis iras. Itē fugio tale est: primā enī syllabā p̄senti tēpore & futuro corripit. ut quo fugis aeneas. & uox quoq; mcerim iā fugit ipsa. p̄terito p̄ducit & Qualis ubi abruptis fugit. p. i. & subitoq; oīs de corpore fugit. in utroq; tēpore participiorū. ut in noīe semp breuis est. ut dimitte fugā. & illā simul fugiēs: in oībus ergo modis & tēporibus hāc diuersa syllabae natura seruanda est. Itē uerbū uideo syllabā primā tēpore p̄senti ubiq; corripit. ut sed si quisquā multa uides. & post aliquot mea regnā uidēs. p̄terito p̄fecto & plusq; p̄fecto p̄ducit. ut uidit ab aduerso ueniētis. & Lucanus uiderat imēsam. tēpore futuro breuis est. modis omnibus. ut laurentis ne itēq; muros aut castra uidebo. In finito modo tēpore p̄senti & participio eius tēporis p̄ia corripit. ut luuat arua uidere & cui uates horere uidens. Tēpore p̄terito infiniti modi producit. ut nec uidisse senī. Futuro tēpore siue infiniti modi: siue participiorū. p̄ducit. ut si uisurus eū uiuo & casus abies uisura marinos. Itē participiū nitens si a neutrali uerbo uenerit. quod est niteo primā syllabā corripit. ut altera cādēti p̄fecta nitens elephāto. si a passiuo uerbo uenerit qd̄ est nitor quēadmodū in uerbo p̄ducit. ut ip̄ressocq; genu nitēs terrā. Passiua ergo significatione in uerbis & in participiis oībus eadē syllaba semp p̄ducit. In nominib; quoq; p̄p̄riis & appellatiuis eadē est appellatio. ut Strat grauis Entellus nisūq; imotus eodē. p̄prio. ut nisus ait. Itē uerbo uenio. tēpore p̄senti & futuro

Probi

xvi

futuro primā syllabā corripit. ut Pelagine uēnis erroribus actus. Etiā uenit aetas Torrida & terrā hesperīa uenies. Tēpore p̄terito ip̄fecto in oībus uerbis eadē illa syllaba: ut in p̄senti fuerit inuenit. ut redditaq; Eurydice superas ueniebat ad auras. P̄terito p̄fecto & plusq; p̄fecto p̄ducit ut uenisti tandē. & uenerat antiq; . Itē uerbū cogo superioribus uerbis diuersū est. Nā tēpore p̄senti & futuro primam syllabam p̄ducit. ut cogit hiems & cogit inq; sinus: p̄terito autē tēpore eandē corripit. ut Luca / nus ad mortē Sylla feliciore ire coegit & cornuq; coacto. Harū sane uarietatum rōnes exēpla quoniā legēti atq; discēti occurrere facili; possūt: pauca de multis ostēdimus. illud sane nobis plenius est obseruandum. ut orthographia nunq; nostros oculos. sensusq; deludat.

De Metaplasms.

Vamuis supradixerimus poetis esse licentiā metaplasmodum: rōnibus naturas siue literas inuerrere syllabarū: tamen supfluū esse nō iudico de ipsis metaplasms (q̄ necessarii huic arti ualde sunt) disputare sine quibus exitus faciles cū in artē uenerint poeticā iueniri nō possūt.

- Prothesis ē metaplasmodum uerbi p̄cipio adiciēs l̄am syllabā ue. literā. ut gnaticq; patrisq; . si enī. n. literā consonantē breuis syllaba p̄cedat: uerbi superioris quā uocali correpta terminet accedente. g. l̄a positione poterit lōga fieri: licet mutā ligda consequat: quā semp cōmunem syllabā facit. ut si facias. rura gnate colis. aliqñ syllabā adiciit nō tā sensus cā q̄ metti. ut cornuq; recuruo. & aut altis seferēs. & nunq; tetuliffem pedē.
- Parentthesis est quādo inserit medietati syllaba l̄a ue. litera ut hac casti maneant in religioe nepotes. Syllaba ut Lucretius idugredi sceleris: qd̄ cōtra sapius illa. idugredi enī dixit p̄ ingredi. Interdū diducta syllaba imissā l̄e syllabā adiciūt. ut mauortis in antrū & Nauita tū stellis.
- Prosparalempsis est cum ultimae syllabae superflua syllaba adiciit. ut magicas inuitam accingier artes.
- Apheresis est metaplasmodum cum principio uerbi syllaba subtrahit. ut & non temnere diuos. pro contemnere & in nominibus iuenit. ut Plautus dixit a Prænestinis coneeas p̄ ciconeas appellari.
- Syncope est medio syllabam subtrahens uerbo. ut extinxti. & uixet cui uitam deus.
- Apocope est interdum aliquid ultimae parti auferens. ut Namq; suam do. hoc est suam domum. ut Lucretius in primo. Nam fierent iuuenes subito ex infantibus paruis. sic enim uersus scandi potest aliquando imminuens. ut Vergilius aspice num mage: mage pro magis.
- Ectasis est cum p̄ licentiam breuis p̄ducit. ut exercet Diana choros.
- Systole est econtrario quando syllaba longa corripit. ut Aquosus orion cum prima produci debeat corripitur.
- Dieresis est siue dizeuxis cum in duas syllabas una diducit. ut diues

Veni

Cogo.
Coegi

Prothesis.

Rura gnate
colis

Seferens
Tetuliffem.

Parentthesis
Indugredi

Mauors
Nauita

Prospara-
lempsis.

Accingier
Apheresis

Conex pro
ciconiis.

Syncope.
Apocope

Bo
Mage

Ectasis
Systole.

Dieresis.

Aulai Aurai
Pictai
Aqual
Episynali
phe

Synaliphe
quot & qui
bus modis
fiat.

pictai uestis & auri, quā declinationē Vergilius quattuor locis tantū posuit in xneidis. Aulai in medio, atq; aurai simplicis ignem & furit intus aquai, & diues pictai uestis & auri.

Episynaliphe est una syllaba ex duabus facta: ut fixerit æripidem pro æripedem tetrasyllabon ex pentasyllabo fecit.

Synaliphe est cū inter duo uerba in cōcursu duarū uocaliū nulla intercedente consonāte: unius sit uocalis elisio, ut atq; ea diuersa penit, sūt aut synaliphæ his modis, interdū enī breuis in breuē cadit, ut obfedere alii telis angusta uiarū, interdū breuis in longā, ut Tanarias etiā fauces alta ostia diuis, interdū longā in breuē, ut oppositasq; euicit gurgite moles, interdū diphthōgus in simplicē longā, ut dardanidæ e muris, aliquādo breuis in diphthōgum, ut arua neq; ausonia semp, interdū diphthōgus in diphthōgū, operæpretiū est scire dactylicū uersū synaliphas ubiq; posse recipere, interdū sane uocales inter se cōcarrētes synaliphā fieri uetāt: & si uersus ipleri nequerit nulla elidit. Ut succū pecorū: & lac subducit agnis

Eclipsis est: cū inter se aspere concurrentium syllabarum intercedente sola, m, litera consonante: & uocalem & consonantem quam diximus elidī necesse est. Ut multum ille & terris &c.

Antithesis est literæ pro litera immutatio, ut Impete nunc uasto cetero concitus hymbribus amnis.

Metathesis est literarum ordo immutatus, ut Nam tibi Thymbre caput Euandrius abstulit ensis.

Finis Artium Probi.

PROBI Grammatici Catholica.

QUONIAM Instituta artium sufficiēter tractauimus, Nūc de catholicis nominū uerborūq; rationibus doceamus. Quidā sic esse declinationes nominū numero quinq; uoluerunt: sicut uerborum cōiugationes tres, & omnium declinationem ex genitiuo casu nūeri singularis posse cognosci. Et primæ quidē declinationis genitiuū singularē, æ, diphthōgo terminant: generis masculini & fœminini: ut hic poeta huius poetæ: hæc musa huius musæ. Nā prima declinatio neutri nō habet, id est, æ, diphthōgo genitiuus singularis terminatus generis neutri nō inuenit, exceptis quibusdā generis ois, hic & hæc & hoc uerna: hic & hæc & hoc aduena, dicimus enī uerna puer, uerna puella, uerna micipiū. Lectū est & unū hac declinatione nomē generis neutri apud Sallust, & dextrū flumen Thuria: huius Thuria, Nā, E, sola siue correpta siue pducta nullius generis

Declinatio
nes nominū
Cōiugatio
nes uerborū
Declinatio
prima.

Verna
Aduena triū
generum,
Thuria,
flumen

generis: casus genitiuus reperit terminatus nisi antequam Vergilius, libra die somniq; spares tibi fecerit horas, & Sallu, dubitauit acie pars.

Secundæ declinationis genitiuus singularis, i, litera terminatur, in omni genere, ut hic Plautus huius Plauti, hæc fraxinus huius fraxini, hoc bellum huius belli.

Tertiæ declinationis genitiuus singularis is syllaba terminat, in omni genere, hic orator huius oratoris, hæc uirgo huius uirginis, hoc carmen huius carminis.

Quarta declinatio genitiuū singularem us syllaba terminat in genere masculino & fœminino: ut hic fluctus huius fluctus: hæc manus huius manus, Nam generis neutri genitiuus singularis quartæ declinationis, u, producta terminatur, ut hoc cornu huius cornū, Quoniam genitiuus singularis us syllaba terminatus in genere neutro nunq; reperitur.

Quintæ declinationis genitiuus singularis ei separatis terminat: & regit genus tantūmodo fœmininū, ut hæc species huius speciei, excepto uno cōmuni duū generū, masculini & fœminini h & hæc dies huius diei, E, autē: q; ante, i, est in genitiuo & pducit: & corripit, tūc pducit cū nominatiuū singularis es pura pducta syllaba terminat, ut hæc series huius serie: tūc corripit cum es syllaba habet ante se aliquam consonantem pariter copulatam, ut fides fidei, res rei, spes spei.

Prima declinatio datiuum singularem similem genitiuo faciat necesse est, æ, diphthongo terminatum, huic poetæ, huic musæ.

Accusatiuū in am hūc poetā, hāc musam, uocatiuū, a, o poeta o musa, ablatiuum, a, sed pducto ab hoc poeta, ab hac fortuna.

Nominatiuū & uocatiuū pluralem, æ, diphthongo, hi poetæ o poetæ, genitiuū rum horum poetarum, Datiuum & ablatiuum in is: his & ab his poetis, as accusatiuum hos poetas.

Secūda declinatio datiuū & ablatiuū singularē o terminat of genere, huic & ab hoc grāmatico, huic & ab hac fraxino, huic & ab hoc regno, Accusatiuū um hunc grāmaticū, hanc fraxinū, hoc regnū, Vocatiuū generis qdem masculini aut, e, correpta: aut, i, uel similem nominatiuo, ut o magne o Sallustio puer iuenies antiq; & us syllaba terminatū uocatiuum singularem secūdæ declinationis, ut Vergilius Corniger hesperidū fluius p fluuie, fœminini generis secūdæ declinationis uocatiuus singularis semp, e, correpto terminat o fraxine, Neutri um o regnū, Nominatiuum & uocatiuū pluralem masculini & fœminini generis, a, facit secūda declinatio, hi & o magri, hæ & o fraxini, Neutri, a, hæc & o regna, Genitiuū in oī genere rum, harū fraxinorū, Datiuū & ablatiuū is in oī genere, his & ab his magris, fraxinis regnis, Accusatiuū gnis masculini & fœminini os, hos grammaticos fraxinos, Neutri uero, a, hæc regna.

Tertiæ declinationis datiuus singularis in oī genere, i, finit, huic sacerdoti huic carmini, Accusatiuus generis qdem masculini & fœminini em,

Die casu genitiuo.

Acie casu genitiuo.

Declinatio secunda

Declinatio tertia

Declinatio quarta

Cornu

Declinatio quinta

Seriei fidei

Datiuus singularis primæ declinationis.

Accusatiuus singularis primæ declinationis.

Vocatiuū secūdæ declinationis, fluius.

Declinatio tertia.

Ablatiuus
tertiæ decli-
tionis.
Suaue in ab-
latiuo

Declinatio
quarta

Declinatio
quinta

Dies fœmi-
nino genere
declinanda.

Specierum
Specieum

Ntūs singu-
præ decli-
quot modis
fiat.

Ntī sing. ii.
decli. termi-
nationes.

Ntūs sin. iii.
decli. quot
modis fiat.

hunc & hanc sacerdotē. Neutri uero similis erit nominatiuo & uocatiuo. hoc carmē. uocatiuus gñis oīs similis erit nominatiuo o sacerdos. o carmē. Ablatiuus in genere masculino uel fœminino. aut e correpta terminabitur. ut ab hoc & ab hac sacerdote. aut. i. ut ab hoc & ab hac agili. in genere neutro semp e correpto terminat. ut ab hoc carmine. ab hoc suaue. Nominatiuū accusatiuū & uocatiuū pluralē generis masculini & fœminini es producta syllaba terminabit tertia declinatio. hi & hæ hos & has: & o sacerdotes. Interdū accusatiuus is: ut hos & has agilis. Neutri uero. a. ut hæc carmina. Genitiuū in oī gñe um horū & harū sacerdotū. horū carminū. Datiuū & ablatiuū i oī gñe bus. his & ab his sacerdotib⁹.

Quarta declinatio datiuū singularē generis masculini & fœminini uisepatis facit. ut huic senatui huic manui. Neutri uero generis. u. sola huic cornu. Accusatiuū generis masculini & fœminini tm. hūc senatū. hāc manū. Neutri. u. hoc cornu. Vocatiuū in oī genere similit faciet nominatiuo. o senatus o manus o cornu. Ablatiuū. u. terminabit in oī genere. ab hoc senatu. ab hac manu. ab hoc cornu. Nominatiuū accusatiuū & uocatiuum plurales in genere masculino & fœminino us syllaba terminabit. ut hi & hæ. hos & has & o senatus. man⁹. Neutri uero. a. hæc o cornua. Genitiuū in omni genere um. horū senatū. harū manū. horū cornū. Datiuū & ablatiuū i oī gñe bus. ut ab his senatib⁹ manib⁹ cornib⁹.

Quinta declinatio datiu⁹ singularis similis erit genitiuo ei sepatis aut pducto aut correpto. e. añ. i. huic spēi huic rei. Accusatiu⁹ em. hāc spēm hāc rē. Vocatiuus similis erit nominatiuo o species. Ablatiuus. e. pducto ab hac specie. Vñ dies genere fœminino declināda est: quoniā nullū nomen latinū inuenit generis masculini ablatiuo singulari. e. pducto terminatū. Nominatiuus accusatiuus pluralis similes erūt nominatiuo & uocatiuo singulari & es terminabunt. hæ has o species. Genitiuus idifferenter & rum & um accipiet. ut harū specierū: uel specieū datiuus & ablatiuus bus his & ab his speciebus.

Ergo quoniā genitiuo singulari repto facillime omnium declinationum nota declinant. Docendum est qualis nominatiuus qualē faciat genitiuum. Tractemus igit p singulas lras uel syllabas nominatiuū singularē. ex quo genitiuus trahit. quo cognito utriusq; numeri casus facillime declinabuntur. Sed ante de nominatiuo quq; declinationū breuiter tractem⁹ qb⁹ lris uel syllabis uel modis unaq; declinatio nominatiuū terminat singularem.

Primæ declinationis nominatiuus singularis fit modis trib⁹. a. as. es. producta poeta poetæ. æneas æneæ. anchises anchisæ.

Secundæ declinationis nominatiuus singularis fit modis quq;. um. eus. ir. us. er. regnū regni. puer pueri. uir uiri. magnus magni Tydeus Tydei.

Tertiæ declinationis nominatiuus singularis fit modis quadraginta uno. a. c. e. correpto. o. t. al. el. il. pducta. ul. an pducta. correpta. en. producta. on. correpta. on. pducta. ar. er. correpta. er. pducta. or. ur. as. es. pducta. es.

cta. es. correpta. is. os. pducta. os. correpta. us. pducta. ax. ex. pducta. ex. correpta. ix. ox. correpta. ox. pducta. ux. correpta. ux. pducta. Toreuma toreumatis. dulce. dulcis. ordo ordinis. dido didonis. lac lactis. caput capitis. tribunal tribunalis. mel mellis. tanaquil tanaglis. sol solis. suthul suthulis. titā titanis. crimē criminis. lien lienis. mēnon mēnonis. sinon sinonis. instar istaris. cadauer cadaueris. uer ueris. labor laboris. tibur tiburis. facultas facultatis. seges segetis. strages stragis. suaui suaui. os ossis. os oris. uenus ueneris. uirt⁹ uirtutis. tenax tenacis. grex gregis. rex regis. nix niuis. nox noctis. nox uocis. nux nucis. lux lucis. Terminatur etiā duab⁹ cōsonantib⁹ copulatis. n. &. s. & diuidunt in modos quinque. Nam aut. a. ante. ns. habet infans infantis. aut. e. pducta uisepatis. Nā correpta ante ea nullū nomē reperit. Sicut nec. i. aut. o. correpta. ut infans infantis. aut pducta ut fons fontis. aut. u. ut aruns arūtis. Hoc tamē scire debemus. quod oīa nomina. n. & s. terminata tis genitiuo faciāt necesse est. exceptis duobus: quæ dis faciūt genitiuū: & tis. ut frōs pars capitis frōtis & frōs. quod est foliū frōdis. & lens animal lendis. legumen lens lentis. quidam addunt glans glandis. Sed & hæc glandis nominatiuo posuit Vergilius.

Quarta declinatio nominatiuū singularē terminat modis duobus. us. & u. hic fluctus huius fluctus. hoc cornu hui⁹ cornu. hoc genu hui⁹ genu. Quinta declinationis nominatiuus singularis fit modo uno. es. semper producta. dies diei. res rei.

Hucusq; de nominatiuo. Nunc de genitiuo doceamus per singulas lras uel syllabas nominatiui decurrētes: unde genitiuus qualis sit poterit declarari. quo. quo patefacto poterimus scire. quo modo oīs casus utriusq; numeri secundum rōnes suprapositas declinat.

Alitera terminatus nominatiuus singularis siue pura siue aliqua consonanti iuncta generis masculini & fœminini tantūmodo latinorū nominū reperitur q genitiuū. æ. diphthōgo terminās docebit nos quō totos casus utriusq; numeri declinemus secundum rōnem primæ declinationis. quam paulo ante monstraui. inueniunt generis neutri. a. lra terminata: sed peregrina quæ declinant rōne tertiæ declinationis quæ (sicuti docui) genitiuo is syllaba terminant. ut hoc toreuma huius toreumatis. schema schematis. Nam quod Plautus in amphitriōne posuit cū feruli schema nō neutri generis declinationem subuertit: sed genus. hæc enim schema declinauit ab hac schema: sicut hæc fortuna ab hac fortuna primæ declinationis nō tertiæ hoc schema genere neutro. nā ab hoc schemate posuisset. a. n. terminatum nomē generis neutri latinitas nō habet exceptis tribus hic & hæc & hoc uerna aduena & hoc thuria nomen fluminis lectum in secunda historia Sallustii.

Ergo nomina terminata græca sūt: ut Danae Euterpe. Circe. Agaue. Et si qui uoluerit declinare hoc modo faciet secundum græcos. Immo

Suthul
opp.
Instar instaris.

Vfens fl.

Noīa. n s.
terminata.
Frōs frontis
Frōs frōdis
Lēs lendis
Lens lentis
Glās glādis

Schema fœ-
minini gñis
apd Plautū.
Verna triū
generum.
Aduena tri-
um generū.
Thuria flu-
men.

addat in genetiuo es: & in accusatiuo en: & faciet huius Danaes unde est illud æstiferæ libyes. hæc Danaen: ablatiuum eni quia græcum est non habet: & co inuertuntur sic ex. e. litera. a. facit & d. Circa unde est Horatii uolente Circa. ergo in genetiuo æstiferæ libyes Lucanus: Sallusti Apollinis filia & Cyrenes.

E. litera terminata noia generis masculini & fœminini nō inuenit latina Sed græca. e. pducta terminata quæ aut græca rōne latinitatis. ut hæc Danaæ huius Danaes. quæ syllaba nullus genetiuus latinus terminat. aut e. in. a. mutans noiatiuo declinat rōne primæ declinationis. æ. diphthongo faciēs genetiuū huius Danaæ. helena helenæ. Generis neutri latina nomina reperi. e. terminata sed correpto quæ is faciētia genetiuo declinabuntur secundum rōnem tertiæ declinationis. hoc suauē huius suauis. hoc monile huius monilis. hoc præsepe huius præsepis. hoc. n. genere declinat. Nam quod Plautus hæc: præsepis in ea est: genere fœminino: sicut apud græcos auctoritas est nō rō. Pes eni terminata nomina siue correpta siue pducta: aut tis faciūt genetiuū aut dis. Præpes præpetis. pes pedis. Nam dapes numero semp plurali declinant. Dapem tantūmodo legi numero singulari. Sicut multosq; nominū aliqui casus inueniunt. ut spon te. Tabo iuppiter. o. iuppiter. Nā qui declinat hic iuppiter huius iouis. potest & hic phœbus huius appollinis declinare. & hæc Minerua huius palladis. & hic hercules huius alcidæ.

F. g. h. his literis nomen non reperi terminatum.

L. litera terminata noia quattuor tantūmodo reperi sine aliqua declinatione. Nā monoptota sunt duo generis ois. hic & hæc & hoc nihili frugis & duo generis neutri tantūmodo singulari. hoc gummi. hoc sinapi. Quāuis Plautus in Pseudulo. hæc sinapis declinauerit. Inueni & duo in numero plurali masculina in nūero singulari neutra. hi argi. hoc argos. hi porri hoc portum.

K. has litera nullum reperi terminatum.

L. litera terminata noia latina generis masculini & fœminini: exceptis quattuor nulla reperies. hic sol. hæc Tanaquil. Tanaql. n. uxor fuit Tarquini Prisci. Appellatiuū quidē est: sed pro proprio habet. hic cōsul. hic & hæc & hoc exul. generis uero neutri plurima noia reperies hac lra terminata. q̄ si erūt monosyllaba in genetiuo. l. lra duplicabit. mel mellis. sel fellis. excipit unum. sal salis. unde quidā hoc sale declinat. Omnia tamē rōne tertiæ declinationis flectunt. Nam is syllaba genetiuū pferunt: si qua alia inuēta fuerint. exceptis suprapositis. generis masculini barbara sunt. ut Hānibal hasdrubal. Hamilcar Hiempsal. Aderbal. Inueniunt & generis neutri barbara hoc muthul. hoc suthul.

M. lra terminatū nomē generis masculini uel fœminini. excepto uno generis ois monoptoto. latinitas nō habet hic & hæc & hoc nequā. generis neutri plurima reperies. q̄ genetiuo casu aut una aut duabus terminabuntur

nabuntur. Tunc una si ante um syllabā nominatiuus. i. nō habuerit. ut hoc bellum. regnū. sceptrum. belli regni. si habuerit genetiuus duabus. i. terminabit. ut hoc sacrificium huius sacrificii. sicut quæ ante us syllabā habent. i. ut Terentius Terētii. Ex quibus una syllaba sublata fit uocatiuus si sint noia propria. ut o Terēti: Sin appellatiua nouissimam us in e. mutabunt in uocatiuo. o. egregie. Omnia tamē noia. m. litera terminata scdæ sūt declinatōis. nā. i. faciūt gō: excepto uno nequā monoptoto.

N. litera terminata nomina tertiæ sūt declinationis. Nam omnia nis faciunt genetiuo. Latina quidem generis masculini & fœminini rara habentur duo figura simplici hic rien huius rienis. hic lien huius lienis. Cōposita generis ois. hic & hæc & hoc Tibicen. Cornicen. Fidicen. Tibicinis. Cornicinis. Fidicinis. Quāuis Terētius Fidicinā. & Tibicinam posuerit. Neutri generis multa reperiunt. n. in nominatiuo correpta in genetiuo. e. in. i. mutata. ut hoc Pollen pollinis carmē carminis lumē luminis. Gluten glutinis. crimen criminis. Limē liminis. Sed quoniā multa græca uel barbara nomina reperiunt generis masculini uel fœminini. Nam latina exceptis suprapositis & uno altero proprio hic Ligmō ligmonis. o. & in noiatiuo & in genetiuo correpta alia nō inueniuntur. obseruandum est ut tūc producāms latine si apud illos producit. ut Sinō sino nis. Rubicō rubiconis. Tunc corripiamus. si apud illos corripit. ut Mēnon mēnonis. hic & hæc Saxon saxonis: hic Titan Pan. titanis panis. uel titanos panos. ut Vergi. Panos de more lycæi. sine alicuius declinationis ratione. Nulla enim declinatio genetiuo nos syllaba terminatur. Vnum excipitur tis faciens genetiuo Laocoon laocoontis. posuit Lacretius: hoc sanguen nouo more cum sit hic sanguis huius sanguinis. contra rationem quis terminatorum quæ genetiuum similitē nominatiuo faciūt. hic Anguis. Pinguis. huius anguis pinguis.

O. litera pura terminata nomina genetiuo. o. producant necesse est. & tertiæ sint declinationis. Nam is terminant genetiuum. Leo leonis. Pollio pollionis. excipitur unum quod in genetiuo. o. in. e. correptam mutat. hic Anio huius anienis. nomen fluminis. cum aliqua uero consonanti præposita: & corripuntur & producuntur. Ideoq; per singulas literas doceamus iunctas. o. literæ.

O terminata producuntur in genetiuo Libo libonis. Carbo carbonis. Narbo narbonis. Hoc tamen scire debemus. q̄ omnis nominatiuo o. litera terminatus siue pura. siue aliqua consonante præposita: & iuncta corripitur. exceptis græcis quæ producuntur. ut Dido. Manto. Ideoq; indifferēter declinatur. Latina ratione huius Didus. Mātus. ut Vergili Fatidicæ mātus. & Thufci filius amnis.

O syllaba si inuenta fuerint producuntur barbara. audiui Sico siconis. Franco franconis.

O oia in genetiuo. o. in. i. mutāt. Ordo ordinis. Hirādo hirundinis.

Vocatiuo a noibus propriis & appellatiuis in ius

Rien Lien Tibicē ois generis Cornicē tribum generis Fidicen ois generis Fidicina Polle i gñe

Sinon Rubicon Mēnon Saxon cōe duū generis Pan panis & panos Laocoon Sanguen Sanguis

Anio flu.

Narbo

Dido in syllaba

Co syllaba terminata Sico Frāco

Circe Circa Apollinis & Cyrenes. F.

Præsepe Præsepis

Dapem

Sponde

Tabo

Iuppiter in

ntō dātaxat

& uocatiuo.

Nihili

Frugi

Gummi

Sinapi

Sinapis

Argos

Argi

Porrum

Porri

Tanaquil

Exul trium

generum

Sal Sale.

Muthul

opp.

Suthul

opp.

Nequam

Catholica

Pedo
Cerdo
Buso Gorfo
uel Gryfo

Ligo
Ambago
Ambages
Compages

Dido didus
Dido didoif
Lurcho q.

Charon
Lurcho
Pulcher
Orchus
K. lra ptas.

Homo hoif

Vappo.

Q. lra ptas.

Caro carnis

Britones
Santones
in syllaba
Leto letonif

Cardo cardinis, exceptis duobus quæ. o. habet in genetiuo pductat. ut Pedo pedonis, cerdo cerdonis. Nam Dido græcum est.

C Fo terminata pducunt i gto, Buso bufonis, Gorfo gorfonis, & siq talia. **C** Go finita, o. in. i. mutant in genetiuo: necesse est & sint generis foemini: uirgo uirginis, carthago carthaginis, uligo uliginis, excipit unum, quod in genetiuo ante . o . syllaba producta terminatur: & generis est masculini, ligo lignonis instrumentum rusticum, Ambago latinum no est. Nam ambages & copages nomiatiuo utriusq numeri declinant, sicut Lucanus, Compago soluta no compagine a noiatiuo singulari hæc copages, no hæc compago, na compagine & copagine faceret. Vergilius Laxis lateru copagibus & non copaginibus. Et multæ ambages no ambagines: oia tamen sicut docuimus: nomina, o. terminata: siue pura: siue aliqua consonanti anteposita & iuncta tertia sunt declinationis, idest genetiuum is syllaba terminant, exceptis græcis, quæ & græca rone us faciunt genetiuo, & nis Dido didus, Dido didonis, & siqua talia.

C Ho finita producant in genetiuo, o. ut lurcho lurchonis, lectu nome in Plauto significas ganeone: nepote deuoratore. Hoc tamen scire debemus, q oia nomina post, c. lram habetia, h. peregrina sunt chorus archemorus charta charon, Chrysus chalybes, exceptis tribus, quæ latina sunt, lurcho: pulcher, orchus, sic eni in antiquorib reperies no orcus. **C** Ko no inuenies, ideo quonia, k. non scribit nisi ante, a. lram puram in principio nominu, uel cuiuslibet partis oronis consequentis syllabæ consonans principium sit, sicut docui in libro primo.

C Lo terminata latina producant, Milo milonis, Calo calonis, græca in. i. mutabunt Apollo apollinis.

C Mo pducunt, Tomo tomonis, Sulmo sulmonis, excipit unu, qd, o. in. i. mutat Homo hoif, quis antiqui homonis declinabant.

C No terminatu nullu nome repperi, q inuenit: doceat rone.

C Po syllaba producant, uappo uapponis animal est uolas, quod uulgo animas uocat, lectum est apud Lucretium hos uappones.

C Quo hac syllaba ideo nulla pars orationis terminatur: quoniam, q. lra nunq scribit nisi quando, u. litera & alia uocalis sequens iuncta fuerit: sicut docui in libro primo.

C Ro terminata pducunt in genetiuo Cicero ciceronis, Varro uarronis, Tiro Tironis: unu, o. lram in genetiuo: & in omnibus casib atriussq numeri perdit, hæc caro hui carnis, excepto uocatiuo singulari, o. caro.

C So producant Naso nasonis, Piffo pifonis.

C To latina quidem nomina hac syllaba terminata in genetiuo corripuntur, Brito britonis, Santo santonis, Nomina mulierum græcataut pducuntur: aut, u. habebunt in genetiuo, Manto mantonis, uel mantus, Leto letonis, uel letus.

C Vo non inueni hac syllaba nomen aliquod terminatum.

Xo nec

Probi

xx

C Xo nec hac syllaba inueni finitum nomen nisi barbarum, quod audiui Brixo brixonis.

C Zo hac quoq syllaba nullum nomen repperi terminatu: nisi unu barbara ciuitatis lectu in Sallustio, Vizzo uizonis.

C P. hac litera nullum nomen potuit reperiri: quia nec hac litera nomen aliquod terminat rone supra monstrata.

C R. litera noia terminata multa sunt. Hoc tamen scire debemus, quod generis ois noia, r. lra terminata & neutri solius tertiae sunt declinationis, Nam is syllaba finient genetiui, hic & hæc & hoc par huius paris, Impar imparis, cadauet cadaueris, iecur iecoris: excepto uno hoc ir significans medietatem palma: quæ etiã uola di græce os vaf. Generis uero masculini & foemini solū incerta sunt: an secundæ declinationis & genetiui, i. finiant: an tertiae declinationis is syllaba terminent genetiuo, ideoq per singularu lram, r. lram antecedentiu syllabas decurrētes doceam, quæ sint declinationis secundæ: quæ tertiae.

C Ar puta nullum nomen repperi terminatum.

C Er pura terminata masculina secundæ sunt declinationis, puer pueri, foemina mulier mulieris tertiae sunt declinationis, & siq alia oiatu corripient.

C Ir pura unu indeclinabile uel monoptotu repperi, hoc ir, contra rone nominu, r. lra terminatu, quæ oia sicut ante docui, tertiae sunt declinationis, idest genetiui is syllaba terminant.

C Or pura inueta generis masculini & foemini tertiae sunt declinationis ris terminata genetiui, o. in noiatiuo corcepta in genetiuo producta, hic & hæc melior huius melioris.

C Vr pura nullum nomen repperi terminatum.

C Bar terminata tertiae sunt declinationis ris faciunt gto, hoc iubar iubaris splendorē diei significat, Vergilius, iubar exorto: nuero semp singulari.

C Ber terminata nomina & corripient & secundæ sunt declinationis, Na aut bri faciunt genetiui, ut coluber colubri, cantaber catabri, insuber insubri, aut ri, ut liber liberi, uel libri, Tunc ri si deum uel ingenuu significamus, quis in metro liber de9 & liber igenu9 pducit, ut est liber & alma ceres: alio significata corripit li, ut alta liber aret i ulmo, Sed ronabiliter cu li corripit, gto bri facim9 liber libri: excipiunt duo ber terminata, q tertiae sunt declinationis, humber humberis, Tereti9, humber aureu, em eni syllaba terminata accusatiuo tertiae sunt declinationis no scda, idest gto is terminata ueniunt no, i. ut Verg, Tres humberis torti radios, h suber hui9 suberis, Vergi, rapt9 de subere cortex a gto is terminato, Na si ii terminaret genetiui9 ablatiu9 a subero diceret: liberi filii nuero semp plurali declinant.

C Bur hac syllaba nullum nomen repperi terminatum qui inuenit etiam declinationis doceat rone.

C Bor terminata tertiae sunt declinationis, Na ris faciunt gto, ut labor laboris.

Oia tñ noia or syllaba pura terminata & cu alia consonante pposita & iuncta

d ii

Brixo.

Vizzo oppo

Ir
Vola

Ir

Iubar quid

Insuber

Liber

Humber

Suber

Liberi.

in noīatio qdē corripunt. in genetiūo si fuerint appellatiua pducunt. Orator oratoris. pceptor pceptoris: exceptis quattuor. q̄ quis sint appellatiua tñ corripunt. arbor arboris. marmor marmoris. æquor æquoris. h̄ & hæc memor memoris. Actor si appellatiū fuerit ueniēs ab agēdo pducit in genetiūo actoris. si sit hoīs nomen pprium corripit. ut Vergilius. Actoris Autūci spoliū. Oīa enī ppria or syllaba finita genetiūo corripunt. ut nestor nestoris. hector hectoris. castor castoris. Et si qua talia. quidā putāt Vergiliū cōtra rōnem pprios; pduxisse: Hercules Antorem comitē. Sed errāt. nā hic Antores declinauit: nō antor. Sicut Dios. & hoc tamē scire debemus. q̄ appellatiua or terminata: si tracta fuerint a uerbo genus fœmininū trix termināt. ultor ultrix. ulcisor. pceptor pceptrix. pceptio. Auctor si sit tractū a uerbo augeo. auctrix facit. si nō uenit a uerbo: sed significat principē: quod nomē nō uenit a uerbo: etiā fœminino genere auctor facit. sicut Vergili⁹ ex psona Iunonis. auctor ego audēdi. princeps nō quæ augeā. nā auctrix diceret. sed excipit unū. qd̄ quāuis nō ueniat a uerbo. tamē fœminino trix facit. genetrix balneatrix. nam defœfatrix rōnabiliter debet dici: nisi quoniā male sonāt. & nōnunq̄ quis ueniat. a uerbo tamē fœminino. or. facit hic & hæc memor.

Tur terminata. tertiæ sūt. nam ris faciēt genetiūū ante ris habētia. Tibur tiburis. unū in genetiūo. u. in. o. correptā mutat ebur eboris.

Car tertiæ sūt declinatōis. ris faciūt genetiūo Bomilcar bomilcaris.

Cer terminata si sunt generis omnis. tertiæ sunt. & ris faciunt genetiūo hic & hæc & hoc acer. quāuis Horatius soluitur acris hiems huius acris. quāuis Vergilius alacris palmas. Sin aliter secundæ erunt ri terminabunt genetiūum aut signum cæleste aut fluuiale animal. Cancer cancri. sacer sacri. macer macri: exceptis duobus quæ quāuis sint generis omnis. tamen tertiæ sunt declinatōis ris faciunt genetiūo Cicer ciceris. hic carcer carceris. Omnia tamen nominatiuo cer corripunt. ergo breuiter hoc obseruandum præcipiamus. cer terminata generis neutri ris faciunt. masculini uero ri: excepto uno carcer carceris. ergo generis fœminini solum cer terminatum non reperitur.

Cir hac syllaba nullum nomen repperi terminatum.

Cor terminatum unum monosyllabum repperi tertiæ declinatōis dis faciens genetiūo. hoc cor huius cordis. & si qua ab eo deducunt. s. litera addita concors concordis. secors secordis facit. cætera omnia genetiūo ris faciunt.

Cur terminata tertiæ sunt declinatōis. ris faciunt genetiūo. u. in. o. correptam mutata iecur iecoris. & si qua talia inueneris.

Dar syllaba nullū nomē repperi terminatū. q̄ intenerit ēt rōnem declinatōis demonstrat. audiui nomē oppidi barbari hoc zidar zidaris.

Der syllaba terminata corripuntur in nominatiuo & græca sunt: & e. in genetiūo perdunt secundæ declinatōis ri faciunt genetiūo. Menander menātri

Actor

Or syllaba terminata ppria corripuntur in genetiūo.

Antores Verbalia Auctor

Genetrix Balneatrix Defensatrix Memor Ebur eboris

Acer cōe trium generū Cancer

Carcer

Iecur

Zidar opp.

der Menandri. Alexander alexandri. Leāder leandri. Euander euādri. Therfander therfandri. quāuis Therfandrus & euādrus lectū est.

Dir anum nomen repperi tertiæ declinatōis ris faciens genetiūum hoc Gadir huius Gadiris. nomen oppidi.

Dor terminata tertiæ sunt declinatōis ris faciūt genetiūo. o. in genetiūo in ppriis si inuēta fuerint correpta secundū rōnem suprapositā. In appellatiuis uero. o. in genetiūo pducunt. nidor nidoris. splendor splendoris: & si qua talia appellatiua or syllaba fuerint terminata. o. in genetiūo pducunt: exceptis suprapositis. quæ quāuis sint appellatiua. tamē. o. in genetiūo corripunt sicut ppria. or. terminata: ut arbor arboris. æquor æquoris. marmor marmoris.

Dur terminata unū legi in Plauto magudur. est ergo tertiæ declinatōis ris faciēs genetiūo sed uide ne melius sit noīatiuo nō magudur dicere. sed maguderis: aut si rōnabiliter quæramus placebit: ut monoproton sit. uel indeclinabile: quoniam nullus accusatiuus ut syllaba terminatur. magudur ergo p totos calus declinandum est.

Far terminatū unū repperi monosyllabū tertiæ declinatōis ris faciēs genetiūo. r. duplicata hoc far hui⁹ faris numero semp singulari. Nā quod Vergili⁹ numero posuit plurali. robustaq; farra. poëice posuit nō rōnabiliter sicut æra mella uina. Quippe oīa noīa deorū uel elemētōrū uel earum rerū quæ aut ad pōdus aut ad mēsuram p̄nent singulariter declinantur: sicut etiam in primo docui libro.

Fer terminata corripunt & secundæ sunt declinatōis ri termināt genetiūum lucifer luciferi. frugifer frugiferi signifer signiferi. & si qua a ferendo fuerint deriuata habebunt in genetiūo. e. correptam ante ri. finaliter. e. perdunt in genetiūo afer afri.

Fir for. his syllabis nullum nomen repperi terminatum.

Fur tertiæ sunt declinatōis ris faciunt genetiūo. hic & hæc & hoc fur & si qua talia.

Gar non inueni hac syllaba nomen terminatum.

Ger terminata corripunt & oīa secundæ sūt declinatōis. nā aut gri faciunt genetiūo: aut ri. Tū ri si a gerēdo nomē fuerit deriuatū. ut armiger armigeri. aliger aligeri. Sinaliter gri. ut ager agri. piger pigri. niger nigri: excipit unum quod ris facit genetiūo. agger aggeris.

Gir non repperi nomen hac syllaba terminatum.

Gor tertiæ sūt declinatōis ris faciūt genetiūo. o. in noīatiuo correpta in gto pducta. rigor rigoris. fulgor fulgoris. albor alboris. & si qua talia.

Gur tertiæ sunt declinatōis ris faciunt genetiūo. hic & hæc & hoc augur huius auguris. higur liguris. & si qua talia.

Har non inuenies nomen terminatum.

Her pura syllaba nō inuenies adiecta. c. añ. h. iueni unū. e. cōrepta i nō in gto uero p̄unte: h̄ pulcher hui⁹ pulchri hoc latinū solū repperi secundæ

Gadir

Magudur

Maguderis

Far

Noīa quæ tantū singulariter declinant.

Afer Afri

Far cōmune trium generum.

Agger aggeris.

Augur oīs generis.

Pulcher.

declinationis nā genetiūm. i. lra terminatū inueni. & her producta finitum. t. lram ante se habēs sed græcū. e. in genetiūo corripies declinationis tertiæ. is. genetiūo terminat: æther ætheris. Hoc tamē scire debemus quod post. c. lram. h. latinitas nō habet: exceptis pulcher orchus lurcho sic in antiqs. nam chalybes latinū nō est. y. enī lram habet. quæ in peregrinis adhibetur in latinis nunq̄.

Chir hor hur iar ier. nulla noīa repperi terminata. q̄ iuenerit doceat rōnē. **C**lor tertiæ sūt declinationis ris faciūt genetiūo. o. in noīatiuo correpta in genetiūo pducta. hic & hæc maior maioris peior peioris.

Clur kar ker kir kor kur. his syllabis nullum nomen inuenit.

Clar tertiæ declinationis est ris facit genetiūo. hic lar huius laris. Plautus. ego sū lar familiaris. Vergi. pgameūq̄ larē. multi nūero semp plurali declinant. quidam dicunt hic hilar debere dici sed barbarismus est hilaris legi & hilarus in Terentio.

Cler hac syllaba duo nomina terminantur filer & celer quæ sunt tertiæ declinationis.

Clir nullum nomen repperi hac syllaba terminatum.

Clor tertiæ sunt declinationis. o. in nominatiuo correpta in genetiūo producta ris syllaba terminato. hic calor pallor. caloris palloris. color coloris. quāuis Sallustius. igit̄ colos exanguis. sicut labos & labor.

Clur mar mir his syllabis nulla nomina terminant.

Cmer correpta repperi nomen terminatū tertiæ declinationis ris faciens genetiūo hic uomer huius uomeris & ubiq̄ correpta: dicit̄: & uomis sic & faciens genetiūm.

Cmor tertiæ sunt declinationis ris faciunt genetiūo. o. in noīatiuo semper correpta in genetiūo si appellatiua fuerint producta: ut amor amoris: exceptis duobus quæ quis sint appellatiua tamē corripunt. marmor marmoris memor memoris sicut supra docui: or terminata nomina si fuerint appellatiua in genetiūo pducunt: exceptis quattuor arbor arboris. marmor marmoris. æquor æquoris. memor memoris. ppria ubiq̄ corripient semper nullo excepto. Vnū contra omnīū rōnē or terminator: & aliqua cōsonati pposita genetiūo ris nō facit sed dis discors discordis.

Cmur & ipsa tertiæ sunt declinationis ris faciunt genetiūo casu murmur murmuris. numero semper singulari.

Cnar tertiæ sunt ris facient genetiūo singulari. nar naris. nomen fluminis. Vergilius Sulfurea nar albus aqua. numero semper singulari. Nam hæc nares numero semper plurali. Vergilius. Cum genere & Truncas inhonesto uulnere nares

Cner nir nur. his syllabis nomē nullū repperi terminatū. Vnū repperi ner correpta terminatū declinationis tertiæ ris facies genetiūo. hic & hæc & hoc degener huius degeneris. Vergili⁹ degeneres aīos. Lucan⁹ degener o populus: & aliud unū gener secundæ declinationis gener generi.

Nor

Orchus.
Lurcho.
Chalybes.
Y. peregrina
tm̄ notant.

Lar familia
ris
Hilar
Hilaris
Hilaris.
Siler. fl.

Color
Colos
Labos
Labor
Vomer
Vomis

Discors
Murmuru
meri tm̄ sin
gularis.
Nar fl.
Nares

Degener

CNor tertiæ sūt declinationis ris faciūt genetiūo. o. in noīatiuo semp correpta in genetiūo uero in appellatiuis pducta hic honor huius honoris minor hui⁹ minoris: & honos. Vergi. h̄ pietatis honos. Propria corripit̄ o. ēt genetiūo Antenor antenor. agenor agenoris helenor helenoris.

CPar tertiæ sunt declinationis ris faciūt genetiūo hic & hæc & hoc Par uel impar paris uel imparis. dispar disparis. compar comparis.

CPer terminata corripunt sunt secundæ. nā per. i. faciūt genetiūo caper capri. aper apri: excepto uno generis oīs tertiæ declinationis. e. correpta ante ris habete hic Pauper pauperis. hæc paup. Teren. quā honeste in patria pauper uiuere. dicit̄ & hæc Paupera. Plautus hæc res est paupera. & hoc Pauper. Vergilius. Pauperis & Tuguri. & hoc Piper huius piperis. Persius rugosum piper.

CPir pur. his syllabis nullam nomen terminat.

CPor tertiæ sunt declinationis corripunt in nominatiuo in genetiūo appellatiua producunt uapor uaporis sapor saporis legi unū nouo modo figuratū apud Sallustiu⁹ Publipor publiporis. nam quasi pprium est.

CQuar quer quir quis. non reperiunt̄ his syllabis noīa terminata.

CQuor terminata noīa tertiæ sunt declinationis ris faciūt genetiūo. o. in genetiūo appellatiuorū pducta. ut liquor liquoris: excepto uno: & in genetiūo correpto. æquor æquoris: sicut marmor marmoris quæ sicut sapius docui: de appellatiuorum ratione excepta sunt or syllaba terminatorum. o. in genetiūo productam habentium.

CRar rer rir rur. his syllabis nulla nomina terminata inueni.

CRor tertiæ sunt ris faciūt genetiūo in eo pducta in appellatiuis mæroris erroris terroris sonaris.

CSar tertiæ sūt declinationis ris faciūt genetiūo Cæsar cæsar & siq̄ talia.

CSer terminata nomina corripunt & sunt tertiæ declinationis & ris faciunt genetiūo: si aliud ex se genus non fecerint: ut anser passer anseris passeris si fecerint aliud genus secundæ erunt declinationis ris faciet genetiūo. hic miser huius miseri.

CSir sur. his syllabis nulla nomina terminant.

CSor tertiæ sunt declinationis ris faciunt genetiūo producta in appellatiuis. messor messoris. fossor fossoris. cæsor cæsoris: & siqua talia.

CTar pura non inueni nomē aliquod terminatum. s. litera uel alia consonanti antecedente iuncta facit nomen tertiæ declinationis ris faciens genetiūo instar instaris. nectaris.

CTer pura si nō fecerint aliud gen⁹ ex se tertiæ sunt. mater pater matris patris. linter lintris unū in genetiūo. e. correptam ante ris habet hic later huius lateris. Terētius. laterē lauē. si fecerint aliud ex se genus secundæ erunt declinationis. i. genetiūo faciētia. dexter dextri facit dextra dextrū. excipit̄ unū quod nominatiuo solū casu & uocatiuo declinat. h̄ iuppiter o iuppiter: nā q̄ declinat hui⁹ iouis declinet̄ hic phœbus hui⁹ apollinis.

d iiii

Honor
Honos

Paup trium
generum.
Paupera
Piper

Publipor

Cæsor

Instar instaris

Iuppiter.

Ter secundæ sunt declinationis tri faciunt genetiuis, magister magistri auster austeri noster nostri, quidam excipiunt duo ris faciunt genetiuis nō. i. equester equesteris, pedester pedesteris, sed equester & pedester melius dicitur.

Tor siue pura siue aliqua consonanti præcedente tertiæ sunt declinationis ris faciunt genetiuis, orator oratoris quæstor quæstoris, castor & corripit in genetiuis sicut sapissime docui, in appellatiuis producta est exceptis illis quatuor suprapositis, arbor arboris, æquor æquoris, marmor memor, in propriis uero semper correpta nunquam producta sunt siue pura siue aliqua consonanti præcedente & iuncta.

Tur terminata nomina tertiæ declinationis ris faciunt genetiuis, Turtur astur turturis asturis.

Tur hac syllaba nomen nullum repperies terminatum.

Tur siue producta siue correpta terminatum nomen tertiæ declinationis ris facit genetiuis uerber uerberis, cadauer cadaueris.

Tur terminata nomina secundæ sunt declinationis ris faciunt genetiuis uir uiri, treuir treuiri.

Tur tertiæ sunt declinationis ris faciunt genetiuis liuor liuoris, o. in nominatiuis correpta, in genetiuis producta rone quam sæpe docui.

Tur xar xer xir, his syllabis nulla nomina repperi terminata.

Tur tertiæ sunt declinationis ris faciunt genetiuis, u. ante eam in appellatiuis producta uxor uxoris.

Tur zar zer zir zor zur, his syllabis siquis nomen aliquod inuenierit doceat rationem declinationis.

Tur iuueni græcum tertiæ declinationis ris faciens genetiuis, anxyr anxyris.

Tur litera terminata nota omnibus declinationibus regitur, id est quæquæ nã & æ, diphthongo faciunt genetiuis, ut æneas æneæ, & i, ut magnus magni & is, ut ueneris, & us, ut fructus, & ei, ut dies diei fides fidei, Ergo per syllabas notati doceam quælibet euertit genetiuis, uñ declinationes singulæ declinantur.

Tur As pura terminata pene tota græca sunt, ergo si fecerint apud græcos genetiuis, ou, erunt apud nos primæ declinationis, i. genetiuis, æ, diphthongo terminabunt, ut λυσιασ λυσίου huiuslysiæ αιδειασ αιδειου huius æneæ, Si apud græcos fecerint genetiuis τος apud nos erunt tertiæ declinationis is syllaba terminata, ut θοασ θοαντος Thoas huius thoantis, sceminini generis si erunt & ipsa tertiæ sunt declinationis: sed dis terminabunt genetiuis, ut τρωασ τρωαδος Troas Troadis, & omnia talia quæ contra rationem latinæ secundum græcos ultima syllaba acuntur ut Thaumantias Thaumantidis, nã si non acuerimus erit nomen generis masculini, & faciet genetiuis, æ, diphthongo terminatum primæ declinationis, ut Pelias peliæ, & Thaumantias thaumantia.

Tur Es pura inueta nota latina si producta fuerint quintæ erunt declinationis, nã genetiuis ei faciet sepatis, ut species speciei & omnia talia: excepto uno tertiæ declinationis tis facies genetiuis quies quies, Ex hoc compositum producta ei faciet

Equester
Equestris
Pedester
Pedestris

Verber

Anxyr

Thaumantias,
Pelias

Quies quies

ei faciet in genetiuis quintæ scilicet declinationis, Requies requies, Correpta uero es tertiæ sunt declinationis tis faciunt genetiuis miles militis in quies in quies, omnia tamē in genetiuis ante is uel ante ei producta sunt, Græca uero es pura terminata omnia producta sunt tertiæ sunt declinationis, nã in genetiuis faciunt, ut Gobryes gobryis & siqua talia, es correpta terminata tertiæ sunt declinationis tis faciunt genetiuis, ut aries arietis: & siqua talia.

Tur Aes terminata latina sunt omnia tertiæ declinationis ris uel dis faciunt genetiuis, ut æs æris, Præs prædis, Quidam hi prædes numero semper plurali putant sed errant, Nam Cicero pro Præde litis uindictiarum.

Tur Is pura terminata & græca sunt & dis faciunt genetiuis, lais laidis, thais thaidis, Nais naidis, Vergilius poetice Nais naiadis posuit, Aegle naia dū pulcherrima: non naidum, excipiuntur duo quæ is uel tis faciunt genetiuis Galais & noiatiuis & genetiuis hic Simois huius Simois uel simoen tis, Omnia tamen tertiæ sunt declinationis.

Tur Os pura terminata latina duo inueniuntur monosyllaba unum productum ris facies genetiuis os oris, & aliud correptum sis facies genetiuis os ossis, Quidam hoc ossum dicunt sed errant, Nã omnia uero terminata datiuo & ablatiuo pluralibus is faciunt: hoc autē bus ossibus secundum rationem tertiæ declinationis is genetiuis singulari terminatum, Græca secundæ erunt declinationis lageos lagei Vergilius, Tenuisq; lageos Androgeos androgei, hoc producta illa corripiantur omnia: hæc in genetiuis ante nouissimam litteram aut corripient aut eam in, i. mutabunt.

Tur Vs pura terminata si, i. ante se habuerint genetiuis faciet duas, i. secundæ scilicet declinationis, Vergilius uergilii, Terentius terentii, in altera uocalem, una, i. ut arduus ardui, carduus cardui, Ergo ante us habetia si propria fuerint uocatiuis, i. terminabuntur, ut o Vergilio Terentii appellatiua, e. correpto o egregie, exceptis comparatiuis quæ tertiæ sunt declinationis ris genetiuis facientia, ut hoc carius huius carioris melioris, Omnia tamē comparatiuis syllaba terminata generis sunt neutri necesse est.

Tur Aus terminata tertiæ erunt declinationis dis faciunt genetiuis laus laudis, fraus fraudis.

Tur Eus secundæ sunt declinationis, i. faciunt genetiuis, tydeus tydei, peleus pelei.

Tur Us uel uos secundæ sunt declinationis, i. faciunt genetiuis, h ceruus uel ceruus: neruus uel neruus cerui huius nerui & siqua talia.

Tur Vas terminata tertiæ sunt declinationis sis uel dis faciunt genetiuis uas uasis, Terentius nec uas nec uestimentum, Vas uadis Cicero tanquam uade & siqua talia.

Tur Ves omnia corripuntur & tertiæ sunt declinationis tis facientia genetiuis ut diues tis & siqua talia.

Tur Vis tertiæ sunt declinationis is facientia genetiuis hæc nauis huius nauis, noiatiuis plurali ues producta faciunt hæc naues, excepto quod facit res noiatiuis plurali hæc uis huius uis hæc uires, Lucretius tamen nune

Requies requies

Præs prædis

Nais
Naias

Simois

Os oris,
Os ossis
Ossum ossi

Vas uasis
Vasuadis

Vis Vires

ro plurali hæ uires & has uis. ut sit nomē uires numero semp plurali. & hæc uis hæ uis has uis o uis casus habēs in numero plurali tres: excipit unū quod ris facit gō: hic puluis huius pulueris numero semp singulari.

Vas terminata græca sunt: unde si apud illos genetiūo τος fecerint apud nos tis tertix declinationis, hic Abas huius abatis, nam apud illos αβας τος, si apud illos βου apud nos bæ primæ declinatiōis, ut Hiarbas Hiarbæ ιαβου enim facit.

Bes terminata pducta sūt semp tertix declinatiōis, nā bis faciūt genetiūo hæc labes nubes huius labis nubis, unū correptū tepperi & ipsū tertix declinatiōis: & ris faciēs genetiūo hic & hæc & hoc pubes huius puberis, sic Aqla rettulit Tullū dixisse, quā declinationē secutus Sallustius in Iugurtha puberes aut interfecit.

Bis tertix sūt declinatiōis, nā bis faciūt genetiūo hic Anubis uel Curubis huius anubis uel curubis nomē ciuitatis lectū in Sallustio, h scrobis huius scrobis genere masculino, sic Plautus sexagenos scrobes, hæc scrobis huius scrobis, hic & hæc ipubis huius ipubis, Verg. Comitēq; ipubis Iuli, poterit & ipubis ipuberis: sicut Tullius, filiūq; eius ipuberem.

Bos terminata pducunt & tertix sūt declinatiōis uis etenim faciūt genetiūo hic & hæc Bos huius botis, Horatius, Intactas boues, his & ab his bubus nō bouibus, Quidā hic labos & hæc arbos declinat, sed melius or termiabunt labor arbor, lectū Stobos in Sallustio nūero sēp plurali, hi Stobi nomē ciuitatis, herebos græcū ē qd poterit latie herebus dici.

Bus omnia secundæ sunt declinationis bi faciunt genetiūo, Nimbus cibus albus nimbi cibi albi & siqua talia.

Cas unum repperi terminatum tertix declinationis dis faciens genetiūo Arcas arca dis.

Ces omnia producantur: sed latina dis faciunt genetiūo, ut merces mercedis: græca cis Drances drancis uel drancetis, Saces facis uel sacetis, omnia tamen declinationis tertix.

Cis tertix sunt declinationis, nam cis faciunt genetiūo hic & hæc dulcis huius dulcis, Quidam putant hæc calcis debere dici non hæc Calx sed errant, Nam cis terminata si non fuerint generis communis: græca sunt hic Acis nomen fluii in Sicilia.

Cos nullum nomen repperi latinum terminatum: inuentor sit etiam doctō rōnis declinandæ declinationis, græca ci faciēt genetiūo Damascos damasci, sicut Lucanus uentura damascos, nomen ciuitatis.

Cus hac syllaba terminata masculina quidem omnia secundæ sunt declinationis, Marcus, saccus, porcus, Truncus, marci, porci, sacci, trunci, excipiunt tria huius Arcus, Lacus, Acus, Deminutio genus seruat, hic Aculeus non hæc aculea, sceminina uero cus terminata quartæ cus facientia genetiūo quercus huius quercus: hæc ficus huius fici pomum, sic Martialis, Dicamus ficos quas cōstat in arbore natas, & huius ficus.

Dicemus

Puluis

Abas
Hiarbas

Pubes pube
ris trium ge
nerum

Aquila grā
maticus

Curubis
urbs,

Scrobis
Særabis

Impubis
Arbor

Arbos
Labor

Labos
Stobi ciui
ras,

Herebus
Arcas

Drances

Calx

Acis flu.

Damascos
urbs,

Acus in gñe
Aculeus,

Dicemus ficus Cæciliane tuos.

Neutra noia cus terminata tertix sunt declinationis ris faciētia genetiūo, pecus ulcus pecoris ulceris, Secus duas res significat aduerbū separandi haud secus ac iussi faciūt: & sexū, Sallustius uirile ac muliebre secus, Oia autē noia neutra us terminata tertix sunt declinatiōis ris faciunt genetiūo: exceptis quattuor uulgi pelagus pus uirus, Sed uulgi & pelagus secundæ sunt declinationis gi faciūt genetiūo: pelagi uulgi numero semp singulari, uulgi neutro & masculino genere declinat, Vergilius, ignobile uulgi, & hinc spargere uoces in uulgiū ambiguas, Pus & uirus tres casus tantum recipiunt in numero tantūmodo singulari declinant hoc pus uel uirus, o pus uel uirus.

Das primæ sunt declinationis dæ faciunt genetiūo: lycidas lycidæ, Midas midæ, & siqua talia.

Des omnia sunt pducta & plene græca omnia unde arbitrio nostro declinant, & tertix declinationis rōne dis facientia genetiūo: & primæ dæ terminata casu genetiūo, Pelides, Tydides, pelidis uel pelidæ, Tydidis uel tydidæ, unū nomen latinū repperi des syllaba terminatū declinationis quintæ ei separadi faciens genetiūo fides fidei, e, in genetiūo correpta rōnem supra docui, Legi hic cædipodes huius cædipodæ, Nam si cædipos declinauerimus genetiūo dis faciet sicut melāpos melāpodis Lysippos lysipodis, Nam si ante pus syllabam nominatiuus, p, habuerit pi faciet genetiūo secundæ declinationis lysippus lysippi, Chrysippus chryssippi: Philippus philippi.

Dis terminata tertix sunt declinatiōis: dis faciūt gō, hic & hæc rudis: huius rudis, hæc fidis huius fidis: si dibusq; canoris, hæc glādis sicut Verg.

Dos producta tertix sunt: tis faciunt genetiūo, Dos dotis, Sacerdos sacerdotis, Dos correpta græca sunt secundæ declinationis di faciunt genetiūo, Tenedos tenedi, potest tamen tenedus dici.

Dus oia masculina secundæ sunt: & di faciunt genetiūo nidus nidi, Tardus tardi nardus: hæc aradus nardi aradi, Sed melius nardos & arados dicunt sicut Tenedos nā græca, excipit unum quartæ declinatiōis dus faciēs genetiūo, hic gradus huius gradus, Nam neutra nomina dus terminata ris faciūt genetiūo, pōdus pōderis sidus sideris rōne neutro: us terminator: quā supra docui, Nā scemina dus terminata nō reppi latina.

Fas tertix est declinatiōis græcū tis faciēs genetiūo nō, a, ante, a, n, habens Elephās elephātis dicit, & Elephātus elephāti secundæ declinatiōis Latina duo repperi id declinabilia, hoc fas hoc nefas, Nā fandi atq; nefandi a noiatiuo uenit hoc fandum, & hoc nefandum.

Fes fis fos, his syllabis non repperi nomina terminata doceat qui repperit, fes inueniunt sed uulgaria.

Fus secundæ sūt declinatiōis, si facient genetiūo rufus rufi, & siq; talia.

Gas unū latinum monoportū repperi generis ois nugas, Græca ter

Nomia neu
tra cus ter
minata.

Secus
Nomia neu
tra us finita
Vulgius

Pus Virus

Pelides
Tydides

Fides
Oedipodes

Oedipos
Oedipus

Lysippos
Lysippus

Fidis
Glandis

Tenedos
Tenedus

Aradus
Nardus

Arados
Nardos

Elephas
Elephādus

Fas Nefas
Fandi

Nefandi
Rufus

Nugas

tia sunt declinationis tis faciētia gto. n. ante eam habētia Gigas gigātis.
Ges correpta tertiæ sūt tis faciūt gto seges segetis. producta uero gis stragis. Græca uero gis uel tis uel gæ. Gyges gygis uel gygetis uel Gygæ. Ganges gangis uel gangetis uel gangæ.
Gis non inueni hac syllaba nomen terminatum.
Gos & corripit & græcum est. hoc Argos huius Argi declinatiois secundæ: hoc tñ nomē numero singulari genere neutro dī plurali uero masculino hi argi. ut hoc Porrum hi porri. His cōtraria sūt numero singulari masculina plurali neutra. hic Tartar⁹ hæc tartara. Hic gargarus hæc gargara. hic mænalus hæc mænala.
Gus secundæ sunt gi faciūt genetiū mergus mergi. neutra sicut supra docuimus us terminata oīa tertiæ declinationis ris genetiū faciētia frigus frigoris: exceptis quattuor. uulgus pelagus pus uirus de quibus paulo ante tractaui.
Has tertiæ sūt græca: dis gto faciētia orchas orchadis. Vergi. Orchades & radii. unū iueni barbarū monoptotū naphthas Sallusti⁹ posuit.
Hes producta græca sunt tertiæ declinationis chis uel tis faciētia genetiū. Laches lachetis. uel lachis. Chremes chremis uel chremetis. Dares. Daretis uel Daris. Terentius puerum conueni chremis.
His tertiæ sunt. dis faciunt genetiū Bacchis bacchidis.
Hos nō iueni nisi unum barbarum numero semper plurali. Tharthos nomen ciuitatis lectum in Sallustio.
Hus ante. c. orchus orchis secundæ declinationis.
Has græca dis faciunt genetiū tertiæ declinationis. Thias thiadis.
Hes lis. his iunctis nullum nomen repperi terminatum.
Hos productū unū inueni numero semp plurali Veios ciuitatis nomē. Plus monosyllabū. u. ante ris habebit in genetiū ius iuris dissyllabū. uel amplius comparatiua & ipsa ris faciūt. sed ante eam. o. productam Maius maioris. Peius peioris.
Kas kes kis kos kus. his syllabis nullum nomen terminatur ratione. K. literæ quam supra docui. quod nunq̄ nisi. a. solum post se habet nulla altera litera secum iuncta.
Las si uocalem ante habuerit. e. uel aliam consonātem præter. l. r. primæ erunt declinationis Hylas hylæ. Asylas asyllæ. Amyclas amyclæ nomē lectū in Lucano. molli surgit amyclas quē dabat alga toro: si. l. habuerint tertiæ erunt declinationis. nam aut dis aut tis faciūt genetiū. ut Pallas palladis. uel pallātis. Quidam putāt cum. t. debere dici pallātis si noiatiuus. n. habuerit. Tunc palladis si nō habuerit. n. noiati⁹. sed errāt. nam nullum de his noibus. n. habet. Sed differētia genetiui ab accentu noiatiui cognoscit. Pallas in pal. habens acutū pallātis facit. Pallas habēs acutū palladis facit: excipit unum quod quis habeat ante las in noiatiuo tamē genetiū nec tis facit nec dis. Sed illa rōne primæ declinationis

nationis nō tertiæ Achilles huius achilæ nomē lectum in Lucano.
Les correpta latina tis faciūt genetiū miles militis. e. in. i. mutata: excipitur unū quod in genetiū. e. pducit locuples locupletis producta latina tis faciūt Hercules Achilles herculis achillis. Vnū legi Les terminatū sine aliqua rōne declinatiois cales nomē oppidi græca les terminata oīa pducuntur: & aut lis faciūt gto uel tis. ut Thales thalis uel thaletis. Eteocles eteoclis. ergo omnia tertiæ sunt declinationis.
Lis terminata oīa tertiæ sūt declinatiois. nā lis termināt genetiū hī facilis hui⁹ facilis. hī mollis hui⁹ mollis. excipit tis faciēs grm hæc lis hui⁹ litis. græca lis terminata aut lis faciūt genetiū aut dis. ut Damalis hui⁹ damalis. uel damalidis nomē meretricis Horatianæ. hoc tñ scire debem⁹ q̄ oīa noīa latina lis terminata cōia sūt duorū generū. ut hī & hæc facilis difficilis mollis. excipit unū lis. hī & hæc gracilis. hī & hæc ibecillis. Sed Terē. noue. ut graciles sūt: nō singulari hæc gracila. hæc ibecilla. Nā si a nō lis terminato posuisset nrm pluralē les terminabat graciles. Tale est Sallustianū imbecilla ætas nō ibecillis. hoc tñ scire debemus qd̄ lis terminata latina cōia duū generū neutrū faciēt. e. correpto. excepto Lis litis.
Los pducta unū nomē repperi terminatū & correptū unū apud Lucanum lectū hæc Mallos hui⁹ mali secundæ declinatiois nomē ciuitatis. Nā pducta Colos coloris. Sallusti⁹ igit̄ colos exanguis. sed meli⁹ color dr̄.
Lus terminata oīa secundæ sūt declinatiois li faciēt gto Mal⁹ mali Populus populi. Romul⁹ romuli. exceptis neutris q̄ sicut frequētissime docui ris faciūt gto Vell⁹ uelleris rōne neutrorū us terminatorū. & uno scemino ris faciēt gto. u. & in nō & in gto pducta. u. ante nouissimā syllabā habent consonāte cōtinētia pducunt. ut Tellus telluris Iuuentus iuuentutis. Senectus senectutis. An⁹ anuis. Sus suis iō corripunt quoniā nouissima syllaba sine cōsonāte est. hæc Colus secundæ est declinatiois li faciēs gto huius Coli. Nam Vergilius. Cui tolerare colo uitam q̄ datiuus a gto. i. terminato uenit. & quartæ declinationis us terminans genetiū. sicut Statius Thebaidos libro. iii. Nigræq̄ sororum iurauere colusq̄ nominatiuus pluralis a genetiū singulari us terminato deducit.
Mas latinū unū monosyllabū repperi. tertiæ declinationis ris faciēs gto Mas maris. Vergili⁹ accusatiū pluralē solue mares. Græca idifferēter declinant & priæ declinatiois. æ. diphthōgo terminato gto & tertiæ dis terminato gto. Mimas mimæ uel mimātis. Gras græ uel grātis Athamas athamæ uel athamātis in noiatiuo sine n lra in cæteris casibus cum ear sic pallas pallātis. nā Mimas in mas acutū dis facit genetiū mimas mimadis: & melius pereūte lra de noiatiuo fit nomē latinū primæ declinationis æ genetiū terminās hæc Mimas huius mimæ.
Mes correpta faciunt gto tis Limes trames limitis tramitis. Producta semp mis Fames famis. Græca semp pducunt & aut mis faciūt gto aut tis. ut Chremes chremis uel chremetis. Terē. et inde abiēs pueḡ cōueni

Achilas
 Locuples
 Hercules
 Cales opp.
 Thales
 Eteocles

Lis
 Damalis
 Hora. Neu
 multi dama
 lis meri Bas
 sum threicia
 uincat amy
 stide.

Gracilis
 Gracila
 Imbecilla.
 Mallos
 Colos & color

Tellus
 Iuuentus
 Anus anuis
 Colus

Mimas mi
 mæ & mi
 mantis
 Gras græ
 Athamas
 athamæ.
 Mimas mi
 madis.

Gyges
 Ganges

Argos

Porrum
 Tartarus
 Tartara
 Gargarus
 Gargara
 Mænalus
 Mænala

Orchas
 Naphthas

Chremes

Bacchis
 Tharthos
 oppidum
 Orchus
 Thias

Veios urbs

K. literæ præ.

Hylas

Pallas pal
 ladis
 Pallas pal
 lantis

chretis. & lubeo chremetē. Oīa igit̄ tertiæ sūt declinatōis: qm̄ mis faciūt
gtō & iueni gtō chremi. & antiquæ est rō declinatōis. dtō uti p̄ gtō: In feli
cis Vlyssi p̄ ulyssis. Achilli p̄ achillis: ad bellū Persi. macedonicū p̄ p̄sis.

Exanimis
Exanimus
Vomis
Cucumis

¶ Mis cōia q̄dem duorū generū mis faciūt gtō. Vnanimis Exanimis. hu
ius unaminis examinis. dicim⁹ & hic exanimus & unanim⁹ unius ergo
generis oīa mis syllaba terminata ris faciūt gtō hic uomis huius uomis
huius uomeris. Martialis cum genere & cucumis rectum. ergo omnia
mis terminata tertiæ sunt declinationis.

¶ Mos producta unū monosyllabum legi tertiæ declinatōis ris faciens
genetiuo. hic mos huius moris. correpta nullum legi.

¶ Mus pene oīa secūda sunt declinatōis mi facientia gtō Humus hu
mi Almus almi. neutro uero ris faciūt gtō. Nemus nemoris secūdam ra
tionē neutrorū us terminatorū: de qua frequēter docuim⁹. unū masculini
gnis legi tertiæ declinatōis ris faciens gtō. h̄ mus hui⁹ muris: ut Horatius
Parturiēt mōtes nasceēt ridicul⁹ mus. & unū scōdæ declinatōis & q̄rtæ us fi
niēs gtō. h̄c dom⁹ hui⁹ dom⁹ & domi. Terē. domi fociq; fac ut uicissim
memineris. memini illi⁹ rei. nec meminisse uix̄ media palinurus in unda.

Domus
domi

¶ Nas latina idifferēter declinabunt̄ aut primæ declinatōis & facientia
gtō. ut Mæcenas mæcenæ: aut tertiæ tis facientia. ut mæcenatis. Græca
tertiæ sūt acc̄to in nouissima syllaba cōtra rōnem latinæ linguæ: sed dis
facientia genetiuo mænas mænadis nomē bacchæ. sic Persi⁹ & Horati⁹.

Mæcenas
mæcenæ
Mæcenas
in accentu
Mænas
Noranes
Noranæ
Nolanes
Nolanæ
Cinis ci
neris

¶ Nes correpta nō legi. p̄ducta uero si latina fuerint idifferēter priæ nel
tertiæ declinatōis rōne flectunt̄. ut Norāes uel nolanes nolanz uel nora
næ noranis: uel nolanis. Græca uero tūc priæ erūt declinatōis apud lati
nos si apud græcos ou faciūt gtō. ut Hostanes οὐδ' αὐοῦ hui⁹ hostanz
Δημοσθενος: Δημόσθεος huius Demosthenis.

¶ Nis tertiæ sūt similē noīatiuo genetiuūm faciūt. ut Canis inan̄is. exce
pto uno quod ris facit gtō Cinis cineris. & h̄c latina. Græca nis termi
nata aut Nis faciunt genetiuo aut dis. h̄c Philenis philenis uel phileni
dis. Dardanis dardanis uel dardanidis.

Minos

¶ Nos tertiæ sunt declinationis is pura facientia genetiuo. o. in noīati
uo producto in genetiuo correpta. Minos minois.

¶ Nus oīa secūda sunt declinatōis. nā i faciūt in genetiuo Lin⁹ lini. Ca
nus cani. San⁹ sani. Ianus iani. Annus anni. Seuerian⁹ seueriani. Asin⁹
asini. Vān⁹ uāni. Aln⁹ alni. Pin⁹ pini. exceptis tertiæ declinatōis uno ris
faciēte gtō: Ven⁹ ueneris. altero is noua rōne h̄c Anus hui⁹ anuis. Te
rētius. hui⁹ Anuis cā opinor q̄ erat mortua: & duob⁹ quartæ declinatio
nis nus faciētib⁹ gtō h̄c Manus hic Sinus hui⁹ man⁹ sinus. Nā neutra
in nus terminata oīa ris faciunt gtō secūdu rōnē quam frequentissime
ante mōstrauī. Hoc tamē scire debem⁹ qd̄ oīs noīatiu⁹ Nus terminat⁹
corripit̄. excepto eo qui in gtō. u. habet ante nouissimam syllabā habentem
dūtaxat consonātem. nā anus & sus anuis & suis habēt quidē in ge
netiuo. u.

Venus ſe
neris
Anus anuis

netiuo. u. ante nouissimā syllabā: tamē corripunt̄ quoniā ipsa nouissi
ma syllaba genetiuo consonātem non habet.

¶ Gnas tertiæ sunt declinationis tis faciunt gtō prægnas prægnatis.

¶ Gnes sūt tertiæ sunt declinatōis. Magnes magnetis & ubiq; p̄ducta.

¶ Gnis tertiæ sunt similē facientia genetiuum nominatiuo. ignis huius
ignis. & siqua talia.

¶ Gnos non inueni hac syllaba nomen finitum.

¶ Gnos omnia secūda sunt declinationis gni facientia genetiuo. Agn⁹
agni. Magnus magni: & siqua talia.

¶ Pas græca sūt tertiæ declinatōis dis faciūt gtō Lāpas lāpadis & similia.

¶ Pes p̄ducta latina uel græca tertiæ sunt declinationis pis facient gtō.

Puppēs puppis. Valles uallis. Rupes rupis. Vulpes uulpis. Aspēs aspis.
excepto uno monosyllabo qd̄ dis facit genetiuo Pes pedis. ex eo figu
rata corripunt̄ & dis faciūt gtō Alipes alipedis Sonipes sonipedis. unū
excipit̄ ab eo tractū quod in nominatiuo producit in gtō pis facit h̄c
Apes huius apis. nā ab eo dictæ apes quod sine pedibus nascunt̄ sicut
Vergilius de his. Trunca pedum. nā Apes si pes corripueris barbaris
mus erit. Apēs græce significat hoīem sine filiis. Pes correpta latina nō
tracta a pede tis faciunt gtō. ut Præpes præpetis. Hospes hospitis. ex
cepto uno quod pis facit nō tis Aucupes huius aucupis: nā q̄ auceps de
clinat errat. Oīa ceps terminata tis faciūt gtō Præceps p̄cipitis. Anceps
ancipitis. Præterea nominatiuo plurali. Terētius aucupes dixit. piscato
res aucupes: unde docuit nominatiuo singulari aucupes debere dici nō
auceps. nam aucupetes dixisset numero plurali.

Prægnas

Puppēs
Valles
Rupes
Vulpes
Aspēs
Pes & ide
compos.
Apes
Apis
Apēs orb⁹
& sine libe
ris
Aucupes
Auceps nō
dcit̄
Sinapis
Sinapi
Nepos cōe
duū genez.
Neptis
Arpi
Pus
Lepos le
poris

¶ Pis latina dis faciūt gtō Lapis lapidis. Græca aut pis aut dis. ut Iaspis
huius iaspis uel iaspidis. Serapis hui⁹ serapis uel serapidis. oīa declina
tionis tertiæ. h̄c sinapis huius sinapis Plautus in Pseudulo. Aliū meli⁹
genere neutro indeclinabile hoc sinapi sicut hoc gummi.

¶ Pos p̄ducunt̄ & sūt declinationis tertiæ si sūt generis cōmunis tis faci
unt gtō. ut hic & h̄c Nepos huius nepotis quāuis multi h̄c neptis di
cant nō h̄c nepos. unū uero gn̄is pos terminata ris faciunt gtō hic Le
pos hui⁹ leporis. Nā quod arpos legim⁹ nūero semp̄ plurali declinant̄.

¶ Pus correpta latina sūt & secūda declinationis pi faciunt gtō. Lupus
lupi. Cāpus cāpi. Lippus lippi. exceptis duob⁹ uno monosyllabo idecli
nabili Pus: & uno tertiæ declinatōis ris faciente gtō Lepus leporis. o.
correpta. nā si erit leporis significat elegantia a noīatiuo lepos. Græca
pus terminata tertiæ sunt declinatōis dis facientia gtō. Melampus melā
podis. Oedipus oedipodis quāuis domus oedipodæ lectum est.

¶ Pys græca sunt. nam. y. l̄am latina nomina nunq̄ habent. Sunt autē
tertiæ declinatōis ys pura terminata genetiuū. hic Capys hui⁹ capys.

¶ Pans tertiæ sūt declinatōis tis faciūt gtō Stipās stipātis. hoc tñ teneam⁹
q̄ oīa noīa ns terminata tis faciūt gtō. exceptis duob⁹ q̄ tis faciūt & dis.

Oedipus
Oedipo
des
Capys.

Frons frōtis
Frōs frōdis
Lens lentis
Lendis

Frons frondis: & Frons frontis. Lens lendis & lentis. quidam putāt hęc lentis debere dici & hęc lendis sed errant quia non inueni hęc syllaba nomen aliquod terminatum.

¶ Ques correpta tis faciūt gō. equis eqtis. Nā quies & inqes es terminātur nō ques: & de his ante tractaui. & sūt tertię declinatōis is faciūt gō.

¶ Quis pronomina reguntur non nomina.

¶ Quos quis secūdx sūt declinatōis: q faciūt genetiū equus equi.

Hieras

¶ Ras primę sunt declinatōis rę faciūt genetiū Hieras huius hierę. Cicero in Cęsarianis. Hieras & Blęfamius & Antiochus.

¶ Res correpta tis faciūt genetiū teres teretis. pducta ris Antores anroris. Seres seris. Lucanus sub iuga iā fetes. Verres uerris. exceptis duobus uno monosyllabo qntę declinatōis. e. in gō correpta res & uno dissyllabo quod gō ante ris una syllaba correpta plus crescit Ceres cereris in noiatiuo. e. lřa producta in genetiū utraq;. e. correpta: ergo oīa res terminata siue producta siue correpta tertię sunt declinatōis. excepto uno monosyllabo quintę declinatōis res rei.

Ceres

¶ Ris tertię sūt declinatōis ris uel dis faciūt gō Iris huius iris uel iridis. Paris huius paris uel paridis. unū ris solū facit Liris huius Liris nomē flumīs.

¶ Ros oīa producunt. & sūt tertię declinatōis ris faciūt genetiū. monosyllabū ris facit ros roris. Gręca secūdam rōnem suam si apud illos οσ apud nos is. Si apud illos τος apud nos tis ερωσ ερωτος αροtis Tharros nomē est numeri semper pluralis.

Tharros

¶ Rus terminata si aliud ex se genus fecerint secūdx erunt declinatōis ri faciūt genetiū. Carus cari Austerus austeri. Murus muri. hac rōne. i. secūdx declinatōis etiā gręca noiā declinant: quāuis nō faciāt aliud genus. ut Tartarus tartari Gargarus gargari: hęc tamē numero singulari. masculina sunt pluraliter neutra: sicut Męnalus męnala. Quę uero latina aliud genus non faciunt rus terminata quartę sunt declinatōis. & rus faciunt genetiū. ut hic currus huius currus. excipiuntur quattuor unum ri faciens genetiū: quāuis aliud genus ex se non faciat. hic Murus huius muri. alterum indifferenter secūdx declinatōis ri faciēs genetiū & quartę rus. hęc Laurus huius lauri: & huius laurus. altera duo monosyllaba quę tertię sunt declinatōis. is uel ris facientia genetiū hęc Grus gruis. hoc Rus huius ruris. Hoc tamen teneamus omnia monosyllaba tertię esse declinatōis is facientia genetiū. exceptis duobus quintę declinatōis ei separatis genetiū facientibus ei in genetiū correpta Spes spei. Res reirationem supra docui.

Laur9 lauri
& laurus
Monosylla
borum de
clinatio.

¶ Sas hac syllaba nullum nomen repperi.

¶ Ses terminata gręca sunt indifferenter declinant: & primę declinatōis sę genetiū & tertię sis. ut Cambises cambisę uel Cambisis. Perfes persę uel persis. Nā qđ Sallustius ait ad bellū Persi macedonicū: nō declinatōne mutauit: sed atiq; usus est p̄suetudinē datiuū posuit p gō.

Perfes
Dřs p gō

& Cicero

& Cicero filiū in q̄ uerri p uerris. & Vergilius. Immitis achilli p Achillis.

¶ Sis oīa tertię sūt declinatōis. is faciūt gō latina qđ hic ensis huius ensis. Peregrina sis uel dis hęc Iſis huius isis uel isidis. hęc basis huius basis uel basidis. Cassis cassis uel cassidis. quus Verg. hęc cassida declinauit.

¶ Sos pura latinum nullum repperi terminatū unū gręcū legi in Sallustio secūdx declinatōis si faciēs gō. hęc Camisos huius camisi.

¶ Sons correpta in medio habēs. n. tis faciet infons infontis sic Horatius. Sons uero nō legi. Sallusti numero plurali utruq; infontis sicut fontis. De. n. & s. terminatis frequētissime docui.

¶ Sus terminata propria uel aliud genus ex iis faciētia secūdx sunt declinatōis si faciūt genetiū. Nisus nisi propriū & participiū. appellatiua uero nō faciētia aliud genus q̄rtę sūt declinatōis sus faciūt gō. si occasus huius occasus. Nā plautus si sit participiū huius plausi si nomē appellatiuū nō faciēs aliud ex se genus huius plausus sicut nisus participiū: nisi: appellatiuū unius generis nisus. excipit unū monosyllabū is faciēs genetiū sus suis rōne monosyllaboz de q̄ frequenter tractaui.

¶ Tas oīa tertię sunt declinatōis tis faciūt genetiū facultas facultatis hoc naphras primę tę gō faciēs huius naphrę nomē barbarum contra rōne neutroz quę latina genetiū. x. diphthōgo nō termināt. exceptis quattuor hic & hęc & hoc uerna huius uernę. hic & hęc & hoc aduena huius aduena. hoc Thuria huius thurię flumen. hoc Naphras. huius naphrę genus olei cedro similis: sicut Sallustius historiarum libro quarto. Sed melius erit indeclinabile.

¶ Tes latina tis faciūt gō Rates ratis: gręca at si apđ illos του apđ nos tę Achates achatę αχάτου aut tis crescēte syllaba si apud illos τος κρητῆσ κρητῆτος Crates cratetis. ut Bibacul9 d Catōe grāmatico.

¶ Tis oīa sūt tertię declinatōis tis faciūt gō latina hic mitis huius mitis. hęc neptis huius neptis: gręca tis uel dis. h Attis huius attis uel attidis hęc amyſtis huius amyſtis uel amyſtidis nomē lectū in Horatio.

¶ Tos oīa corripunt & gręca sūt & scđę declinatōis ti faciūt gō Beritos beriti. Paltos palti: quę poterūt latine meli9 dici si. o. i. u. mutauerit.

¶ Tus exceptis gręcis ueniētibz a syllaba τουσ cętera faciētia aliud genus secūdx sūt declinatōis ti faciūt gō Stultus stulti. Venatus participiū uenati. hic Artus huius arti angustus. Nam artus imēbra numero semp plurali declinant: non facientia us. ut Vestitus huius uestitus res ipsa. Terētius. uestitiu nimio indulges q̄ ablatiuus a genetiū uenit tus syllaba terminato. nam participiū hic uestitus huius uestiti. facit enim aliud ex se genus. excipiuntur duo tis facientia genetiū. Virtus uirtutis. Iuuentus iuuentutis. Nam hoc Tus neutrorum ratione tus finitorum ris facit genetiū huius Turis. Vergilius. Ture calent arę. Pręterea monosyllabum est.

¶ Tus si fecerint aliud ex se genus eti faciet genetiū Rectus recti. Le

Iſis
Cassis
Cassida
Camisos
Sontes
Infontes

Nisus

Plausus
Nisus

Naphras

Verna cōe
triu generū.
Aduena oīs
generis.

Thuria flu.
Naphras
quid.

Cedrum
Crates cra
tetis

Nepūs

Attis

Amyſtis

Venatus

Artus

Vestitus

Tus

Rictus **Lectus lecti**
nō lectus
Sumptus
Mustus
Quæstus
Cæstus qd.
Naphthas,
at qui supra
T. exili ter-
minavit.
in syllaba
Ta.
Ianthes
Parthus
Acanthus
Othrys
Vas uafis
Vas uadis
Vis
Vires

ctus lecti erectus erecti nō faciētia aliud ex se genus quartæ erūt declinationis. hic rictus huius rictus. hic lectus huius lectus. excipit unū qđ quāuis nō faciat ex se genus tamē eti facit genetiuo: hic lectus huius lecti. nō ut quidā speriti putāt huius lectus. Nam Cicero me in meo lecto qui ablatiuus ab. i. litera terminato genetiuo uenit nō us. & Terētius lectos sterni iube & parari cætera. accusatiuus os terminatus a genetiuo uenit. i. terminato nō us. unum excipitur tertiæ declinationis tis faciens genetiuo Senectus senectutis.

Ptus si fecerint aliud ex se genus secūda sunt declinationis pti. hic raptus huius rapti. sumptus quartæ ptus facit genetiuo hic sumptus erogatio huius sumptus. Terētius sumptus quos faciūt. sumptus acceptus significans huius sumpti. facit eni hæc sumpra.

Stus si fecerint aliud genus uel ppria sint secūda sunt declinationis. hic castus huius casti. hic augustus huius augusti. nō faciētia quartæ erūt declinationis stus faciēt genetiuo. excepto uno mustus musti. hic æstus huius æstus. hic quæstus adquisitio huius quæstus: si participiū sit huius quæsti. si nō faciēs aliud ex se genus huius quæstus. Vergilius quæstusq; crætus. excipit unum quod & stus & sti facit genetiuo hic cestus tunica ueneris huius cesti. hic cæstus pugilum huius cæstus. Vergilius quid siqs cæstus ipsius. & orthographia distāt & declinatioe. Ergo omnia is faciunt genetiuo. exceptis quattuor cæstus æstus quæstus quæreia.

Thas unū nomē barbarum generis neutri legi. hoc naphthas huius naphthæ de hoc & supra docui. Sed melius ideclinabile est.

Thes productum græcum inueni apud Ouidium Ianthes huius ianthes uel ianthidis.

This. & hoc tertiæ est declinationis this uel dis faciens genetiuo Athis arthidis. sic Ouidi.

Thos nō inueni hac syllaba noiatū terminatū q̄ repperit doceat rōnē.

Thus secūda sūt declinationis thi faciūt genetiuo. hic parthus huius parthi. hic acāthus huius acanthi. Vergilius croceo uelamen acantho. Xanthus xanthi.

Thus uel thys terminata tertiæ sūt declinationis. thus uel thys faciūt genetiuo hic pāthus huius pāthus. hic Othrys huius othrys.

Vas terminata & sis faciūt genetiuo & dis. hoc uas huius uafis. utrūq; Varro ait de lingua latina: hic uas huius uadis. Cicero uultu tanq̄ uade.

Ves corripitur omnia & tertiæ sūt declinationis. Nā tis faciūt genetiuo hic diues huius diuitis. ut miles militis. & siqua alia.

Vis & ipsa tertiæ sūt declinationis & similit̄ noiatiuo faciūt genetiuū. Ciuis huius ciuis. hæc uis & plurali hæ uis. sicut Terētius Varro. Nam hæ uires numero semper plurali declinātur.

Vos uis supra docui quod secūda sūt declinationis ui faciūt genetiuo Ceruus cerui. feruus ferui.

Xas nullum

Xas nullum repperi nomē hac syllaba terminatum.

Xes uero producunt & tertiæ sunt declinationis xis faciunt genetiuo Araxes araxis. Xerxes xerxis.

Xis latina sic terminabunt & genetiuo. hic Axis huius axis. græca & xis & dis. hic Alexis huius alexis uel alexidis tertiæ declinationis.

Xos corripunt & græca sūt scda declinationis xi faciūt genetiuo hæc naxos huius naxi. Vergilius. Baccharatq; iugis naxon. potest hæc naxus huius naxi hanc naxum dici.

Xus omnia secūda sunt declinationis xi faciūt genetiuū. laxus laxi fluxus fluxi. Taxus taxi. Buxus buxi. excipit unū quartæ declinationis xus faciens genetiuo hic luxus huius luxus luxuriam scilicet significans. Terentius adolescens luxu perditus. Nam luxus uacillans luxi facit. Sallustius ablatiuo luxu pede.

Zas barbara sunt primæ declinationis. hic Ormizas huius ormizæ.

Zes & ipsa barbara pducta priæ declinationis. Artabazes artabazæ.

Zis zos zus. nulla nomina repperi terminata.

T. lra duo nomina tantūmodo latina terminata reperiunt unum ideclinabile hoc Git genus feminis nigri quo panis cōdit. & unum tertiæ declinationis tis faciens genetiuo Caput capitis & siquid ab eo nascit Sinciput sincipitis. Varro posuit in actia.

V. lra nomina terminata oia neutra sunt quartæ declinationis. u. terminantia genetiuū & datiuū & ablatiuum: sed pducto nominatiuū accusatiuum & uocatiuum. u. terminant: sed correpto. ut hoc cornu genu gelu ueru & siqua talia. docueram tamen qđ quarta declinatio genere quidem masculino & sceminino genere. us. terminaret in genere uero neutro. u. huius cornu gelu ueru genu.

X. hac lra terminata oia sunt tertiæ declinationis. nam is genetiuo faciunt necesse est ante eā. c. uel. g. posita. ut pix picis. arx arcis. nux nucis. crux crucis. rex regis. grex gregis. excipiunt quattuor quæ nec cis faciunt genetiuo nec gis. nix niuis. nox noctis. senex senis suppellex suppellectilis. Terētius suppellectile opus est. unde. x. litera superuacua est: sicut quibusdam placet.

Y. Z. his literis nulla nomina terminantur.

Omnia nomina monosyllaba tertiæ sunt declinationis. nam is faciūt genetiuo. exceptis quinque tribus indeclinabilibus git it pus: & duobus declinationis quintæ ei sepatis genetiuo terminatis. res rei. spes spei. & contra rōnem quintæ declinationis correpta quoniā nominatiuus ante es consonantem habet iunctam: ut fides fidei. ergo breuiter doceamus enumerādo quot modis singuli casus utriusq; numeri terminent.

Nominatiuus singularis fit modis quindecim. a. e. i. o. utraq; u. l. m. n. t. s. x. c. t. Poeta monile gummi Varro Dido genu mel bonum carmen. orator sacerdos. uertex. lac caput.

Naxos

Luxus quot significat

Ormizas Artabazes.

Git genus feminis Caput Sinciput

Suppellex

Ncus singu. fit mois. xv.

Genetiu fin
gu. termina
tiones.
Datiu sing.
in qs sylla
bas exeat.
Accusatiuus
sing. qbus
modis ter
minetur.
Ablatiu sing.
gu. nouem
modis fit.
Nugas

Casu form
ma
Vnaria for
ma
Binaria for
ma
Cornu in
syllaba
Ternaria
forma
Quaternaria
forma

Quinaria
forma

Genetiuus singularis fit modis quattuor. a. is. i. u. huius Fortunæ huius
grammatici. huius oratoris. huius genu.
Datiuus singularis fit modis quattuor. a. e. i. o. u. huic Aenæ. huic sa
cerdoti. huic docto. huic genu.
Accusatiuus singularis fit modis quattuor. m. n. s. u. hunc sacerdotem
hoc carmen. hoc cornu. hoc pectus.
Vocatiuus singularis fit tot modis quot nominatiuus.
Ablatiuus singularis fit modis nouem. a. e. utraq. i. o. u. m. s. ab hoc
poeta ab hoc sacerdote. ab hac specie. ab hoc suau. ab hoc docto. ab
hoc genu. ab hoc nequam. ab hoc nugas.
Nominatiuus pluralis fit modis quinq. a. æ. m. i. s. hæc regna hæc mûsæ
hi docti. hi nequam. hi sacerdotes.
Genetiuus pluralis fit modis tribus. m. s. i. horum oratorum. horum
nugas. horum nihili.
Datiuus & ablatiuus pluralis fiunt modis tribus. i. m. s. his & ab his
nihili nequam nugas.
Accusatiuus pluralis fit modis quattuor. a. m. i. s. hæc scepra. hos nu
gas. hos nequam. hos nihili.
Vocatiuus pluralis fit modis quot nominatiuus eiusdē numeri. i. quinq. a.
i. m. s. o scepra. o fortunæ. o nihili. o nequam. o nugas.
Hoc tamen notemus q in quibus casibus cuiuslibet numeri præter
misimus aliquem modum de his est monoptotis nihili nequam nugas.

De Formis casuum.

Formæ casuum sunt sex. **P**rima forma Vnaria nuncupat
quæ sola nomina regit in utroq numero uno modo omnes ca
sus terminatia Nequam nugas nihili.
Secunda forma Binaria dicitur: & ipsa sola regit nomina in numero tan
tūmodo singulari duobus casibus uariatis hoc cornu. Nominatiuus accusati
uus. uocatiuus corripunt. genetiuus datiuus ablatiuus pducunt.
Tertia Ternaria forma dicitur. hæc nomina quidem in utroq numero re
git. ut hoc bellum huius belli huic bello. hæc bella horum bellog. his bel
lis. Pronomia uero in nūero tantūmodo plurali. hæc ista. horum istorum. his istis.
Quarta quam quaternaria nuncupamus & nomina & pronomia regit in
utroq numero. nomina sic. hoc carmen huius carminis. huic carmini. ab
hoc carmine. & pluraliter hi docti. horum doctorum. his doctis. hos do
ctos. Pronomina sic illud illius illi ab illo. Pluraliter. hi isti. horum isto
rum. his istis. hos istos.
Quinta forma est quæ Quinaria nuncupat in numero tantūmodo sin
gulari & nomē regit & pronomē. hic sacerdos huius sacerdotis. huic sa
cerdoti hunc sacerdotē. o sacerdos. ab hoc sacerdote. Pronomen sic
iste istius isti. istum ab isto. **Q**uinaria forma in numero plurali. nec
nomen continet: nec pronomen.

Sexta

Sexta forma senaria est in numero singulari pronomina sola regit. Nul
lus nullius. nulli nullum. o nulle. a nullo.

De Catholicis Verborum.

In hoc libro etiā de uerbis tractabo: sicut ante pmisi: quorū
rōnem per singularū līrarum syllabas primæ uerbi personæ
qualem faciat secundā: ex qua cōiugatio cognoscat: diligē
tissime hoc docebo: atq; interim de uocalibus tractemus
positis ante nouissimam līram primæ uerbi personæ: inueni
untur autē uocales ante nouissimam literam tres cōsonantes multæ. de
quibus postea docebimus.

Prima cōiugatio tres habet uocales ante nouissimam literam primæ
uerbi personæ. e. correptam Cōmeo cōmeas cōmea. i. Lanio lanias la
nia. u. Fluctuo fluctuas fluctua.

Secunda coniugatio. e. solum recipit productam. Doceo doces. doce.

Tertia correpta duas. i. Rapio rapis rape. u. Ruo ruis rue.

Tertia producta quā quidā quartā dicit. e. Redeo redis redi. i. Munio
munis muni. Sed quoniam tota uis uerborū in tēpore pfecto modi idi
catiui cōtinet: sicut in secūda persona modi iperatiui tēpore præsentis de
clinatur: p singulas līras primæ psonæ uerbi doceamus secūdam perso
nam eiusdē tēporis præteriti pfecti & modi iperatiui tēporis p̄sentis
secūdam psonam: quæ fit līris quidem tribus modis uero quattuor: sicut
exemplis paulo ante mōstrau. a. ama. e. pducta Doce. e. correpta Lege
i. Audi. extra hos modos si quod uerbū terminauerit alia līra secūdam p
sonam modi iperatiui tēporis p̄sentis nullius coniugatiōis continet ra
tionem. ut est Sis Velis Cedo. & siqua talia.

E. hanc līram ante. o. habentia uerba: aut primæ sunt: aut secundæ aut
tertiæ productæ. **S**i primæ sunt ui faciēt tēporis p̄teriti primā perso
nam modi indicatiui. ut Cōmeo cōmeas cōmeaui. **S**i secundæ aut ui
arceo arcui: aut di. ut Prædeo prandi. iterdū crescēte una syllaba in prin
cipio. ut Mordeo momordi. Pendeo pependi aut xi lugeo luxi: aut gui.
Langueo languis: aut si Ardeo arsi. **T**ertiæ pductæ aut ui Audiui. In
tereo interiui uel ii. Ergo breuiter per singulas literas ante eo positas de
curramus: ut facilius cognoscamus. e. ante. o. posita cuius sit cōiugatio
nis: uel quomodo faciet speciem pfectam.

A. hanc līram ante eo habēs uerbū nullū repperi: iuentor doceat rōnē.

B. ante eo positam: aut secundæ sunt coniugationis aut terciæ produ
ctæ: secundæ hui faciunt. ut Rubeo rubui. Sorbeo sorbui. nam sorbsi
barbarismus est. Terciæ productæ iui uel ii: Subeo subiui uel subii. In
ueni unum primæ coniugatiōis beaui faciens tēpore pfecto Beo be
as beaui. Terentius. Ecquid beo te?

C. ante eo posita secūdam regit coniugationē speciem pfectam aut
cui: aut xi Arceo arces arcui. Luceo luces luxi.

Senaria
forma.

Cōiugatio
prima

Coniugatio
secunda

Coniugatio
tertia

Coniugatio
quarta

D. & hæc ante eo posita secundam regit coniugationem: specie uero perfectam aut di aut si. Prædeo prandi. Ardeo arsi. Interdum addit syllabam in principio Mordeo momordi. Pendeo pependi. Exceptis duobus defectiuus genere. quæ incipientia quasi neutra: tempus faciunt perfectum quasi passiuum. i. quasi. r. litera finita. ut Gaudeo gauisus sum. Audeo ausus sum. aut dui. ut Studeo studui. Strideo stridui. Sed uidendum ne magis dicendum sit Strido stridis. Vergi. Stridunt syluæ non strident.

E. ante eo posita tertia producta regit tempus perfectum iui uel ii facit anteo anteiui præeo præiui. uel antei præii.

F. hanc literam anteo eo habens nullum repperi uerbum.

G. ante eo posita secundam regit coniugationem: speciem uero perfectam aut xi facit aut gui aut si. Lugeo luxi. Egeo egui. Tergeo terfi. dicimus. & tergo tergis tertia correpta. Legimus enim & spicula lucida tergeret: quod uenit a uerbo tergeo. & tergant ab eo quod est tergo.

H. i. k. ante eo positas uerbum regere non inueni.

L. ante eo posita secundam regit coniugationem specie perfectam lui uelle ui. Caleo Copleo calui. copleui deleui. releui dolia omnia Terentius. excipitur unum ab utraque ratione defectiuum genere faciens speciem perfectam quasi passiuum Soleo solitus sum.

M. ante eo posita primam regit coniugationem specie perfecta aui faciens. ut Remeo Comeo remeui comeui. Hoc tamen scire debemus quod omnia uerba. e. ante. o. habentia secundam sint coniugationis necesse est. excepto eo is it. & illis quæcumque ab hoc uerbo fuerint tracta. quæ omnia tertia producta. i. quartam coniugationis sunt præter duo primam coniugationis quæ supra posui Remeo & Commeo.

N. ante eo posita si uenerint a uerbo eo (sicut supra posui) tertia sunt producta. i. quartam coniugationis: specie perfecta facient ui uel ii. ut in eo inis iniui uel inii. si non uenerint: secundam erant coniugationis nui facientia in specie perfecta Moneo mones monui.

O. anteo habentia tertia producta. i. quartam sunt coniugationis ui uel ii facientia in specie perfecta. ut Coeo cois conui uel coii.

P. hanc litteram ante eo habens uerbum non repperi.

Q. hanc quoque litteram ante eo nusquam repperi.

R. hæc littera anteo eo posita secundam coniugationis uerba regit Rui faciunt in specie perfecta Careo cares carui. Tertia uero producta. i. quartam ui uel ii. ut Pereo peris periui uel perii.

S. ante eo posita unum repperi uerbum tertia producta iui uel ii faciens in specie perfecta Transeo transui uel transii.

T. hanc litteram ante eo positam inueni. sed uerba secundam coniugationis regentem & facientem specie perfectam tui: ut Lateo latui. Pateo patui. Tertia producta si inueni fuerit ueniet a uerbo eo is. et faciet ui uel ii in specie perfecta. Nam sicut ante docui. e. ante eo uerba habentia omnia secundam sunt coniugationis

Tergo
Tergeo

Deleui
Soleo solitus sum.

Eois et composita

coniugationis. excepto eo is. & siquid ab eo nascitur. nam tertia sunt producta coniugationis: præter duo uerba primam coniugationis quæ ante posui: Comeo comneas: Remeo remeas. Tertia enim correpta coniugatio eo non terminatur: sicut supra monstraui. Hoc tamen scire debemus quod tertia producta coniugationis species perfecta duobus tamen modis terminatur iui. ii.

V. hanc litteram ante eo positam uerbum habens repperi secundam coniugationis: specie perfectam faciens iui Coniueo coniuues coniuui. Cicero. si quæ exire uelit coniuere possit. & Ceneo ceues ceui. Persius. an Romule ceues?

X. Y. Z. has literas ante eo positas uerba habentia nusquam repperi.

Q. uonia sufficere ut arbitror de uerbis. e. ante eo habentibus docui: consequens puto de his tractare quæ. i. ante. o. habent per singulas litteras ante io positas quæ regunt primam coniugationem uel tertiam utramque. Nam secunda coniugatio eo tantummodo terminatur.

A. ante io habens uerbum tertia correpta inueni ai faciens in specie perfecta: Aio ais ait. Ai aisti ait.

B. ante io habentia tertia producta. i. quartam coniugationis. ui uel ii facient speciem perfectam. Ambio ambis ambiui uel ambii.

C. ante io habentia tertia producta ui uel xi facient specie perfecta. Sarcio sarcui. Vincio uinxi. Tertia uero correpta ci ut Inicio inieci.

D. ante io non inueni.

E. hanc quoque litteram ante io non inueni.

F. ante io habentia uerba tertia producta ui uel ii faciunt specie perfecta. Suffio suffiui. unum reperies eiusdem coniugationis defectiuum genere: sicut Soleo solitus sum. sic Fio fis fit factus sum.

G. ante io habens uerbum non inueni.

H. ante io uerba habentia primam repperi coniugationis aui facientia specie perfecta. Hio inhiio hiaui inhiui.

I. K. his literis ante io uerba terminata non inueni. unum inueni tertia correpta xi faciens perfecto. Meio meis mexi. Persius modo infinito matronæ immeiere uulæ.

L. ante io uerba tertia producta sunt: ui uel ii facient perfectum. Polio poliui uel polii. Participium passiuum posuit Vergilius iam parte Politæ. & modi indicatiui actiuitatis speciem imperfectam polibant. Sallio salis salui uel salii.

M. ante io habens uerbum non inueni.

N. ante io habens uerbum si primam fuerit coniugationis ui faciet specie perfecta. Lanio lanias laniauui si tertia producta. i. quartam oi uel ii. Munio munis muniui uel munii.

O. ante io positam in uerbis non inueni.

P. ante io posita tertia correpta inueni ui facientia perfectam speciem. Rapio rapui. uel rapii. Cupio cupiui uel cupii.

Coniueo
Ceueo

Aio ais ait
Ai aisti ait

Sarcio sarcui.

Suffio suffiui
Fio factus sum
Hio hiaui

Meio meis mexi
Et quæ Persii carne est hoc. Patriæ imeiat uulæ &c.
Polita

Q. ante

Q. lra ptas

Q. ante io nusq inueni: & ronabiliter quia, q. litera non scribit nisi ante. u. & aliam quacuncq uocalem iunctam.

Parere Parire

R. ante io positam tertia correpta inueni ri faciens specie perfectam: & pe syllaba correpta in principio addita, pario peperit. Quidam putant hoc uerbu tertia producta. i. quarta esse. Sed errant. na infinitu perpetuum modu pfectu. Terentius posuit parere si diuitias. q. si esset tertia pducta ri habuisset ante te syllabam parire. Præterea re utraq correpta est. Na si produxeris erit secunda coniugationis parere. Veniens a uerbo pareo pares: ut Vergi. Paret amor dictis cara genetricis.

Partio Partior Obsono Obsonor

S. ante io habens uerbu primæ repperi coniugationis ui facies specie perfecta Basio basiaui. sic Martialis.

T. ante io habens si tertia producta fuerit ui faciet specie pfecta. Partio partiu sic Cicero. Partiuerāt. dicimus & partit sub eodē intellectu actiuitatis: uel uerbi cōmunis. Partior Vergilius & socios partitur in omnes sicuti Obsono obsonor. si primæ fuerit ui faciet specie perfecta Satio satias faciaui.

X. Y. Z. ante io nullam de his lris inueni terminata uerba qui inuenit etiam declinandi doceat rōnem.

A. ante uo posita primæ coniugationis uerba regit & tertia correpta. Nam secunda coniugatiois & tertia longæ idest quartæ uerba. u. ante. o. nunq habent: sed secunda e solam. Tertia producta. i. quarta &. i. ergo. a. ante uo posita si priæ fuerit cōiugatiois ui faciet specie pfecta Lauo lauaui si tertia ui Lauo lauis laui dicim: & Lauor lauaris sub uno intellectu.

Lauo lauas Lauo lauis Lauor lauaris.

B. ante uo posita tertia correpta repperi bui facies specie perfecta Imbuo imbuis imbui. primæ non inueni iuentor doceat rōnem.

C. & hanc literam ante uo positam tertia correpta regentē uerba repperi cui facientem in specie perfecta: ut Acuo acuis acui.

D. nec hanc lram ante uo positam regentem uerba primæ coniugationis inueni sed tertia correpta dui facientē in specie pfecta Induo induis indui. Na sicut ante docui ui ante o posita aut primæ cōiugatiois uerba regit aut tertia producta hoc est quartæ.

Perfu loc?

E. huius lra ante uo posita uerbum tertia correpta repperi ui faciens in specie pfecta Ceuo ceuis ceui. Perfuus tēpore futuro posuit: an Romule ceues. si significat autem cum turpitudine cedere: uel turpiter incuruari. primæ coniugationis uerbum e ante uo habens non inueni.

Fuat.

F. hanc lram ante uo posita uerba regere nō inueni. nouo more unā de clinatione: ex hac qsi descēdētē legi apud Terentiū i Ecyra fors Fuat pol.

G. huius lra ante uo posita uerbum primæ coniugationis nō inueni. Sed tertia correpta qui facies specie perfecta. ut Arguo arguis argui: & unguo unguis unxi. nam ungueo non legi.

Vnguo Vngueo.

H. hanc lram ante uo positam regentem non inueni.

I. ante uo posita primam regit coniugationem & speciem perfectam Aui facit

Aui facit deriuo deriuas deriuauit.

K. ante uo posita nullum uerbum regit.

L. ante uo posita tertiam correptam regit lui facies specie perfecta diluo diluis dilui.

M. ante uo positam non inueni.

N. hanc lra ante uo posita tertia correpta cōiugationē regit & specie pfectam facit nui inuuo innuis innui. annuo annui. renuo renui.

O. ante uo posita primam regit coniugationem & speciem perfectam aui facit nouo renouo. nouaui renouaui.

P. ante uo posita tertia coniugationem correptam regit & specie perfectam spui facit: ut spuo respuo spui respui.

Spuo Respuo

Q. ante uo posita & primam cōiugationē regit & tertia correpta quau facit specie pfecta. æquo æquas æquaui. exæquo exæquas exæquaui.

Tertia uero correpta qui: ut relinquo relinquis reliqui.

R. & hanc lra añ uo posita: & pma cōiugationē regit: & tertia correpta Priæ spe pfecta aui terminat. seruo seruas seruauit. tertia rui. ut ruo ruis rui.

S. ante uo posita tertia correpta regit: suo suis sui: consuo consui.

T. ante uo posita primam coniugationem regit specie perfecta aui faciens fluctuo fluctuas fluctuaui.

V. X. Y. Z. his lris ante uo potis uerba regere nō inueni. Hoc modo declinabunt oia uerba. o. terminata ante eā habentia uocales illas quas supra memorauit. exceptis defectiuis. Nūc ad syllabas cōsonantiū deueniamus: quæ cōsonantes si sint ante nouissimam literā. o. aut priæ cōiugationis faciet uerbu: aut tertia correpta. Na secunda cōiugatio uel tertia pducta. idest quarta: cōsonantē ante. o. literā nunq habet: sicut frequenter docui. Secunda quidē. e. solā. ut doceo doces. Tertia uero producta. i. quarta duas. e. &. i. ut redeo redis rediit: & munio munis munii.

Bo terminata primæ si sint baui faciet specie perfecta: ut libo libas libaui. Tertia uero correpta psi. ut nuboo nubis nupsi. aut bui. ut sorbeo sorbes sorbui: quis & sorpsi lectum sit.

Sorbui Sorbsi

Co priæ si sint caui faciet specie pfecta. ut sicco siccas siccaui. dico diccas dicaui. Vergilius. Propriāq dicabo: aut cui. ut mico miccas micui. Tertia uero correpta aut ci. ut uinco uincis uici: aut xi: ut dico dicis dixi. duco ducis duxi. aut ni. ut cresco crescis creui. & pasco pascis paui. aut nui. ut senesco senescis senui.

Do priæ si sint: aut di faciet in spe pfecta. ut do das dedi. aut daui. ut laudo laudas laudaui. Tertia uero correpta aut didi. ut addo addis addidi. credo credis credidit: aut si ut cedo cedis cessi. aut cidi ut cado cadis cecidi. na cedo qd significat da sine uerbi toti suba solū repit nūero singulari cedo: nūero pli cedit. sic Plau. & atiq comedigraphi: sic salue saluete saluere salueo.

Cedo Cedite Salue Saluete Saluere Salueo

Fo non inueni.

Tergo
Tergeo

Inchoo nō
inchoo.
Pulcher
Orchus
Lurcho
Reboo

Verbū lati-
nū. o. ān. o.
habēs non
inuenit.
K. lřa ptās
& usus.
Instituta Ar-
tium Probi.
Kamenā
Kaleo
Tollo
Tuli
Domo do
mui.

Q. lřa ptās
& usus.

Creui

Flexui.

Ro primæ gauri facit. ut Rogo rogas rogavi. Tertix uero correptæ: aut xi reddit: ut pingo pingis pinxi. Sugo sugis suxi: aut si ut tergo tergis terfi. Lectū est & tergeo. unde in Vergilio utrāq; declinationē indifferēter inuenimus: & spicula lucida tergū: a tergo tergis: a tergeo terges tergent. & uergo uerfi facit. aut gi. ut tango tetigi & in principio syllabā adiecit. ut pūgo pupugi. pango pepigi. Quidā pepigi defectiuū tēpore putant esse. ut odi noui meminī: alii pntis: alii pteriti æstimant.

Incho primæ est hauri facit. ut inchoo inchoas inchoaui qdā putant inchoate dici iperitissime. nā neq; post. c. lřam. h. latina uerba regūt. exceptis nominib; tribus quæ supra posui. pulcher orchus lurcho. neq; o. lřa ante. o. alterū latinoꝝ uerboꝝ prima psona reperit. sed illæ tres uocales quas ante docui. e. i. u. nā nec. a. nec. o. igit qd Plautus posuit reboo non latine sed græce posuit βοω βοδσ. unde deriuatiū reboo reboas. Nam lacinum uerbū. o. ante. o. habens nunq; reperit. Tertix uero cōiugationis correptæ uerba ho terminata xi faciunt specie perfecta traho trahis traxi. ueho uehis uexi.

Ko nō inuenit uerbū hac syllaba terminatū. rōnabiliter. nā. k. lřa non scribit nisi ante. a. lřam in principiis nominū: uel uerboꝝ consequentis syllabæ & cōsonans principiū sit: sicut institutis artium hoc est in libro primo monstraui. kamenā kaleo kareo: & siqua talia.

Lo primæ si sint laui facit: cælo cælauī. Tertix uero correptæ: aut lui: ut excello excellis excellui: aut li: ut tollo sustollo sustuli. de utroq; uerbo. nam tuli ab eo uenit: quod est fero tuli.

Mo primæ aut maui facit. ut amo amaui. clamo clamaui. aut nui. ut domo domui. Tertix uero correptæ. aut psi. ut sumo sumpsi. aut mui. ut tremo tremis tremui.

No priæ nauī facit. sano sanas sanaui. Tertix uero correptæ ni s; i principio syllaba addita cano canis cecini. aut ui cerno cernis creui sino sici.

Po priæ pauī facit: ut stipo stipas stipaui. tertix uero pi rūpo rūpis rupi.

Q. hęc lřa ideo nō inuenit regens uerbum quoniam nullam lřam antecedere potest nisi. u. & aliquam uocalem cum ea antecedentem iunctam. unde supra cum de uocalibus antecedentibus. o. lřam tractauimus posuimus relinquo relinquis reliqui.

Ro priæ rauī facit. oro oras oraui. Tertix uero correptæ aut ui ut sero seris serui aut suui. ut quæro qris qsiui. aut rui. ut infero inseris ic. serui.

So primæ saui pterito facit. penso pēsas pensaui. Tertix uero ui quæso quæsiui. Tale est cerno cresco creui.

To primæ tauī facit muto mutas mutaui. Tertix uero si mitto mittis misi. aut ti ut uerto uertis uerti. aut ui. ut sterto stertis stertui. Perlius postq; destertuit esse. Si. c. ante to habuerit prima uerbi persona. Prima coniugatio ttauī facit in specie pfecta. macto mactas mactauī. Tertix uero correpta xui. necto nectis nexui. flecto flectis flexui.

Xo primæ

Xo primæ xui facit Elixo elixas elixauī: aut xui enixo enixas enixui. Tertix uero xui. ut Nexo nexis nexui.

Quoniā sicut arbitror sufficiēter tractauimus de uerbis. o. lřa terminatis. ueniamus ad ea quæ or syllaba terminantur.

Or syllaba terminata siue pura siue uocali uel cōsonante præcedente: si primæ sint cōiugatiōis uel secundæ: uel tertix pductæ. i. quartæ ante nouissimam literam secundæ personæ actiuitatis ri syllaba accipientia faciunt secūdam personam passiuitatis: ut Amo amas amor amaris. Doceo doces doceor doceris. Munio munis. muniō munitis.

Tertix uero correptæ. i. lřam in. e. correptā mutat: & sic cū. e. ri ante. s. accipit: ut Lego legis & legor legeris: & siqua talia. Tēpus aut perfectū faciunt oēs cōiugatiōes participio masculino tēporis pteriti addita sum syllaba hic amatus. amatus sū. hic doctus doctus sum. hic scriptus scriptus sum. hic munitus. munitus sum. fit autem participiū tēporis præteriti generis masculini ex secunda persona actiuitatis. in prima quidem cōiugatiōe & tertia pducta. i. quarta: accepta syllaba tu ante nouissimam lřam. s. ut amo amas. hic amatus. Munio munis hic munitus. In secūda uero & tertia correpta pereunte. e. lřa penultima secūdæ personæ actiuitatis & tu ante. s. posita. ut doceo doces hic doctas. dico dicis hic dict; aut pereūtibus duab; lřis penultimis: & tu ante nouissimā lřam. s. ut necto nectis. nect; sū: quibus posteriores p. c. & t. x. posuerūt nexus sum.

Imperatiuus modus passiuitatis re syllaba addita iperatiuo actiuitatis fiet. ut ama amare. doce docere. scribe scribere. muni munire. De hac tamen ratione & de modo infinitiuo: plenius institutis artium: hoc est in libro primo docuimus. Illorū uero uerborū. id est. r. terminatoꝝ & nō uenientium ab. o. lřa species perfecta notet de participio tēporis pteriti.

De Structura.

Voniam de dissyllabis & trissyllabis necnon & quattuor syllabaz; in prio docuimus libro. De nominū uero uerborumq; ratione in hoc: consequens arbitratus sum de terminationibus placētibus nostro tempore paucis admodum demonstrare. quas multi credunt metro debere cōstrare: quorum opinioni nō libenter consentimus. Quoniam & Tullius & cæteri oratores monosyllabo struxere uerbo. cum una syllaba metrum non sit.

Est aut structura uerboꝝ cōpositio dcā a struēdo. i. cōponēdo uñ structuræ cōpositiōes alicui; rei dñr. hęc q̄uis i oī orōne seruari debeāt: tñ maxime i uerbis duob; nouissimo & penultio sūt delectabiliter cōponēdæ.

Antiq; qdē oratores i qb; maxie Tulli; nunq; necessariis sensib; pposuerūt orōnis structurā. sed magis forti & graui cōpositiōe quā molliter uel laxè dicere maluerūt. ut cū haberēt occasionē sic struēdi quēadmodum nostri tēporis hoīes delectant: tanq; de industria usi sūt structura

Verba Or
syllaba ter-
minata.
Actiuitas
Passiuitas.

Præteriti p-
fecti tps uñ
formatur in
uerbis in or
Participium
tpis pteriti
uñ formet

Nectus
Nexus
Imperatiu;
in uerbis in
or exeūtib;
unde fiat.
Instituta ar-
tium Probi.

Structura q̄

forti potiusq̄ delectati sicut exēplis Tullianis breuiter pbare poterimus.
Quod in primis est nostro tēpore uitiosum: Tullius nō dubitauit uerbo monosyllabo finire structurā: ut est ab istius petulātia cōseruare non licitū est: quæ cū is ciuitatib⁹. G. Verri cōmunicata sūt: & (id qd̄ populus Romanus iā flagitat) extructa atq; deleta sint. hæ cōpositiōes mutatz facient nostri tēporis structurā: sic ex tribracho & ditrochæo. Ab istius petulātia nō est licitū cōseruare. ex trochæo & dactylo. Quæ sūt igit̄ Verri cū is ciuitatibus cōmunicata. ex ditrochæo & bacchio a lōga: id qd̄ populus Romanus iā diu flagitat extincta sint atq; deleta.

Clausula monosyllabo terminata

Structura dissyllaba

Dissyllaba structura quæ nō ualde quibusdā placet: antiquos uiros uehementissime delectabat. est enī fortis admodū uitansq; etiā nostri tēporis barbarismū si nō fuerit spondæo uel trochæo post dactylū finita: ut primus ab oris: & in quo meā uoluntatē. P. R. p̄spicere possit. Sic enī uersum heroici metri faciēt: quæ sola uersificatio est oratoribus deuitanda. Nam si omnem fugere uoluerint tacebunt. Quoniam nulla oratio sine metro constat.

Hexametri sine clausula uitiosa
 Clausula trissyllaba
 Barbarism⁹ in clausulis

Trissyllaba structura nostro tēpore caute ponenda est. ne aut uersum heroicū faciat ex trochæo cōposita & bacchio a breui: ut capta fuissent: aut (ut quibusdā placet) barbarismū: si ex spōdæo uel iābo uel quouis pede cuius sit nouissima syllaba natura lōga: cōponat̄ ex aliquo uerbo trissyllabo qui positus bene sonet. nā si plausibilis nō fuerit barbarismū nri tēporis uitās: nec structurā faciet nobis placētē: & illud (inter multa alia) Tullianū sentētia sua liberauerant. & cuius ego causa laboro.

Clausula quatuor syllabarum.

Quattuor syllabarū structura sic uitabit nostri tēporis barbarismū: sicut dissyllaba. quāuis multi nō sapiēter. & in tali cōpositiōe barbarismos esse dixerūt: si penultimū uerbū habeat nouissimā syllabā natura lōgam ut ad meā capsam admisero: & industriæq; meæ cōtenderē. Ergo si nos ad huiusmodi structurā aliqua necessitas detulerit poterimus reprehēdentes iperitissimos cōprobare: si nostrū nosmet officium tegerimus corripiētes syllabas breues: & pducentes lōgas: causa laboro sa pducentes. captas admisero as pducentes. in istis enī tantūmodo syllabis (si correpta fuerint) erit barbarismus: nō in tota cōpositiōe structuræ. captas admisero. quoniā barbarismus una pte orōnis fit: plurib⁹ nunq̄. Nā si hoc ita esset nō in tātū doctrina latuisset: ut eā Tullius ignoraret: uel tm̄ potuisset ut eā post illū & multos ante Tulliū: nris t̄pibus nosceret: quorū obscurā peritiā deuitare cōstitui illoꝝ nobilissima neglegētia decoratus.

Nūc uero qm̄ docuimus: hæc quæ a nobis stultissime rep̄hēdunt̄ idiferēter a prioribus posita: structurā nobis delectabiles cōponamus.

- A**mphibrachus & molossus. probare deberes.
- A**mphibrachus & bachius a longa. dolore derisus.
- A**napestus & peon tertius. fieri potuisset.
- A**napestus & Ionicus minor. modicos coluerunt.

Antispastus

- A**ntispastus & molossus. cohæredem detraxit.
- A**mphimacrus & Hippius secundus optime nauigauit.
- B**acchius a longa geminatus detrudit hæderem.
- B**acchius & molossus. cantare fecerunt.
- B**acchius a breui & Hippius secundus dolores detulerunt.
- C**horiambus & hippius primus condidimus sepulturam.
- C**horius. i. trochæus & bacchius a longa esse delectum.
- T**rochæ⁹ & Peō tertio faciēt illā structurā Tullio peculiarē. eē uideat̄.
- D**actylus & ditrochæus. hospitibus temperare.
- D**actylus & Ionicus a minore omnia placuerunt.
- D**itrochæus & bacchius a longa uindicatur electus.
- D**actylus & pæon tertius curiam reuocare.
- D**actylus & dispondius. lumina deponebant.
- E**pitritus quartus & bacchius a longa deducentes abducunt.
- E**pitritus quartus & molossus impellente deuinxit.
- E**pitritus tertius & ditrochæus. Piratica liberaisset.
- E**t hippius tertius. i. tertius epitritus & hippius secundus dilexerant cæpiones prædones uindicasti.
- I**onicus maior & Ionicus minor contagia diluerunt.
- I**onicus maior & ditrochæus depellere castitatem.
- P**æon primus & hippius quartus. decipere contendebant.
- P**æon secundus & dispondius pericula deuitauit.
- T**rochæus & bacchius a longa sume decretum.
- T**ribrachus & ditrochæus. cererem decanamus. Has quidem reptas cōponamus quæ possint auditores nostri tēporis delectare.
- A**mphimacrus & antispastus. maxime laborare & bacchius a longa & pæon tertius pudentem exitum quæsisse uideat̄.
- T**rochæus & bacchius a longa securi esse percussum suus iste uexaret stare non posse p̄ceumaticus & ditrochæus. P. R. uoluerit uindicare.
- B**acchius a longa & molossus causamq; cognouit.
- T**rochæus & molossus ipsam delegit.
- A**mphibrachus & molossus. probare deberent.
- A**ntispastus & bachius a longa uoluptate concedam.
- C**horiambus & ditrochæus ingenio sustinere.
- D**actylus & antispastus: corpore perhorresco.
- P**æon & ditrochæus iudicium sustinebit.
- B**acchius a longa & molossus suscriptor addat̄.
- D**itambus & Hippius secundus iniuriis cōmoueri.
- T**ribrachus & hippius quartus. cuius quæstor fueris accusare.
- D**actylus & hippius quartus procellam temporis deuitare.
- C**lambus & ditrochæus. diu machinatur.
- C**horiambus & pæon tertius composuit rationem: sed ut breuissime

Catholica

Clausula u
riosa.

de structuris delectantibus doceamus. obseruandum est ne aut uersum
heroici metri faciamus: aut in natura longa syllaba penultimo uerbo termi
nato trisyllabo finiamus. ceteris poene oibus auditoris possumus delectare.

¶ Item alio modo. Compositio prima a Trochæo & molosso ut uadit
armatus. a Trochæo & choriambos: ut magnos incutiens.

¶ Ex trochæo & Ionico minore: ut uictas incesserat.

¶ Ex trochæo & quinque syllabis: quare tertia sit longa: ut ille repugnabilis.

¶ Ex tribracho & hisdem. composit. ii.

¶ Ex amphimacro & spondio: ut dixerat magnus.

¶ Ex amphimacro & anapesto: ut maximus diffidus.

¶ Ex amphimacro & dactylo: ut mulciber. ii. compositio tertia: ex spon
dæo & Pæone quarto: ut doceat facilitas.

¶ Ex spondæo & bacchio: ut magno errore pulsus.

¶ Ex spondæo & pæone secundo. ut ultus recesserat.

¶ Ex anapesto & hisdem.

¶ Ex amphimacro & hisdem. iii. & palimbacchio & spondæo.

¶ Ex Palimbacchio & Anapesto.

¶ Ex palimbacchio & dactylo.

¶ Ex pæone tertio & hisdem.

¶ Ex amphibracho & hisdem. y.

¶ Ex spondio & iambo.

¶ Ex spondio & tribracho.

¶ Ex anapesto & hisdem. vi.

¶ Ex spondio & iambo & spondæo.

¶ Ex spondio iambo & dactylo.

¶ Ex duobus iambis & spondio.

¶ Ex duobus iambis & dactylo.

¶ Ex dissyllabo iambo: & in trisyllabis trochæo.

¶ Ex trochæo septimo.

¶ Ex spondæo & epitrito secundo.

¶ Ex spondæo & epitrito tertio.

¶ Ex iambo & hisdem primo.

¶ Ex trisyllaba: & hisdem octauo.

¶ Ex spondæo & .v. syllabo: quarum duæ primæ breues sint.

¶ Ex spondæo & .v. syllabo: cuius secundæ breues sint.

¶ Ex iambo & hisdem.

¶ Ex trisyllabo & hisdem.

¶ Catholicorum Probi Finis.

A. Ianus

XXXX

¶ A. Ianus Parthasius: Ludouico Michaeli patricio Veneto. S. P. D.

Vm tuo noie futurus esses mihi ualde carus: ut animi corpo
risque dotibus adulescens ornatissimus: ac si uxoris Equi. & poe
tæ Comitisque clarissimi Hieronymi Nogarolæ: cuius elegā
ti iucundaque consuetudine non parum delector: accessit eti
am cōmendatio minime uulgaris auunculorum tuorum Fran
cisci Donati Prætoris huius inclytæ ciuitatis integerrimi: quem propter
eximias eius uirtutes in obeundis legationibus exteri quoque suspiciunt:
ego autem non secus ac aliquod augustum numen obseruo: uelut auctorem
publicæ securitatis: unde maiorem fructum quam ceteri percipiunt mansue
tiorum musarum professores: eiusque patruelis Hieronymi Donati san
ctitate morum: dicendi copia: ac omnium disciplinarum cognitiōe æta
tis nostræ facile principis: ut qui pene solus utriusque linguæ sapientiam:
cum summa nobilitate conitineret. Itaque dum mecum cogitarem quo
pacto posses euadere dignus eorum necessitudine: qui tanto opere de
te laborant: imprimisque Petro parente tuo: optimo Senatore atque in omni
uitæ colore tersissimo: uenit in mentem Cor. Frontonis opusculum de
nominum uerborumque differentiis ad te mittere: Phocæque græmatici bre
uissimam quidem: sed auream de flauti nota præceptionem: quæ cum
Probi cōmentariis e postliminio mortis in lucem reuocauimus. ut inde
propriatatem latini sermonis haurias & nitorem: quæ mirifico studio
consectaris. Ea si tibi grata fuisse cognoueris: non patiar ut hoc in gene
re studium meum desideres. Adhibebis ad hæc Aloysium Donatum.
Francisci. F. hilaris & ameni ingenii puerum. Nam paulo post ipse te suo
munusculo: quod adhuc apud me sub incude est: impartiet. Vale
& nos ama. Veuetiæ, viii. Id. Febr.

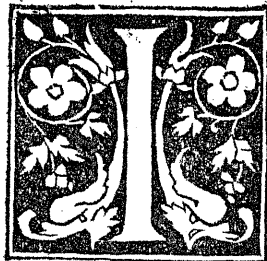
¶ Antonius Cæsius Ad lectorem.

Quæsieras fortasse diu discrimina uocum:
Nec fueras uoti compos Amice tui.
Perlege nunc igitur Frontonis opuscula: quæ te
Multa quidem mira sub breuitate docent.

f iiii

Cornelii Frontonis: De nominum uerborumq; differentiis.

Mars ultor

INTER Vltionem & uindictam. Vltio uindicat factum. Vindictio futura prohibet. Ideo Mars ultor non uindex dicitur.

Prædâ & Rapinâ. Præda uictos spoliat. Rapina subito uenit. Itaq; illa uictoria gaudet: hæc petulãtia.

Cur & Quare. Cur simpliciter percontat. Quare causam rationemq; desiderat.

Delictum & Peccatum. qui deliquit non fecit quod facere debuit. Qui peccauit hoc fecit: sed parum recte.

Remedium & Medicamentum. Remedium ne periclitemur dat. Medicamentum ad subita pericula aptat. atq; ita Remedium submouet imminetia. Medicamentum sanat insana.

Flumẽ & Fluiũ. Flumẽ idẽ fluit & manet. Fluius tẽporib; siccatur.

Corinthiũ & Corinthiacũ. Corinthiũ ciuẽ dicemus. Corinthiacũ uas.

Roseum & Rosaceum. Roseum per se. Rosaceum mixtum.

Fuscum & Nigrum. Fusco Album opponit. Nigro candidum.

Pugnare Oppugnare & impugnare. Qui pugnat resistit. Qui oppugnat obsessor est. Qui impugnat per omnia inimicus est. Itaq; pugnat exercitus. Oppugnant uel castra uel urbes. Impugnant inimici.

Album & Candidum. Album natura fit: Candidum cura.

Decus & Decorum. Decus honoris. Decor formæ.

Pompei porticus & Pompeia & Pompeiana. Pompei si possidet. Pompeia si publicauit. Pompeiana si in alterius dominationem uenit.

Satiatum & Saturatum. Satiatus uentris. Saturatus animi.

Obiurgat eum cuius habet potestatem. Monet propter beneuolentiam. Admonet. ut confirmet memoriam. Summonet ut possit ordinate pronunciare. Igitur in Obiurgante potestas. in Monente beneuolentia. in admonente memoria. in summouente officium.

Anticum & Vetus. Anticum est quod excessit patrum memoriam. Vetus annorum multorum sentit utilitatem. Vinum hoc melius est quo fit uetustum.

Sartrix & Sarcinatrix. Sartrix q; sarcit. Sarcinatrix q; sarcinas seruat.

Videre & Spectare & Intueri & Aspicere & Cernere & Animaduertere. Videmus natura. Spectamus uoluntate. Intuemur cura. Aspiciamus ex improviso. Animaduertimus & Cernimus animo.

Ostentum & Portentum. & Monstrum & Prodigium. Ostentum quod præter cõsuetudinem offert. utputa si uideat terra ardere uel Cælum uel mare. Portentum quod porro & diutius manet: futurumq; postmodum aliquid significat. Monstrum est contra naturam. idest Minotaurus. Prodigium quod mores faciunt: per quod detrimentũ expectat.

Itaq;

Itaq; qui pdigia faciunt pdigi uocant. In ostento raritas admirationem facit. In Mõstro rectus ordo naturæ uincit. In portento differt euentus. In prodigio detrimentum significat.

Turbã & Frequẽtiã. Angustus loc; facit turbã: Frequẽtiã multitudo.

Putant & suspicantur. Qui putant omni genere errant. Qui suspicantur aliquid præudent.

Frater & Germanus. Frater aut ex alia matre: aut ex alio patre potest esse. Germanus ex iisdem parentibus sit necesse est.

Sermo & Loquela. Sermo omnium gentium est. Loquela cuiusq; gentis propria dialectos.

Comes & Astecla & Sodalis & Cliens. Comes iter facit. Astecla sequit potẽtiore. Sodalis adulescẽtiæ nomẽ est. Cliens implorat opem & fidẽ. ita Comes tutus. Astecla officiosus. Sodalis amicus. Cliẽs sũmissus.

Causa & Ratio. Causa docet factum. Ratio soluit obscura.

Nomen & Vocabulum. Nomen proprium indicat. Vocabulum diffundit significationem.

Horret & Trepidat. Horret corpus. Trepidat motus animi.

Quærere & Inquirere & Desiderare. Quærimus disciplinam. Inquirimus de quo dubitamus. Desideramus uel qd' diligim; uel qd' amissimus.

Temerarius & Audax. Temerarius qui sine respectu salutis obicit se periculis. Audax sine ratione impetum facit. ergo audax non prouidet temerarius non timet.

Longum & Longincum. Longum præuerbium est: Itaq; uerbum illi apponitur. Longincũ itineris est.

Felix & Fortunatus. Felix ita natus est. Fortunatus cũ opibus nomen accipit. Ita Felix naturæ bono fruit. Fortunatus cõmodo temporis.

Aestas & Aestus. Aestas est pars añi. Aestus calor tps. Aestus a nimio calore nomẽ accepit. Aestas nomen nõ amittet et si tẽperata est.

Citius & Celerius. Citius puerbiũ qualitaris platiuæ simile cognominis pro maturũ est etiã significantiã hũs. ut iã fessi ante tẽpus refectat: ut loquat nõ ostẽdit qualitaris sed tps. At celeritas sui tps est perfecta.

Simul & Vna. Simul locum demõstrat. Vna cõgregationem.

Cominus: laculis. q; illud a manibus nõ recedit. hoc e manib; emittit.

Parsi & Peperci. Parsi semel. Peperci sæpius.

Dicere & Loqui & Narrare. Dicimus quod uolumus. Loquimur inuicem. Narramus quod ignoratur.

Vultus & Os. Vultus proprie hominis. Os omnium.

Memoriõse & Memoriter. Memoriosus habet ad dicta factaq; referenda memoriã. Memor beneficii memoriã uel iniuriæ refert. Ita memoriõse qui facit ostendit in omni re naturæ bonum. Memoriter gratum uel fortem ex eo ostendit: q; uel retribuit beneficium grate: aut iniuriam uindicat fortiter.

- Ordinare & Disponere.** Ordinatio simplex est. Dispositio uaga.
Consideratus & considerantius. Consideratus praeuerbium ex cognomine. Considerantius ex participio.
Dedicatum & Consecratum. Dedicatur deo. Consecrat quasi sanctum constituitur, hoc est Dedicat deo. Consecratur quod prophanum sit.
Quatenus & Quatinus. Quatenus qua fini. Quatinus quoniam.
Voluntate & Voluptate. Voluntas facto gaudet. Voluptas fieri cupit.
Novissimum & Vltimum. Novissimum ordinis. Vltimum orbis.
Furtum & Furaciter & Furtiue. Furtim cum incipit. Furaciter quasi artificiose a consuetudine inuolandi. Furtiue iam quod ablatum. ergo Furtim Furaciter Furax. Furtiue locus facit.
Imum & Infimum. Imum summo respondet. Infimum ut infra humum.
Commodare & Accommodare. Commodat mutuam pecuniam. Accommodat aptat.
Splendorem & Fulgorem. Fulget natura ut ignis sol. Splendet ut aurum argentum.
Mereri & Merere. Meret pretium. Meretur gratiam. Itaque illud uectigale: hoc honoratum est.
Pedale & Pedule. Pedale mensura est pedis. Pedule uero sub pedibus praestat utilitatem.
Araneum & Araneam. Araneum quod textum est. Aranea quae texit.
Opinionem & Rumorem & Fama. Opinio hominem suspectum facit. Fama uel commendat uel destruit. Rumor indicat. Opinio ostendit. Fama iudicat. Rumor tumultuatur.
Querimoniā & Querelā. Querimonia certae rei est. Querela superuacua est. Itaque Prior grauitatis: Posterior leuitatis est.
Transfugam & Perfugam. Transfuga suos reliquit & ad alios uenit. Perfuga supplex est. ergo transfuga ut adiuuetur.
Hunc & Istum & Illum & Eum. Hunc & Istum in proximo notat. Illum ostendit quidem longe stantem sed in conspectu. Eum absentem refert.
Glorium & Gloriosum & Gloriatorem. Glorius unius est gloriae. Gloriatore non habet causam gloriandi: sed tamen gloriatur. Gloriosus pluribus de causis esse cogitur.
Abrogantem & Adrogantem. Adrogat aliquid sibi etiam si non meruit. Abrogat qui alii aufert: uel qui legem tollit.
Cotinue & Cotinueate. Cotinue facimur. Cotinueate sine intermissione.
Externum & Alienum & Extraneum & Extraneum. Externum est exterarum gentium. Alienus nullo loco sed re differunt. Extraneus qui extra eandem lanam est. Extraneus qui extra eandem aream est.
Lucidum & Luminosum. Lucidum est quod aperto caelo lumen accipit. Luminosum quod multis foraminibus illuminatur.
Expertum & Experrectum. Expertus est aliquid: aut in bona parte aut in

Glorius

- te aut in mala. Experrectus de somno.
Delubrum & Sacellum & Templum & Lucum & Fanum & Bidental. Delubrum in quo homines pericula sua deluunt. Ponunt enim uel Pilum uel scutum uel alia plura suscepta uotis. Sacellum paruum aedificium diis consecratum. Templum in loco augurato. Lucus locus fulmine ictus & arborum spissitate tectus. Fanum Fauno consecratum. unde Fauni appellabantur prius: & illi qui uagabantur Fanatici. Bidental locus fulmine tactus & expiatus oue. Bidentes enim oues appellantur.
Occidere & Interficere & Perimere: & Iugulare & Necare. Interficere & perimere prisca sunt. Occidere ob eandem dictum est. Iugulare ob iugulum. Necare a nece. Interficere a facto.
Virtutem & Fortitudinem & Vigorem & Velocitatem & Vehementiam. Virtus hominis summum bonum est quae in oratione & in cursu potest uideri. Fortitudo uis corporis ad sustinendos labores. Vigor animi habet elationem. Velocitas Corporalis celeritas: quasi uelocita. Vehementia a ui & impetu mentis.
Facultatem & Facilitatem. Facultas locupletis. Facilitas artificis est. Itaque diues facultatem habet multam uel emendi: uel redimendi. Artifex opera perficiendi facilitatem.
Silere & Tacere. Silet cuius loquentis sermo comprimitur ab ipsa significatione litterarum. S. Tacet qui nec loqui quidem capit.
Ignoscere & Concedere. Ignoscit qui dissimulat se nosse quod cooperit. & ita silentio peccata impunita fecerit. concedit qui omnia peccata condonat.
Habere & Possidere. Habere potest etiam fur nequam: possidet nemo: nisi qui aut relictae aut donatae rei: aut emptor dominus est. Ita in habente onus: in possidente usus est.
Munus & Donum. Munus quod amicus uel cliens uel libertus officii causa mittunt: uel munus gladiatorium. Donum quod diis datur. inde ubi dona ponuntur donarium appellatur. Possunt & illa nihilominus dona dici: quae donant pauperibus diuites uel potentes. Illud quoque donum putandum est quod militibus donatur in castris. ut Vallaris corona.
Noxam & Noxiam. Noxa poena est. Noxia culpa.
Scientem & Scitum. Sciens qui scit. Scitus qui scit uel festiuus.
Animantia & Animalia. Animantia animus facit. Animalia animam habent.
Visum & Visitatum. Visum semel. Visitatum saepius scito esse.
Abpulsus & Repulsus. Abpulsus est a quo pulsus. Repulsus retropulsus.
Metum & Timorem & Fortitudinem & Pauorem. Metus motus est animi. Timor tumor. Formido fert interdum rationem. Pauor puerilis est.
Repperire. Inuenire. Repperimus nostra: Inuenimus aliena.
Videte & Videtote. Videte imperat. Videtote mandat.

- Proprium & Priuatum.** Proprium cuiusq; proprium. Priuatum non publicum.
Onus & Sarcinam. Onus uehiculorum & maius est. sarcina hominum.
Sumere & Accipere. Sumimus q̄ posita sunt. Accipim⁹ q̄ porrigant.
Locupletem & Diuidē & Opulentum & Potentem & Beatum & Fortunatum & Pecuniosum. Locuples a copia locoz. Diues quia di facultatem habet. Opulentus ab opibus. Potēs qui quod uult potest. Fortunatus cui forte aliquid contigit. Beatus uero qui apud græcos μακάριος est. pecuniosus qui habet pecuniam uel pecora.
Grandem & Magnum & Immanem. Grandem in cremento. Magnū amplitudine. Immane præcipuæ amplitudinis.
Poeticen & Poesin & Poema & Poeticum. Poetice est rei ut historice. Poesis operum contextus. Poema certis pedibus & legitimis inclusa materia. Poeticum in poeta utile est.
Homonymiam & Synonymiam. Homonymia una uoce multa significat. Synonymia multis uocibus idem testat.
Clupeum & Clypeum. Clupeum armorum. Clypeum imaginis.
Paruum & Breue & Exiguum & Pusillum. Paruum in tempore. Breue in spatio. Exiguum in corpore infantis. Pusillū in corpore pumilionis.
Inuolare & Subripere. Inuolat q̄ in die uenit. Subripit clā idest furtiue.
Speciem & Specialitatem & Specietatē. Species diuisio est generis. Specialitas ficta est ab Antonio grāmatico. Specietas qualitatū.
Præuerbium & Aduerbium. Præuerbium est eufimiō. Aduerbium & Vitiosum & fictum est. tamen in usu nunc est receptum.
Compendium & Dispendium & Dapnum & Detrimentum & Iacturam. Compendium undiq; ad pondus pertinet. Dispendium detexitur in ponderibus. Damnum dat omnibus. Detrimentum usu tritum. Iactura quod iacitur ex onere nauis.
Aegrum & Aegrotum. Aeger animo. Aegrotus corpore.
Alitudinem & Alimentam & Alimoniam. Altitudo incrementum est corporis. Alimentum incrementum infantis. Alimonia deriuatum ab alendi uia: quasi particula animi.
Aequale & Aequabile. Aeq̄lis alteri naturæ par. Aeq̄bile qd̄ æq̄ri pot.
Inscium & Nescium. Inscius aliquid nescit. Nescius nil nouit. alter in parte errat: alter in toto.
Glaciē & Niuē. Glacies ē q̄ ex coitu aq̄ stagnat. Nix uetoz ritu cadit.
Contrarium & Aduersarium. Cōtrariū negociū. Aduersarius homo.
Gallum & Gallicum. Gallus natione. Gallicus ex gallia.
Acuere & Exacuere præpositione distinguunt.
Incertum & Dubium. Incertum nec tempus nec numerum recipit. Dubium a duobus incipit.
Ambulare & Inambulare. Ambulare incipiūt ifātes. Inambulāt hoīes.

- Modulari & Moderari.** Modulari est carmen. Moderari est modum imponere.
Barbaram locutionem & Barbarismum. Barbaram locutio proprie peregrina est. Barbarismos fit etiam in latini sermonis locutione.
Cadere & Decidere. Cadit etiam in plano. decidit ex alto.
Subsidium & Præsidium & Auxilium. Subsidiū quod subest deficientibus. Præsidium imponitur. Auxilium repentinum est. Ita subsidium ad secundos casus præparatur. Præsidium ad custodiam collocatur. Auxilium ut proficit ex insperato uenit.
Distrahere & Deducere & Diuellere. Distrahere a trahēdo. Deducere a ducendo. Diuellere a uellendo.
Corruptelam & corruptionem. Corruptela ipsa res est. Corruptio corruptentis administratio.
Cærulū & Cæruleum. Cærulū naturæ color est. Cæruleus naturā fingit. Ita alterum est. alteram fit.
Properare & Festinare. Qui properat parat non esse fessus. Qui Festinat uidetur esse defatigatus.
Polire & Nouare. Polimus rudia. Nouamus uetera.
Nobilem & Generosum. Nobilem nobilitate rez. Generosus qui græce ευγενής appellat. Ita alter ex te alter ex cognatione est.
Nationem & Gentem. Natio solum patriū quærit. Gens seriē maioz.
Præparare & Cōparare. Præparare prius. Cōparare undiq; parare.
Guctam & Sullam. Gucta manet. Silla cadit.
Conuenire & Coire. Conuenit in unum. Coit in
Causam & Patrocinium & Oracionem. Causa est de qua agitur. Patrocinium quod accōmodatur. Oratio quæ loquitur.
Superbiam & Arrogantiam. Superbia est ab superhabendo. Arrogantia etiam in pauperem cadit.
Scrutari & Quærare. Scrutatur in te ille qui intercipit aliqua secreta. Quærare duo significat uel qd̄ abest uel qd̄ ad patrimoniū p̄tinet.
Annuerē & Innuere. Innuat uel capite uel supercilio. Annuat ad quod dictum. uel
Gnatum & Natum. Gnatus. F. Natus pullus.
Insimulare & Simulare. Qui insimulat uel arguit uel fingit. Qui simulat probare uult quod non est.
Proelium & Bellum. Bellum etiam sine proelio est: cum indicitur. Proelium ipsa pugna.
Diligentiam & Curam. Diligentia a diligendo singula. huic negligentia opponitur: nec recipit errorem. Cura animi est: quæ anxium facit hominem: & tam honestæ q̄ inhonestæ rei est.
Regium & Regale. Regium qd̄ regis. Regale qd̄ rege dignum est.
Erraticum & Erraticium. Erraticus & potest errare & solet. Erraticius

animus est qui solet errare & desinat. Erratio enim animi est repentina commotio.

Errorem & Errationem. Error est rei uitium, ut amor dolor. Erratio incertæ uia.

Erratrix & Erratica. Erratrix per se rapta est, ut uenatrix. Erratica Hedera uitis.

Notare & Adnotare. Notat uel locum quis uel personam uel noxiã. Adnotat qui notæ quid adicit.

Salubre & Salutare. Salubre ad locum refertur: & ad cibum. Salutare consilium est. Ita Salubre non nocet. Salutare prodest consilio.

Committere & Credere. Comittimus consilia. Credimus pecuniam.

Sub & In. Sub nonnunq̄ pro clam ponitur, ut subripuit clam rapuit aut fere notat aliquid subditum. In aut Intus significat aut nimis aut ualde: & Interdum pro non ponitur.

Claritatem & Claritudinem. Claritas tam laminis est q̄ prespicuitatis. Claritudo generis. Prior itaq̄ splendoris posterior nobilitatis est.

Viciniam & Vicinitatem. Vicinia uicorum coniunctio. Vicinitas hominum conuersatio est.

Communione & Comunitatem. Comunitas est communicandi uoluntas. Comunitio undiq̄ munitio.

Fulcionem & Futuram. Fulcio dum fit. Futura cum facta est.

Leuium & Leuitatem. Leuium dies est. Leuitas cibi abstinentia.

Elinguem & Elinguatum. Elinguis habet linguam sed usu eius caret. Elinguatus amisit.

Suspiciam & Suspiciosum. Suspiciam arguit. Suspiciosus recipit.

Restiarium Restionem. Restiarium qui facit. Restio qui uendit.

Austum & Saueum. Austus graeca consuetudine. Saueus sauo.

Eloquentiam & Eloquium. Eloquentia perfecta uis orationis. Eloquium pars supposita comode eloquendi.

Seruitutem & Seruitium. Seruitus est sub domino serui patientia. Seruitium facit.

Vituperationem & Culpationem. Vituperatio uitium parat. Culpatio a culpa incipit.

Nominare & Appellare. Nominatio nominat quem appellat. Appellatio appellantis uox est in ministerio. & Appellat uel a potentiore propter iniuriam, ut inuocat auxiliũ magistratus, uel cũ pecuniam reposcit.

Tris & Tres. Tris in accusatiuo casu. Tres in nominatiuo & uocatiuo.

Necessitatem & Necessitudinem. Necessitudo uel sanguinis uel meritorum: cum præceptoribus cum amicis. Necessitas immutabilis res est, ut mori necessitatis est.

Serum & Sero. Serum ad negotiũ pertinet. Sero ad tẽpus.

Decus & Gloria. Decus est instm cuiusq̄. Gloria q̄si honoris merces.

Honorem

Honorem & laudem: honor dignitatis cõsumatio uel priuatim uel publice, laus secũda existimatio recte factorum.

Familie & Familiarium. Familie ad dominum non refertur: cum amici familiares sint. Familiarium quod seruo cõpetit: ut sagum gladiũ.

Offectorẽ & infectorẽ. Infector colorẽ mutat. Offector officio obest.

Certum & Verum. Certum recipit præpositionem & fit incertum.

Certum uel pondus uel reipretiu. Verũ opponitur falso.

Figuram & Formam. Figura artis est opus. Forma naturæ bonum, unde etiam formosus dicitur.

Ignominiam & Infamiam. Ignominia imponitur ab eo qui potest animaduersione innotare. Infamia ex multorum sermone nascitur.

Nullum & Neminem. Nullus est tam in re q̄ in persona. Nemo in persona dicitur, idest nemo homo.

Iratum & Iracundum. Iratus ex offensa est. Iracundus natura.

Periculum & Perniciem. Periculũ cõtra necem timetur perniciem.

Omnes & Cunctos & Vniuersos. Omnes nullum excipit, ut omnes homines. Ita & res. Cuncti itaq̄ in psonarũ numero nominatur pisco dicti uerbo. Vniuersi in unam sententiã conuersi dicẽdi qd siue faciẽdi.

Feroces & Feros. Feroces animo. Feri leones cæteri q̄ similes.

Auferre & Eripe & Adimere. Aufert q̄ dedit. Adimit iperio coact. Eripit q̄ plus ualet. Itaq̄ auferre possum. Adimere iubemur. Eripe ualem.

Studium & Disciplinam. Studium animi est. Disciplina artis.

Incohare & Incipere. Incohat q̄ incertũ facit. Incipit cuius exitũ sperat.

Bonum & Commodum. Bonus opponitur malo, quam aliis usu Commodus aliis necessario utiq̄ prodest.

Decentem & Formosum. Decens in gestu est & motu corporis. Formosus ab excellenti specie dicitur.

Decorem & Specie. Decor cõis est omniũ, is facit decetiã speciei. Species ppria est cuiusq̄. Itaq̄ decor in habitu est. Species in membris.

Litem & Controuersiam. Lis nascitur. Pertinacia efficit Controuersiam. Et litigant homines. Res in controuersiam deducitur. Ita controuersia partis est. Lis summa.

Rixam & Pugna. Rixa sine armis est & habet defensionẽ. Pugna legem habet uel naturalẽ uel moralẽ: aut enĩ palestrans exhibet uirtutẽ uel armis per summa uitæ pericula dimicat.

Occulte & Clam. Occulte latent: clam cælant. Alteri non prodere: alteri cælare naturali habitu inest.

Nauum & Celerem. Nauus a præcipuo nauis cursu dicitur: uel alterius causa natus: qui studet per officium suum. Et recipit comparationem superlationemq̄, quia cognomen est. Ita nauus operam nauat alteri. Celer ut suam remita alterius quoq̄ celeriter perficit.

Agilem & Strenuum & Fortem: Agilem actio facit. Strenuum mo-

Sub
In

Restiarius
Restio

Tris

tus. Fortem corpus.

Contumeliam & Iniuriam. Contumeliam inferunt. Iniuriam patiunt.

Spectacula & Spectamenta. Spectacula loca sunt unde spectamus Spectamenta quæ spectantur.

Pascentia & Pabulantia. Pascentia sunt quæ ex se pascuntur: ut praeta & pascentia mancipia quia pascuntur: ideo etiam pastores uocantur. Pabulantia uero quæ iis utuntur: ut iumenta.

Voluentia & Volubilia. Voluentia quæ uoluunt. Volubilia quæ uoluunt.

Animum & Animam. Animus qualitas uiuētis. Anima causa uitæ.

Materiam & Materiem. Materies animi est. Materia arboris. Et Materies qualitas ingenii. Materia fabris apta.

Hebescit & Hebetescit. Hebescit quod natura obstupescit. Hebetescit quod amittit aciem.

Da & Cedo. Cedo sibi poscit & est immobile. Dat quod non finite facit datū

Fidelem & Fidum. Fidelis fit.

Laudem & Laudationem. Laus facti instrumentum est. Laudatio uero est rerum gestarum relatio.

Fere & Aliquando & Nonnunquam. Fere futurum significat. Aliquando & Nonnunquam quod intermittere non patitur.

Aptum & Utile & Idoneum. Aptum loco uenit & tempore: quod habet suam materiam. Utile fecit uti prudentis literæ. Idoneum ut amicum per consilia dicimus: ut seruum in usu hominis.

Saxum & lapidem. Saxum naturale. Lapis qui ex saxo cæsus est.

Certationem & Certamen. Certatio est administrantium. Certamen operis.

Victimam & Hostiam. Victima maior est. Hostia minor.

Explacit Cor. Frontonis Fragmenta de differentiis nominum & uerborum.

Phocæ grammatici de aspiratione.

Mnia nomina græca in capite suo quod literam habentia in medio loco cum p & aspiratione adiuncta scribuntur apud Latinos. ut phœbepheb. **O**ia nomina græca similiter. u. scilicet in principio suo habentia præposita aspiratione scribentur. ut **υακινθος** hyacinthos **υδρα** hydra **υπανις** hypanis. **O**mnia nomina græca in prima syllaba per litteram habentia uocali post ipsam per aspiratur. ut **ρηνος** rhenus. exceptis duobus Remus & Romulus

Omnia nomina latina quæ in syllabam in principio suo habent: præposita aspiratione scribi significamus: ut hirsutus hircus hirpinus. **O**mnia nomina græca ab eo quod est **ιππος** græce dictam aspirationem præpositam similiter habent in scriptura: ut **ιππολυτος** Hippolytus **ιπποταδης** hippotades. Si hoc in medio nominis loco fuerit ista syllaba

Pastores
serui

+

Ph.

Hy.

Rh.

Remus

Romulus

Hir.

Hippolyt.

Omnia nomina græca e uocalem breuem in prima syllaba obseruantia statim e litera ueniente aspiratur. ut helenus helymus. Excipiuntur unum elis elidis quod nomen est urbis & elissa & elephas similiter. **O**mnia quæ es uel is uel os habentia fuerint syllabas & postea per litteram subsecutam ea cum aspiratione præposita scribentur: ut hesperus hispidus hospes. **O**mnia græca nomina si a litera fuerint incipientia uel e uocalis subsecuta præposita aspiratione scribas. ut & latina similiter. ut hiems designatum est iecur. ideo quod i consonantis uim explet in isto nomine. **O**mnia quæ o. uocalem in suo initio habebunt. & postea. M. semiuocalem aspirationem præpositam capiunt in scriptura. ut homo. designatum est omen. **O**mnia quæ post on semiuocalem habent similiter aspirantur. ut honorius honos. designatum est onus. **O**mnia quæ post a uocalem in principio nominis locatam. R. unam consonantem habentia fuerint. R. eam aspirant. ut harena haruspex. Excipiuntur ara arista & græca arion aratus. **O**mnia quæ post or. T. mutam habent Dorian præpositam capiunt. ut hortensius horror designatum est ortus. H. discretionis causa amittit propter hortus. **O**mnia nomina græca post e uocalem e mutam habentia aspirantur. ut hector. **O**mnia nomina latina post i uocalem b mutam habentia aspiratione præposita proferuntur ut hibernus hiberus. designatum est ibi aduerbium. **O**mnia quæ a uerbo habeo deriuantur ea cum aspiratione præposita scribentur ut habitus. Similiter & composita prohibeo. **O**mnia quæ quæ post er syllabam b mutam sequentem habent ea cum aspiratione antecedente proferuntur: ut herba.

Horre

Elis

Elissa

Elephas

Iecur

Onus

Haruspex

Hortus

Hectus

Prohibeo

Vm mibi Parrhasi inuixisset officium recognoscendi quas ipse
 riu negligētia mēdas iis effudit operibus: offēdi quā dā quæ tu
 multuariū lectorē temerari potuissent: ea subiiciēda curauimus:
 ipse tibi sine criminis nota tuū codicē castigato, quādo nemo tā Lynce
 us inuentus unq̄ sit: quin eius acumē aliqua non estugerint: utq̄ facili
 us hoc impetremus adiecimus Indicem rerū cognitū dignarū. Vale.
Pagina tertia cæterisue syllabis finiunt: emēda finiūt. Itē Mnasylos in
 antro. Mnasylos. Cāp̄ ager gemit̄. aget. iiii. p̄ chaonii p̄is port̄. corri
 ge maris port̄. arbut̄ ho. horrida. sūmusq̄ ad. p. a. sūmas. parthasio. Par
 thasio. Causus. casus. noīatiui accusatiuū. uocatiuū. ntūs. actūs. uctūs. po
 stea iis syllabis. us. V. Cycladas. cyclades. vii. nō facilī. eradēda negatio
 nō. ix. ceruicis amara amare. x. quæ admodū. quæ admodū. xi. en age. Eia
 age. xii. sup̄ lōgā. semp. cōiūct. exēpla: exēplū. xv. & arb̄is malo. arbore
 mali. uobis p̄nomē. uobiscū. xvii. sōniq̄ spares. pares. O. termināt. termi
 nat. xix. tomo tomonis. uide ne potī tēmo. nā potī ciuitas te mi declina
 tur. po syllaba. polysyllaba. xx. in margine Vizzo. uizo. si. i. i. terminare f
 si. i. xx. in margine. filer flu. corrige frutex. xxii. helenor helpenor. soruris
 fororis. xxiii. abatis. abātis. puberes aut iterfecit ait. xxiiii. nō. a. añ a n. ca
 stiga nō ante. a. n. hūs. xxv. excipit̄ tis. unū tis hæc mimas h. martial. emē
 da cucumis huī cucumeris & cucumis martial. masculio gñe. i quo nec
 cucumis iacē rect̄. xxvi. eqs eqtis. eqs. quos qs. quos quus. xxxi. potis.
 positis. sorpsi. sorpsi. xxxii. id qd̄. p. r. emēda id qd̄. p. r. lādū efflagitat
 extinta atq̄ deleta sit. xxxiii. hæderē hæredē suus iste. su. xxxvi. possidē
 te usus ius est. fortitudinem & pauorē formidinē Eufitio. Euphemū.

